öğrenci POSTASI

ŞUBAT/MART '87
300 TL. (KDV dahil)

İlk Kitlesel Öğrenci Eylemi...

44. MADDE YÜRÜYÜŞÜ

Kapak Fotoğrafı Sergey Leontiev "Bir Bahar Kızı"

İçindekiler

ÖĞRENCİ POSTASI OLARAK ÖĞRENCİ DERNEKLERİ ÜZERİNDE YOĞUNLAŞAN BASKILARI, ARKADAŞLARIMIZIN GÖZALTINA ALINMASINI ŞİDDETLE PROTESTO EDİYORUZ.

Demokratik öğrenci hareketinin, toplumumuzun demokrasiye olan özleminin yükseldiği bir dönemde, en sıradan haklarına sahip çıkmakla beraber, yıllardır bulunduğu suçlu sandalyesinden alınıp hükmün infazının yapılacağı, gözdağıyla korkutulmak istendiği bir anda yeniden MERHABA!..

Demokratik Öğrenci Hareketi '87 yılına gözaltılar, tutuklanmalar, baskı ve işkence ile girdi. Hiçbir neden gösterilmeksizin okullarımızdan alınıp götürüldük, gözdağı ve zorbalıklarla karşılaştık. Yaptıklarını hiçbir meşru zemine dayandıramayan egemen ideolojinin resmi kurumları karşı çıkışlarımızı en doğal demokratik hakları savunmamızı engellemeye çalıştılar. Ancak bunu başaramadılar. Bundan sonra da başaramayacaklar. Kendi öz örgütümüz olan öğrenci derneklerinde haklarımızı sonuna kadar savunacağız.

Bugüne değin toplumsal dinamikler seslerini yükseltmeye, demokratik haklarına sahip çıkmaya başladıkça üzerlerindeki baskılar yoğunlaştı. Son üç, dört aydan beri öğrenci dernekleri üzerinde yaşanan baskılar, ülke genelinde uygulanan politikaların öğrenci derneklerine yansımasıdır.

"44. madde kampanyası" demokratik öğrenci hareketinin tepkilerini yansıtmak, sorunlarını dile getirmede başarıya ulaşmanın simgesi olmuştur. Bu yürüyüş 12 Eylül sonrası ülkemizde yaşanan ilk kitlesel gençlik eylemidir. Bu eylem kurumsallaşan baskıcı uygulamalara ve onun üniversitelerdeki uzantısı olan YÖK'e karşı demokratik öğrenci hareketinin haklı istemlerini yansıtmaktadır. Ne ki en doğal demokratik haklarını kullanan öğrenciler gözaltına alındılar, baskı ve işkence gördüler.

Tüm bu antidemokratik uygulamalara karşı sessiz kalınamazdı...

Gözaltılarla birlikte çeşitli illerde öğrencilerin bu tutumu protesto eden eylemleri gündeme geldi. Yürüyüşle başlayıp, açlık grevleri, yemek boykotları ile devam eden tepkiler demokratik öğrenci hareketi için önemli bir dönüm noktası oldu.

Bizleri meşru olmayan zeminlere çekmek isteyenler ya da öyle göstermeye çalışanlar amaçlarına ulaşamayacaklardır. Öğrenci derneklerinin en acil görevi, ülkemizdeki öğrenci hareketini *daha* örgütlü ve birleşik bir güç haline getirmektir.

Karşı karşıya bulunduğumuz baskı ortamı ne denli yoğun olursa olsun şu unutulmamalı ki ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜÇ YENİLMEZ.

Öğrenci Postası

ÖĞRENCİ POSTASI • AYLIK DERGİ • SAYI: 6 • 300 TL. • ŞUBAT/MART '87

Sahibi: A. Serhat Şimşek • *sorumlu yazışleri müdürü:* Emin Bebek • *yönetim yeri:* Menekşe Sok. No:27/1 Kızılay/ANKARA • *İstanbul büro:* Alemdar Mah. Hoca Rüstem Sok. Zafer Han No:7 Kat: 4 No:12 Cağaloğlu/İstanbul • *ofset hazırlık:* Gümüş Reprodüksiyon • *baskı:* Kent Basımevi • *dağıtım:* Etkin • *ilan fiyatları:* Kapak/80.000 TL., tam sayfa/60.000 TL., yarım sayfa/30.000 TL., çeyrek sayfa/15.000 TL., • *abone koşulları*/6 aylık/1500 TL.,/1 yıllık/ 3000TL.• *hesap no:* 21 00 60 Emin Bebek Türkiye İş Bank. Yenişehir/ANKARA • *Yazışma adresi:* Öğrenci Postası PK. 243 Yenişehir/ANKARA

Dergimizde çıkan yazılarda ileri sürülen düşünceler yazarlarına aittir...

Demokratik Öğrenci Hareketinin Önlenemez Yükselişi

1986'nın Kasım ve Aralık aylarındaki gelişmeler, madalyonun öbür yüzünü, o çirkin yüzünü bütün ayrıntılarıyla gösterdi, belleklerimize kazıdı. Demokrasi nutukları atılırken, yüksek öğrenimimizi sürdürebilme hakkı, "okuldan atılmama hakkı" bile öncelikle devletin güvenlik güçleri tarafından ayaklar altında çiğnendi. Biricik sorumluluğumuzun susmak, susmak ve yine susmak olduğu, biricik hakkımızın da okuldan atılmak olduğu, copların gölgesinde, işkence tezgâhlarında bir kez daha anımsatıldı. Ve bir kez daha anlatıldı sorunun yasalara uyup uymamakta değil, hak aramakta, demokrasi istemini yükseltmekte olduğu.

Nasıl bir süreç yaşanmıştı? 1980 Eylülü'nün koşulları hazırlanırken, bir yandan da suçlular oluşturuluyordu. Toplumun geniş kesimlerinin yükselttiği demokrasi mücadelesi "İşte anarşi, işte terör!" çığlıklarıyla bastırılmaya çalışılıyor, demokrasi güçlerinin mücadelesi yaratılmış kargaşa ortamının sonuçlarıyla örtüştürülüyor, Eylül ayı için haklı bir zemin yaratılmaya çalışılıyordu Nitekim başarıldı da. Öylesine bir toplumsal illüzyon yaratılmıştı ki en ufak hak arama girişimleri bile anarşi, terör yaygaraları içerisinde boğuluyordu. Suçlular çok öncesinden bulunup yargılanmıştı: İşçi sınıfı ve gençlik. Eylül'le birlikte ceza derhal infaz edildi. En temel haklar kaldırıldı, haklar için savaşım bir yana, hak talebi bile suç haline getirildi.

Bir yandan üniversitelerden ilerici, demokrat gençler, öğretim görevlileri uzaklaştırılırken, bir yandan da senaryonun ikinci bölümü sahneleniyor, üniversiteye, bilim adamlarına, öğrenci gençliğe deli gömleği giydiriliyordu: YÖK. Çarpık eğitim sistemi yeni boyutlar kazanıyor, Eylül çocuğu YÖK gittikçe palazlanıyor, öğrenci gençliğin başında heyula gibi dikiliyordu. Ve her yıl öğrenim hakkı elinden alınarak okullarından atılan binlerce öğrenciyle, bilimin "b"sinin giremediği üniversitesiyle, Bilkent'iyle halen dikiliyor.

Düzenin sürmesini sağlayacak kadroları yetiştirmek, gençliği geleceksizleştirme işlevini yerine getirmek için canını dişine takan YÖK, düzenin sarsılmaz kalesi olma ünvanını korumaya çalışıyor. Bunu yaparken de düzenin bütün kurumlarının desteğini alıyor. Nasıl almasın ki? Onun ve ona can verenlerin, onu yaşatanların yurdumuzda yarattığı tahribat tüm dehşetiyle algılandıkça, üretilen çözümler geniş kesimlerde yankı buldukça, oluşturulan illüzyon kırıldıkça, geleceğin hiç sönmeyen ışığı parıldadıkça yaşatanlarıyla birlikte YÖK'te YOK olmaya mahkûmdur. Madalyonun öbür yüzü çirkince sırıtmaya başladı bile
Artık demokratik öğrenci hareketi yeni mevzilere ulaştı.

YÖK'ün 44. maddesinin değişmesi ve atılmaların son bulması için yurt çapında düzenlenen kampanyayla öğrencilerin giderek kronikleşen sorunları çok geniş kesimlere iletildi, onların yoğun desteği alındı. Bununla birlikte diğer demokrasi güçleriyle ilişkiler de önemli ölçüde geliştirildi. Öğrenci dernekleri demokratik öğrenci hareketinin öz örgütleri olduklarını, hareketi yükseltebileceklerini, örgütlü, birleşik gücün yenilmezliği bilinciyle demokrasi savaşımının vazgeçilmez bir parçası olduklarını kanıtladılar.
İşte bunun için panikte YÖK ve onu yaşatanlar.
İşte bunun için amansızca saldırıyorlar üzerimize.

İlk Kitlesel Öğrenci Eylemi;

44. MADDE YÜRÜYÜŞÜ

Atilla Bahçıvan İ.Ü. Hukuk Fakültesi

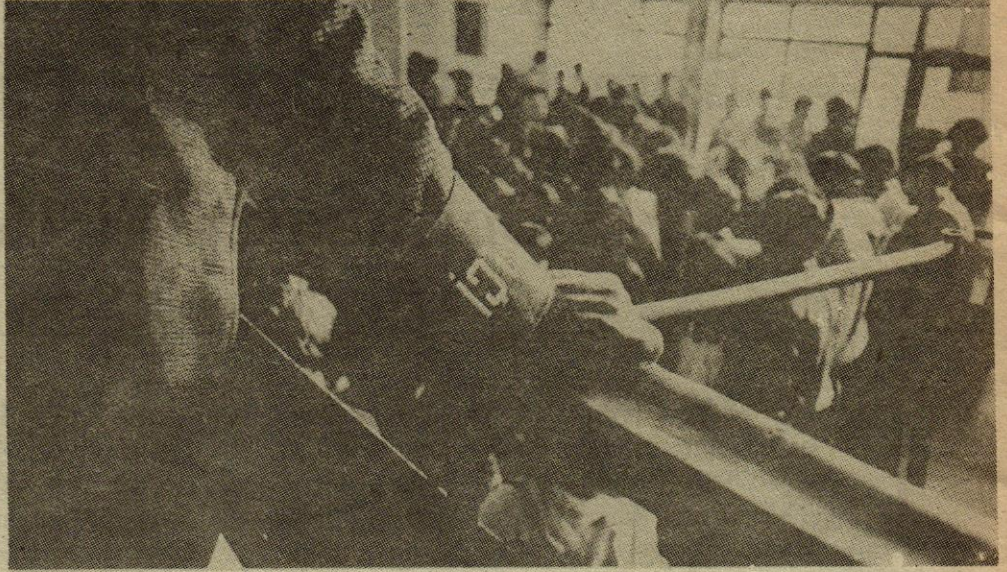
"Bilime, insan onuruna aykırı bir düzenin başarısı söz konusu olamaz. YÖK gibi gerici bir kurumun başarısı arızi olur, geçici olur, yok olmaya mahkum olur. Ve burada ortalama alınamaz. YÖK'ün yaratmayı amaçladığı gençlik tipine ne ölçüde yaklaştığı, Türkiye gençliğini ne ölçüde yaşlandırabildiği ortalama ile saptanamaz. Çünkü gençlik gelecektir. Gelecek ise bugün sinmeyen, yılmayan, yaşlanmayanlardır. Türkiye gençliğinin, insan onurunun ve bilimin ifadesi YÖK'e karşı en dar anlarda, en zor koşullarda bile alınan tavırda yaşar ve iyiden, güzelden yana güçlükler yükseldikçe yeşerir. Bugün 2547 sayılı yasanın 44. maddesi değişiklik önerisi ile TBMM'ne başvuran bizlerin temsilcisi olduğumuz dernekler bu tavır alışın, bu yaşlanmayışın somut ifadeleri, gençliğin kitleselleşmesinin çıkış noktalarıdır. Öğrenci gençlik, öğrenci dernekleri bünyesinde öğrenci ve genç olmanın gereklerini yerine getirecek, bunun önündeki engelleri de 44. madde örneğinde olduğu gibi birer birer kaldıracaktır.

Gençlik atılarak, geri alınarak, gözlenerek, izlenerek, baskılanarak, oyalanarak bir çember içine alınmak istenmiştir. Gençlik bu çemberi kıracaktır."

Gençlik bu çemberi kırmıştır. Kasım 1986, 12 Eylül sonrasında öğrenci gençlik hareketi için bir dönüm noktasıdır. 6 yıldır süren saldırılara, baskılara, karalamalar, suçlamalara yanıtını vermiştir gençlik. Üstelik hiç de hak etmediği suçlamalardan ezi:klik duymadan, saldırılara karşı savunma durumunda olmadan. Kendi programını belirlemiş, hedeflerini çizmiş ve öz örgütlerini oluşturarak sorunlarının üzerine gitmiştir. Öğrenci derneklerinin ulusal düzeyde oluşturdukları birlik, öğrenci gençliğin kendi içinde ve dışında süren tüm tartışmalarda, örgütlü ve birleşik bir güç olarak davranmak konusundaki ısrarının haklılığını hiç bir kuşkuya yer vermeyecek biçimde kanıtlamıştır.

44. Maddeye Karşı Kampanya Nasıl Başladı?

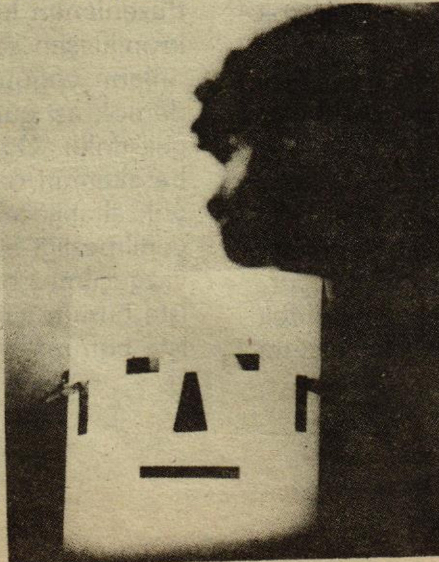
Tüm öğrenciler, özellikle de öğrenci dernekleri yaklaşık 5 ay süren yorucu ama o oranda da zevkli bir çalışmanın sonucunda gerçekleştirdiler bu dönüşümü. Ülke çapında öğrenci derneklerinin birliği, birim derneklerin hukuksal sorunlarını aşmaları ve tüzel kişiliklerini kazanmaları sürecini hızlandırırken, YÖK'ün yarattığı sorunları ve bunların çözümüne ilişkin politikaları da saptırıyordu. Mayıs ayı sonlarında, öğrencilerin en acil sorunu olan atılmalara karşı, 44. maddenin değiştirilmesi için bir kampanya başlatılmasına karar verildi. Tüm birim dernekler, atılmalar birimleri oluşturarak, kampanyanın ön hazırlıklarını yaz boyu sürdürdüler. Atılan öğrencilerle ilişkiler kuruldu, hukukçularla 44. maddenin kapsamı, boyutları tartışıldı, diğer derneklerin atılmalar birimleri

Fakülte Yaşam (Gökhan Yalta)

ile iletişimler gerçekleştirildi, atılmalar sorununa ilişkin somut veriler toplanarak, uzun tartışmalardan sonra bir "değişiklik önerisi" hazırlandı. Derneklerin atılmalar birimlerinin önerileri ile hazırlanan değişiklik önerisi, tüm derneklerde tartışmaya açıldı ve son şekli verildikten sonra, YÖK'ün çarpıklıklarını da dile getiren bir dilekçe ile birlikte 15 Ekim'de kalabalık bir öğrenci gurubu tarafından TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Dilekçede 33 dernek temsilcisinin imzası bulunuyordu.

15 Ekim'den sonra dilekçe tüm Türkiye çapında imzaya açılıyordu. Ancak dilekçe üzerine tartışmalar, kampanyanın resmen başlamasından sonra da sürüyordu. Bir kesim tarafından dilekçenin içerdiği talepler geri bulunuyordu. Bu konuda hiçbir öneri ya da çaba gösterilmezken, öğrenci gençliğin YÖK'e karşı, YÖK'ün kaldırılması için bir eylem başlatması gerektiği belirtiliyordu. Niyetler ne olursa olsun bu türden yaklaşımlar zaman zaman kampanyanın etkinliğini engeller bir tavıra dönüşebiliyordu. Sonuçta yaklaşık 13 bin öğrenci kampanyaya imzalarıyla, ya da yeni imzalar bularak katılıyorlardı.

Sona Doğru (Kenan Kapelioğlu)

İsa Tanrıverdi'nin İntiharı-Acılı Direniş

23 Ekim'de kampanya yeni boyutlar kazanıyordu. Kampanyaya imzasıyla katılan Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi İsa Tanrıverdi, 2 dersini vermediği için atılacağı kesinleştiğinde intihar ediyordu.

İsa'nın ölümünü protesto etmek için, Marmara Üniversitesi Rektörlüğü önüne siyah çelenk koymak isteyen iki öğrenci gözaltına alınıyordu. Olay üzerine 500'ü aşkın öğrenci Rektörlük önünde oturma eylemini gerçekleştiriyordu. Öğrencilerin temsilci seçtikleri Melahat Ünay Rektörle görüşerek arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediklerini belirtiyordu. Arkadaşları serbest bırakılana kadar gitmeyeceklerini açıklayan öğrenciler, 1 saatlik oturma eylemi sonucunda İsa için saygı duruşunda bulunduktan sonra Adli Tıp Kurumu'na yürüyüş yapmak istiyorlar ancak polis tarafından engelleniyorlardı. Yürümek isteyenlerden 6 öğrenci daha gözaltına alınıyordu. Polis, gözaltına alınanlar için "aranan şahıslardan olup olmadıklarını" saptandığını, kimlikleri kontrol edildikten sonra serbest bırakılacağını belirtiyordu. 200 kadar öğrenci, Adli Tıp Kurumu önüne kadar yürüdükten sonra dağılıyorlardı.

Oturma eylemi ile birlikte, kampanyanın okullarda yaygınlaşması hızlanıyordu.

"Öğrenciler Yürüyor"

12 Eylül sonrasının en büyük eyleminin ilk adımları İzmir'den atılıyordu. 9 öğrenci derneği temsilcisi ve ETÖD Başkanı Nejat Yentürk'ün annesi Aysel Yentürk, dilekçeleri getirmek üzere 3 Kasım günü İzmir'den yola çıkıyorlardı. Olay, gazetelerin baş sayfalarında büyük manşetlerle yer alıyordu. "Dert yürüşüyü", "YÖK'e karşı yürüyüş", "İzmirli 9 öğrenci Ankara'yadoğru yürüyor." "Ana-oğul birlikte yürüyor"... Kampanyanın yarattığı yankı, basının gösterdiği ilgi, daha ilk günden katılan tüm öğrencilerde bir heyecan yaratıyordu.

5 Kasım günü gazetelerin manşetleri yine yü-

rüyüşe ayrılmıştı. Bukez İstanbul'dan yola çıkan gurup, uğurlamaya gelenler, kampanyayla ilgili ayrıntılı bilgi, değiştirilmek istenen 44. maddenin tam metni yayınlanıyodu. Gazeteler elden ele dolaşıyor, heyecan ve coşku bir kat daha artıyordu.

Bu arada polis de yürüyüşü izliyordu. İstanbul ve İzmir'den yola çıkan öğrenciler polis tarafından yalnız bırakılmıyorlardı. Yol boyunca öğrencilerin fotoğrafları çekiliyor, kimlikleri saptanıyor, daha yakın ilişkiler kurularak imzaların fotokopileri alınmaya çalışılıyordu.

Yürüyüşçüler yol boyunca SHP tarafından ağırlanıyorlardı. Kalacak yerleri, basınla ilişkileri sağlanıyordu. Yerel basın da öğrencilerin yürüyüşlerine büyük ilgi gösteriyor, destek oluyordu.

Eskişehir'de Buluşma

5 Kasım günü, İstanbul ve İzmir'den yola çıkan öğrenciler, Eskişehir'de buluşuyorlardı. Eskişehir'de ayrıca yeni dernek temsilcileri de topluluğa katılıyorlardı. Tüm dernek temsilcileri İsa Tanrıverdi'nin köyünü ziyaret ediyorlardı. Ailesi ile görüşüldükten sonra, İsa'nın mezarına çelenk koyuluyor ve saygı duruşunda bulunuluyordu."Binbir umutla bu yoksul köyden İstanbul'a giden, geri dönemeyen İsa'nın durumunu daha bir kavrıyoruz. Başsağlığı dilediğimiz anası hâlâ ağıt yakıyor, babası çökmüş, ihtiyarlamış. Bu yürüyüş yeni İsa'lar almasın diye."

Aynı gün Ankara'da bir gurup öğrenci, YÖK'ü protesto amacıyla, Yüksek Öğrenim Kurumu'nun önüne siyah çelenk koyuyorlardı.

6 Kasım - Karşılama

Yürüyüşün başlamasıyla birlikte, Ankara'da da karşılama çalışmaları hızlanıyordu. Yürüyüşçüler, 6 Kasım günü saat 11'de ODTÜ önünde olacaklardı. Ankaralı tüm öğrenci dernekleri, ODTÜ önündeki karşılamaya olabildiğince çok öğrencinin katılımını sağlamaya çalışıyorlardı. Basının olayı büyük manşetlerle vermesi, köşe

yazarlarının öğrencilerden yana tavırları öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yaratıyor ve olayın heyecanı kısa zamanda yayılıyordu. Bu arada karşılama gurubunun disiplin ve düzeninin sağlanması da önemliydi. Guruplar, öğrenci dernekleri temsilcileri aracılığıyla denetlenecek-lerdi ve polisin tüm gözdağına karşı tepkisel çıkışlardan, düzeni bozucu davranışlardan kaçınılacaktı. Öğrencilere amaçlar ve program olabildiğince net anlatılıyordu. Ülke çapında gelişen ilk kitlesel öğrenci eylemi, öğrenciler üzerinde yaratılmaya çalışılan imajı ancak disiplinli ve kararlı davranarak silebilirdi.

Karşılama için ayrıca, öğrencilerin yanısıra öğrenci velileri, milletvekilleri, sendika temsilcileri, hukukçular, öğretim üyeleri, aydınlar, sanatçılar da davet edildi. Tüm bu kesimlerin genel kanısı, öğrencilerin istemlerinin haklılığı ve desteklenmesi gerektiği biçimindeydi. SHP Ankara İl Merkezi, karşılamaya gelecek öğrenci velilerini ODTÜ önüne götürmek konusunda tüm olanaklarını kullanmaya hazır olduğunu belirtiyordu. Ayrıca SHP milletvekilleri de karşılamada hazır bulunacaklardı.

6 Kasım Perşembe sabahı, davet edilenlerin pek çoğu ODTÜ önünde hazır bulunuyordu. 1500 kadar öğrenci, ellerinde çiçeklerle yürüyüşçüleri bekliyordu. Öyle ki, yağmur çamur bir yana etrafta pek çok polisin bulunması, fotoğrafların çekilmesi, video kameralarının çalışması, sivil ya da resmi giyimli polislerin el kol hareketleri, küfürleri, helikopterler... hiç bir şey oradaki coşkuyu, katılımı azaltamıyordu. Yürüyüşçülerin gelmesiyle birlikte, alkışlar, çiçekler, kutlamalar ODTÜ önünü bir bayram yerine çeviriyordu. Karşılamaya gelenler "yürüyüşçüleri" sevinçle selamlıyorlardı. Orada bulunan herkes 12 Eylül sonrasında öğrenci derneklerinin tümünün katılımıyla gerçekleşen ilk kitlesel öğrenci eylemini gerçekleştiriyor olmanın kıvancını alkışlarla dile getiriyor, çiçekler sunarak paylaşıyorlardı.

> **"Binbir umutla bu yoksul köyden İstanbul'a giden, geri dönmeyen İsa'nın durumunu daha bir kavrıyoruz. Başsağlığı dilediğimiz anası hala ağıt yakıyor, babası çökmüş, ihtiyarlamış. Bu yürüyüş yeni İsa'lar olmasın diye."**

Öğrenciler coşkuluydular,sevinçliydiler ancak taşkın değillerdi. Ne yaptıklarını biliyorlardı. Karşılama anındaki heyecan bile orada bulunan öğrenci topluluğunun disiplinini bozmasına neden olmuyordu. Polisler, Ankara dışından gelen yürüyüşçülere katılamayacakları ve dağılmaları gerektiği bildirildiğinde de disiplinlerini bozmuyorlardı. "dağılın" uyarısına karşı hep birlikte Meclis önüne gidebileceği ve bunun koşullarının sağlanması gerektiği bildiriliyordu,Öğrencilerinoradan düzenli ve guruplar halinde ayrılmayı önermelerine karşın, polis ODTÜ önünün hemen boşaltılması gerektiğini bildiriyordu. Sonuçta öğrenciler dağılmayacaklarını ve minibüs sağlamaya giden arkadaşları dönene kadar orada bekleyeceklerini belirtiyorlardı. Bu arada poz poz resimer çekiliyor, "öğrenci kılığına" girmiş polisler 'nerede öğrenci oldukları" sorulduğunda boş atıp dolu tutturamayınca gurup dışına çıkarılıyorlardı.

Sonuçta minibüsler geliyor ve öğrenciler Meclis'e doğru yola çıkıyorlardı.

"Kavşak Operasyonu"

Ancak Meclis'e doğru başlayan yolculuk, bir kavşak operasyonu ile Emniyet Müdürlüğü'nde son buluyordu. Bahçelievler kavşağında minibüsleri durduran polisler, ne olduğunu anlayamayan öğrencileri bir kaç karate numarası ve küfürle disipline ettikten sonra telsizlerle ve silahlarla minibüslere binipEmniyet Müdürlüğü'ne götürüyorlardı. Bu arada ODTÜ önünden minibüse binen ve aslında yürüyüşle ve öğrencilerle ilgisi olmayan bir kaç kişi de tüm ısrarlarına ve açıklamalarına karşın kurtulamıyorlardı.

Emniyet'e götürülen öğrencilerin kimlikleri kontrol ediliyor, fotoğrafları çekiliyor ve minibüslere bindirilip Ankara'nın semtlerine dağıtılıp serbest bırakılıyorlardı.

Daha sonra SHP Ankara İl Merkezi'ne gelen öğrenciler, olayları anlatıyor ve 30 kadar arkadaşlarının hala gözaltında olduğunu belirtiyorlardı.Bilgiler birleştirilip gözaltında olanların isimleri saptanıyordu ANKA-Anadolu Ajansı, Cumhuriyet, Güneş, Yarın, Öğrenci Postası çalışanları öğrencilerin durumunu yakından izliyorlardı. O sırada Yarın'ın iki muhabirinin de Hanımeli sokaktaki merkez bürodan götürüldüğü öğreniliyordu. SHP Genel Merkezi ve Ankara İl Merkezi telefonları sürekli çalışıyor, gözaltına alınan öğrencilerle ilgili haber alınabilmesi için yoğun çaba harcanıyordu. Ancak tüm bu çabalar, çevresindeki bütün binalarda ışıkların yandığı SHP binasında mum ışığı altında gerçekleştiriliyordu İl Merkezini ziyaret eden Mustafa Ekmekçi, Yakup Kepenek ve Güler Tanyolaç öğrencilerle konuşuyorlar, olayları dinliyorlar ve gerekli çabayı gösterecek-lerini belirtiyorlardı.

Bu arada dilekçelerle yürüyen öğrenciler meclise ulaşmışlardı. TBMM'nin ziyaretçi kapısında büyük bir kalabalık öğrencileri bekliyordu. Ek olarak polisler telsizleri, silahları ve kameralarıyla gelmişlerdi. SHP Miletvekili Fikri Sağlar ve Muhteşem Vasıf Yücel, yürüyen öğrencileri Necmettin Karaduman'ın yanına götürdüler. Karaduman tüm öğrencileri kabul edemeyeceğini, aralarından seçtikleri temsilcilerle görüşebileceğini belirtiyordu. Serhat Şimşek, Nejat Yentürk ve Annesi Aysel Yentürk bir süre Karaduman'la görüşüyorlar ve sonrasında isteklerinin olumlu karşılandığını belirtiyorlardı. Karaduman, öğrencilere dilekçelerini inceleyeceğini onların da bir an önce okullarını bitirmek için uğraşmaları gerektiğini belirtmişti.

Ruhi SALİH
Bolu Meslek Yüksekokulu Öğrencisi

GÜN

Al yüreğimiz
Bir türkü yoldaşıdır şimdi
Buğday tarlalarından
Orman denizlerinden
Akarsulardan geçip
Ağıtlarımızda çiçek açan
Ve
Yürüyen insanların
AÇ insanların yanında
Yüreğimiz acı bir çiçektir.

Bolu'daki direnişçi öğrencilere:

Kara toprakta
Üniversitelerde
Akarsuyun sesini beklemede
Acımız bir türküdür şimdi
Dağ kentlerinde söylenen
Ve itilip kakılan
Ve durup dururken
Gece vakti sorulan kimliklerimizdir.
Kimilerimiz acı yoldaşıdır.
Dağ kentinde

Yürüyen öğrencilerin bir bölümü ANAP ve DYP gurubunu ziyaret etmek için mecliste kalırken diğerleri meclis önünde biriken kalabalıkla birlikte SHP çalışanlarının eşliğinde meclis önünden SHP Ankara İl Merkezi'ne doğru yürüyorlardı.

7 Kasım Basın Toplantısı

6 Kasım akşamı son olarak 30 öğrencinin daha serbest bırakıldığı belirtiliyordu. Emniyet yetkilileri gözaltına alınan öğrenciler için yaptıkları açıklamada"bu bir kavşak operasyonudur. Öğrencilerin yürüyüşü ile ilgisi yoktur. Gözaltındaki öğrenciler daha önce aranan ya da üzerinde kimliği olmayan öğrencilerdir." diyorlardı. Oysa öğrenciler arkadaşlarının 'aranan ya da kimliksiz' olmadığını açıklıyorlardı. Bu doğrudan öğrencilerin eylemine yönelik, baskı ve gözdağını amaçlayan bir "kavşak operasyonu" idi.

7 Kasım sabahı yürüyüşçü öğrenciler, eylemin bir değerlendirmesini yapmak ve gözaltına alınan öğrenciler için bir basın toplantısını yapıyorlardı. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Öğrenci Deneği temsilcisi Cem Gönenç SHP Ankara İl Merkezi'nde düzenlenen toplantıda şunları söylüyordu:

"YÖK'ün atılmalar sorunuyla ilgili olarak 44. maddesinin değiştirilmesi için, alternatif yasa önerimizi de sunarak başlattığımız imza kampanyası 13 binden fazla imzanın meclise verilmesi ile sonuçlandı. Biz kamuoyunun kampanya üzerindeki ilgisini yoğunlaştırmak için İstanbul'dan İzmir'den diğer kentlerden yürüyerek imzalı dilekçeleri Ankara'ya getirdik. Bu en doğal hakkımızı kullanırkende bir yandan geniş bir kamuoyu desteği, bir yandan da emniyet görevlilerinin aktif ya da pasif baskısıyla karşılaştık. Yol boyunca, İzmit'de, Adapazarı'nda, Biecik'te, Eskişehir'de görüştüğümüz SHP ve DYP yetkilileri bizi bütünüyle desteklediklerini belirttiler.Olayları çarpıtan aşırı sağcı basının etkisinde kalmadıklarını ve bundan sonraki haklı taleplerimizdede yanımızda olacaklarını gösterdiler. TBMM'de ANAP gurubuyla görüştüğümüzde bile, genel bir olumluluk havası vardı. Kısaca belirtmek gerekirse, "Atılmalara Son" kampanyası da göstermiştir ki, biz demokratik öğrenci hareketi olarak yalnız değiliz. Demokratik öğrenci hareketi ülke bütününde verilen demokrasi mücadelesinin birparçasıdır. Öğrenci gençliğin sorunları, ülkenin bütünündeki sorunlardan farklı değildir. Tüm demokrasi güçlerinin talepleri 12 Eylül'le bütünleşmiş siyasi, ekonomik yapının değiştirilmesine ilişkindir. Bu anlamda, kamuoyunun kampanyamıza gösterdiği ilgi ve destek özel bir önem taşıyor.

"... 'Atılmalara Son' kampanyası götermiştir ki, biz demokratik öğrenci hareketi olarak yalnız değiliz. Demokratik Öğrenci Hareketi ülke bütününde verilen demokrasi mücadelesinin bir parçasıdır..."

Ancak biz yol boyunca ve Ankara'ya geldiğimizde yalnız destekle karşılaşmadık. Yolda polis hep yanımızdaydı. Videoya filmlerimiz çekildi. Ankara'da üzerimizden helikopterler uçtu. Gerek Hasan Celal Güzel'in açıklamaları gerekse aşırı sağcı basındaki bazı yorumlar da ilginç: Bizim en haklı istemimizi en meşru yoldan dile getirmemizi, "gençliği tahrik ediyorlar-onları sokağa dökmek istiyorlar, eyleme geçecekler, militanlar gözaltında vb." saptırmalarla yansıtıyorlar. Anarşinin ve terörün gençliğin bu tür yasal eylemlerinden doğduğu sanısını yaratmak istiyorlar. Oysa Türkiye'nin yaşadıkları bunun böyle olmadığını göstermiştir. Vedat Demircioğlu'nu öldürenler öğrenci değildi. Kanlı Pazar'ı gerçekleştirenler öğrenci değildi. "İti Kurda kırdırıyoruz" diyen İçişleri Bakanı öğrenci değildi. Failleri hale bulunamayan 1 Mayıs 1977 katliamını düzenleyenler de öğrenciler değildi. Bahçelievler'de 7 öğrenci bir gece yarısı katledenler, Kahramanmaraş katliamını yapanların da öğrenci dernekleri olduklarını hiç sanmıyoruz.

Dün ODTÜ önünde bizi çiçeklerle karşılamaya gelen arkadaşlarımızın bir bölümü de gözaltına alındı. Bunlardan halen içerde olanlar var. Emniyet, yaptığı açıklamada, bunun bir "kavşak operasyonu" olduğunu ve yakalananların önceden aranan kişiler, ya da üzerinde kimlikleri bulunmayanlar olduğunu belirtmişti. Biz bu açıklamayı ciddiyetle bağdaştıramıyoruz. Arkadaşlarımız ne haklarında soruşturma olan kişilerdir, ne de kimliksiz gezmektedirler. Bizi karşılamaya gelen öğrenciler kente dönerken minibüslerden indirilip alındılar. Emniyet, şimdi bu olayı saptırmaya çalışıyor. Polis, bir kez daha demokratik hakların koruyucusu değil, kısıtlayıcı olduğunu göstermiştir. İçerdeki arkadaşlarımızı çıkarma çabalarımız sürüyor. En son öğrenci serbest olana değin de sürecektir."

Basın toplantısında ayrıca AÜ Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Öğrenci derneği Gazi Üniversitesi Öğrenci Derneği'nden öğrenciler de arkadaşları serbest bırakılana kadar açlık grevine başlayacaklarını açıklıyorlar.

7 Kasım akşamı, aralarında Yarın Dergisi'nin iki muhabirinin de olduğu öğrencilerden bir bölümü daha serbest bırakılıyordu. Ancak daha kaç öğrencinin gözaltında olduğu, Emniyet'in yeterli açıklama yapmamasından dolayı anlaşılamıyordu. "Kavşak operasyonu" ise, sonraki günlerde ve başka kavşaklarda sürüyordu.

Açlık Grevleri

8 Kasım Cumartesi günü gazete manşetleri, öğrencilerin başlattıkları açlıkgrevlerine ayrılıyordu.

7 Kasım günü İstanbul'da başlayan açlık grevine çeşitli fakültelerden 23 öğrenci katılıyordu. Açlık grevine MÜ Basın Yayın Yüksek okulu ÖD.'nde başlayan öğrenciler, grevin birinci gününü geceyarısında polis tarafından Valilik emri ile derneğin mühürleneceği bildiriliyordu. Gece yarısından sonra İstanbul'da çay bahçelerinde, yollarda ve parklarda sabaha dek süren görevci polis koşuşturmacasına, basında katılıyordu. Kilometrelerce süren koşuşturma, gecenin soğuk ve yağışlı olmasına ve polisin engellemelerine karşın, sabahleyin yeni arkadaşlarımızın katılımıyla direniş güçleniyordu.

İkinci gün ise Aydınlarımız içtenlikli desteklerini, arkadaşlarımıza evlerini açarak gösteriyorlardı. Tiyatro yazarımız Bilgesu Eranus ve eşi Müştak Eranus arkadaşlarımız evlerine konuk ediyorlardı.

Grevci arkadaşlarımız yaptıkları açıklamada "Özerk-Demokratik üniversite için YÖK'e hayır. 44. madde değişikliği için Ankara'ya yürüyen arkadaşlarımızı destekliyoruz" diyorlardı.

Ankara'da açlık grevine başlayan arkadaşlarımız, ÖDTÜ önüdeki karşılamadan sonra gözaltına alınmaları protesto ettiklerini ve arkadaşlarımız serbest bırakılıncaya kadar grevi sürdüreceklerini belirtiyorlardı. Açlık grevi büyük bir inanç ve dirençle sekiz gün boyunca sürüyordu. Açlık grevi 13 arkadaşımızın katılımıya yine bir aydınımız Yalçın Küçük'ün evinde sürdürülüyordu.

Baskılara, haksız gözaltına ve işkenceye kardı yapılan açlık grevi Türkiye ve dünya kamuoyunda yankı buluyordu. Grevden sonra Uluslararası Af Örgütü olayları incelemek üzere Türkiye'ye gelineceğini bildiriyor ve Dünya Demokratik Gençler Fedarasyonu açıklamada bulunuyordu.

Diğer bir açlık grevide Bolu'daki arkadaşlarımızca başlatılıyordu. Bolu'lu arkadaşlarımız "Atılmalara son- 44. madde değişmelidir" istemini desteklemediklerini belirtiyorlardı.

Açlık grevleri "Atılmalara son" kampanyasına karşı rejimin yönelttiği saldırılara karşı inançlı direnişi gösteriyordu.

Yemek Yememe Kararı

Açlık grevi üzerine, Valiliğin Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği merkezini kapatması, tüm öğrenci derneklerinin tepkisini topluyordu. Yürüyüşteki baskılar, gözaltına almalar, açlık grevcilerinin yakın takipinden sonra dernek merkezinin kapatılması, öğrencilere karşı geliştirilen baskıların ve gelişecek olan keyfiyetin sınırları konusunda somut bir örnek daha oluşturuyordu. Dernekleşme hakkına karşı girişilen böylesi keyfi bir uygulamaya sessiz kalınamazdı.

Ankaralı öğrenci dernekleri, 12 Kasım günü, hazırladıkları bir dilekçeyi tüm okullarda imzaya açtılar. Marmara Üniversitesi BYYO-ÖD merkezinin kapatılmasını protesto etmek amacıyla, kişisel olarak alınmış bir karara, 24 saat içinde 400'den fazla öğrenci imzasını atıyordu. Bu 400 imza aynı zamanda bir haftadır gelişen eylemlere karşı, öğrencilerin derneklerine olan güveninin somut bir kararın altına imzasını atıyordu.

12 Kasım Çarşamba günü Öğrenci Postası Dergisi Ankara bürosunda bir basın toplantısı düzenlenerek yemek yememe kararı açıklandı.

Ülke çapında gelişen ilk kitlesel öğrenci eylemi, öğrenciler üzerinde yaratılmaya çalışılan imajı ancak disiplinli ve kararlı davranarak silebilirdi.

Hazırlanan dilekçe basın mensuplarına iletildi.

13 ve 14 Kasım günleri binlerce öğrenci yemek yemeyerek bu karara katılıyordu. Özellikle 14 Kasım günü, yemek kuyruklarının olduğu bölümlerde görevlilerden oluşan bir kalabalık gözleniyordu. AÜ SBF Dekanı Nejdet Serin, Güney Devrez kantini ve yemekhaneyi ziyaret ediyordu. Ayrıca Fakülte Sekreteri öğrenciler, bir tanıdığın da kantinde ve yemekhane önlerinde gezindiğini gözlüyorlardı. Okul yönetmeliklerinden haberi olmadığı anlaşılan bu sakallı 'öğrenci' daha önce, ODTÜ önünde Emniyet'e giden yolda telsiziyle öğrencilere "evsahipliği" yapıyordu.

Yemek yememe kararı, ODTÜ, SBF ve DTCF'de öğrencilerin yüzde yüzlere varan katılımıyla uygulanıyordu.

Yemek yememe kararının açıklanmasının hemen ardından, Öğrenci Postası Yayın Kurulu üyesi, ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği Geçici Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Kingir gözaltına alınıyordu. Avukatını ve ailesinin tüm girişimlerine, Emniyetce yanıt verilmiyordu. 6 gün gözaltında tutulan Aykut Kingir'in serbest bırakılmasından hemen sonra yine Öğrenci Postası Yayın Kurulu üyesi ve Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneği Kurucusu Fatma Yüksel ve AU-SBF öğrencisi Sertuğ Çiçek gözaltına alınıyorlardı. Emniyet yine gözaltına alınanlarla ilgili hiçbir açıklama yapmıyordu.

Öğrenci Postası Yazı İşleri Müdürü Emin Bebek, Öğrenci Postası Dergisi ve öğrenci derneklerine karşı sürdürülen baskılara dikkat çekmek amacıyla Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e bir açık mektup yazdı.

Gençlik Baskıyla, Zorbalıkla SUSTURULAMAZ!

Gökhan Dinçer ODTÜ Ö.D.

Öğrenci gençli.., ..., ...leşme adımlarının atılmaya başlandığı ilk günlerden beri tüm yasa dışı, keyfi engellemelere karşın yasal, en temel demokratik haklarını sonuna dek kullanma kararlılığını göstermiştir. Bu kararlılık, sendikal nitelikte kitlesel örgütlenmenin hiçbir kuşku duyulmayarak bugüne dek sürdürülmüş, düzenlenen kitlesel kampanyalar, gelecekte de sürdüreleceğinin kanıtı olmuştur. İnsanların birbirlerinden çekindiği, yalnızlaştırıldığı, toplu davranmaya karşı yılgınlığın oluşturulduğu bir ortamda öpüşüp vedalaşarak dernek başvuruları yapılmış ve atılan adımlar, günümüzdeki kitleselleşmeyi örgütlülüğü yaratmıştır. Bugünkü kitleler de yarınki özerk-demokratik üniversiteyi yaratacaktır.

Bu süreç içinde, tıpkı ilk adımların atıldığı dönemde olduğu gibi, kitlelere söz hakkı tanımadan istedikleri yapıyı, YÖK'ü vb ni dayatanlar, keyfi engeller çıkaranlar da bu tutumlarını sürdüreceklerdir. Yöntemleri değişecektir. Nitekim, yöntem, öğrenci dernekleri yöneticilerinin ve üyelerinin sorgusuz sualsiz gözaltına alınıp onlara işkence yapılmasına dek ulaşmıştır. Üniversitelere çağdışı bir eğitim yapısını dayatmaya çalışanlar, derneklerde tartışılıp üretilen alternatif eğitim programlarının içeriğini çarpıtmaktan bile geri durmamaktadırlar. Kitlesel talepleri hiçe sayarak sürdürülen keyfi tutum ve baskılara 44. madde kampanyasından örnek verip, daha sonra yazının asıl konusuna, Aralık ayı içersinde yapılan açlık grevlerine geçmek daha yararlı olacaktır.

Öğrenci derneklerinin uzun bir tartışma sürecinden geçirerek hazırladığı YÖK 44. madde değişiklik, önerisi ile vize sınavlarının baraj niteliğine karşı çıkarılarak, öğrenciler için baraj değil bir "hak" olacak, öğrencinin gönüllü katılımına bağlı, yazılı, sözlü, araştırma, seminer verme biçiminde uygulanacak ara sınavlar uygulanması istenmektedir. Ara sınavın o bilim dalında yapılıp yapılamayacağına da, verilen eğitimin türüne bağlı olarak öğrenci temsilcisinin de katılımı ile belirlenecektir. Bu düzenleme ile öğrenciler üzerindeki ezbere dayalı sınav baskısı yok edilmekte, *yerini öğrencilerin derse katılımını, üretkenliğini arttırıcı araştırma, tez, seminer hazırlama vb. ne bırakmaktadır.*

Bu talep kitlesel biçimde dile getirilmiş, imzalar toplanıp Meclis'e ulaştırılmış, yapılan yürüyüş kamuoyunda tam anlamı ile destek bulmuştur.

Hazırlanan değişiklik önerisi temel olarak bilimsel üretkenliği araştırmayı hedeflerken ve kamuoyundan tam destek almışken öğrencilerin sesi iki şekilde bastırılmak istenmiştir. Birincisi, değişiklik önerisinin içeriğini çarpıtmaya yönelik bir çaba olmuştur. Bilimsel üretkenliği artırmayı hedefleyen öneri konusunda Başbakanımız televizyona çıkıp "tembelliğe prim yok" diyebilmiştir. Kitle sesinin kulaklarını daha fazla tırmalamamasını isteyenler, ikinci olarak öğrenci derneklerinin, kitlenin üzerine işkence ile gitmekten de geri durmamışlardır.

Varlıkları anti demokratizmin ta kendisi olanların, demokratik taleplerin üzerine kendi yöntemleri ile gitmeye çalışacakları bir gerçektir. Kitlelerin sesini bastırmaya çalışanların, kendi sorunlarını hızlandıracaklarınıda vurgulayıp geçelim.

"Öğrenci Postası, öğrenci derneklerinin sesi, öğrencilerin kendi çıkardıkları, sayfalarında kendi sorunlarını tartıştıkları bir dergidir. Bu anlamda Öğrenci Postası tüm öğrenciler için diğer basın organlarından çok farklı bir yere ve öneme sahiptir. Tümüyle yasal bir yayın organı olan dergimizde yer alan hiçbir yazı hakkında şimdiye kadar soruşturma açılmış değildir. Bu nedenle dergimizin Yazıişleri Müdürü'nün gözaltına alınmasını hiçbir gerekçeye sığdıramıyoruz."

Gözaltılar Yoğunlaşıyor...

Ankara'da 13-14 Kasım'da MÜ. BYYO-ÖD nin kapatılmasına tepki olarak yapılan yemek protostosu sonrasında da süren ve Öğrenci Postası ve dernek yöneticilerine yönelen haksız gözaltıları, işkenceyi, yukarıda çizilmeye çalışılan çerçevede algılamak gerekir.

Dergimizin eski sahibi ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği kurucusu A. Aykut Kingir'in 13 Kasım'da gözaltına alınması ile hızlanan süreç, AÜ. BYYO-ÖD, GÜ-ÖD Muğla işletmecilik YO ÖD yöneticilerinin de kapsayarak 18 Aralık 1986'da yazıişleri müdürümüz ve SBF-ÖD kurucusu Emin Bebek'in alınması ile doruğa ulaştı.

Baskılara Yeni Bir Boyut Olarak İşkence Ekleniyor...

Emin Bebek'in 18 Aralık'da SBF'de girdiği sınav çıkışında gözaltına alınması sonucu aynı gün yapılan SBF-ÖD basın açıklamasında şu bölümlere yer veriliyordu.

"Öğrenci Postası, öğrenci derneklerinin sesi, öğrencilerin kendi çıkardıkları, sayfalarında kendi sorunlarını tartıştıkları bir dergidir. Bu anlamda Öğrenci Postası tüm öğrenciler için diğer basın organlarından çok farklı bir yere ve öneme sahiptir. Tümüyle yasal bir yayın organı olan dergimizde yer alan hiçbir yazı hakkında şimdiye dek soruşturma açılmış değildir. Bu nedenle dergimizin Yazı İşleri Müdürü'nün gözaltına alınmasını hiçbir gerekçeye sığdıramıyoruz.

"Bizler yasal haklarımızı sonuna dek kullanmaya kararlıyız. Sesimizi her tür engellemeye baskıya karşı yeni kampanyalarla, etkinliklerle, yazılarla ve tartışmalarla daha da yükselteceğiz...

"Gözaltına alınmaların amacının bizlerin ve derneklerde kenetlenmiş binlerce öğrencinin yıldırılmaları olduğuna inanıyoruz. Öğrencileri tekrar yalnızlaştırıp, bölerek haklarını savunamaz duruma düşürmek istenmektedir.

"Öğrenciler YÖK'ün çağdışı eğitim sistemine sessiz kalmayacaklarını kanıtladıkları gibi, polisin keyfi uygulamalarınada, sonuna dek hep birlikte karşı koyacaklardır..."

İşte tüm bu uygulamaları protosto etmek için 26 Aralık 1986'da İstanbul Üniversitesi, İTÜ, Yıldız Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde yemek boykotları yapıldı. İÜ'de yaklaşık 500, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde 200, yine İTÜ ve MÜ'nin değişik kampüslerinde 500'e yakın öğrencinin katıldığı eylem, gençliğin yapılan tüm baskı ve sindirme politikasına rağmen susmayacağının da bir göstergesiydi. Nitekim öğrenciler yaptıkları basın açıklamasında şöyle diyorlardı:

"YÖK ortadan kalkmadıkça, bu bataklık, içine hergün bir öğrenciyi daha çekerek genişleyecek, giderek bilimsel üretimde çağa yetişmek hayal olacaktır. Öğrencilerin acil taleplerinin dikkate alınması konusunda bugüne kadar yürütülen kampanyalara YÖK ve yöneticileri düzeyinde gereken yanıtın verilmemesini kınıyor, bu doğrultuda akademik-demokratik taleplerimizi bir kez daha duyurmak ve baskıları protesto etmek için yemek yememe boykotuna gidiyoruz. SUSMAK KABULLENMEKSE SUSMAYACAĞIZ."

Masalara oturup onbeş dakika yemek yememe ve tepsiyi bırakıp çıkma şeklinde gelişen eylem, okullardaki "görevli" trafiğinin de epeyce artmasına neden oldu.

Tüm öğrenci derneklerinin yıldırma amaçlı baskılara karşı protestoları, açıklamaları yükselirken, gözaltılar 22 Aralıkta da sürdü. SBF-ÖD Kamu Yönetimi Bölüm Temsilcisi Vahit Kaniğ, üyelerden Beyhan Sunal ve Suat Tekeli, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğrenci Derneği kurucusu Serap Şen, DTCF-ÖD'den Gökhan Gerçek de gözaltına alındılar. SBF-ÖD

eski üyelerinden, yeni mezun Nesrin Hocaoğlu, Serap Şen'in ablası, Gökhan'ın babası da gözaltına alınanlar arasındaydı.

23 Aralık'ta Öğrenci Dernekleri, yapılan baskılara karşı seslerini yükseltmeye başladılar. SBF'de 40-45 kişilik bir gurup basını da yanlarına alarak, Dekanlığı ziyeret ettiler ve polisin elini kolunu sallayarak fakülte içinde dolaşıp, huzursuzluk yaratmasının engellenmesini istediler. Aynı Akşam SBF-ODTÜ,Hacettepe Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, AÜBYYO, AÜ-Ziraat Fakültesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi öğrenci derneği üyelerinden oluşan kalabalık bir gurup haksız baskılara müdahale edilmesini sağlamak amacıyla çeşitli kurumları ziyarete başladılar. Önce SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar ile görüşen öğrenciler SHP'nin öğrencilere yapılan baskılara müdahale etmesi gerektiğini belirterek, derhal harekete geçilmesini istediler. Aynı akşam Cumhuriyet Gazetesi'ni ve DYP Genel Merkezi'ni de ziyaret eden öğrenciler, taleplerini aktararak destek ve öğrenci gençlik sorunlarına daha duyarlı olunmasını istediler. Bu arada Gökhan Gerçek, annesinin Başbakan Turgut Özal'a telgraf çekerek,

"YÖK ortadan kalkmadıkça, bu bataklık, içine hergün bir öğrenciyi daha çekerek genişleyecek, giderek bilimsel üretimde çağa yetişmek bir hayal olacaktır."

oğlunun şeker hastası olduğunu bildirmesi ve başına bir şey geldiğinde bunun sorumlusunun kendileri olacağını bildirmesi üzerine serbest bırakılıyordu. Öğrenciler,Gökhan'dan,gözaltında bulunan öğrenci arkadaşlarına işkence yapıldığını öğreniyorlardı. Ertesi gün ANAP Meclis Gurubunu ziyaret etme amacıyla TBMM'ne giden öğrenci gurubu İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut'la basına açık olarak görüşme olanağı elde ettiler.

Akbulut ile yapılan görüşmede öğrenciler, son bir ay içinde otuzdan fazla öğrenci derneği kurucusu, yöneticisi ve üyesinin gözaltına alındığını, halen gözaltında altı arkadaşlarının bulunduğunu ve işkence gördüklerini söylediler. Akbulut ise "Öyle her önüne gelenin işkenceye maruz kaldım demesiyle olmaz. İz bıraktımı, doktor raporu aldın mı?" diye yanıtladı. Öğrencilerin, "13 kişi işkenceden öldü, 200 kişi işkence suçlusu olarak mahkum oldu diyen sizdiniz" diye hatırlatma yapmaları üzerine Akbulut, bunların münferit olaylar olduklarını söyledi. Akbulut ile yapılan görüşmenin sonucunda bakanın kayıtsız tutumları nedeniyle somut kazanımlar elde edilmemiş olsa bile, öğrenci derneği temsilcilerinin bakanlık düzeyinde kabulü, derneklerin meşruluğu ve toplumsal yaşamda edindikleri yer açısından önemli bir göstergedir.

Bakanın öğrencilere 5-10 dakika zaman ayıracağını söylemesine karşın, Akbulut'la tartışmayı sürdüren öğrenciler görüşmeyi iki saat kadar uzattılar. Bakan, görüşmenin sonuçlarını öğrencilerin önümüzdeki günlerde alacaklarını söyledi ve her zaman görüşmeye hazır olduğunu da belirtti. 25 Aralık günü Fikri Sağlar TBMM'de bir basın toplantısı düzenleyerek, konuya kamuoyunun dikkatini çekti. Aynı gün İzmir, İstanbul ve Ankara öğrenci derneklerinin düzenledikleri basın toplantısı konuya kamuoyunun ilgisini daha da yoğunlaştırıyordu. Aşağıda basın toplantısından bölümler sunuyoruz.

Ankara Öğrenci derneklerinin açıklamasından "*(...) İçerdeki arkadaşlarımızın yoğunlukla SBFÖD üyesi olmaları, birinin Öğrenci Postası gibi öğrenci derneklerinin kendi sorunlarını sayfalarında tartıştıkları bir derginin yazişleri müdürü, üçünün öğrenci gençlik sorunlarına geniş yer veren Yarın gençlik dergisi çalışanı da olması dikkat çekicidir.*"

(...)

"Bizler fakülte kapısına, anfilere,kantinlere dek sokulan bu baskı ve terör havasına son diyoruz. (...) Hiçbir baskı, hiçbir engelleme öğrenci derneklerinin birliğini bozmaya, ortak çabasını geriletmeye yetmeyecektir."

"Bizler fakülte kapısına, anfilere, kantinlere dek sokulan bu terör havasına son diyoruz. (...) Hiçbir baskı, hiçbir engelleme öğrenci derneklerinin birliğini bozmaya, ortak çabasını geriletmeye yetmeyecektir."

İstanbul Öğrenci Derneklerinin açıklamasından: *"Demokratik kitle örgütlerine, demokrat aydınlara ve demokrat basına yönelik saldırılar son günlerde giderek artmaktadır. Tüm bu baskılar bir yandan ülkede var olduğu söylenen "demokrasi"nin niteliği sergilenirken, öte yandan demokrasi güçlerine karşı yaratılan terör havasını da gözler önüne sermektedir."*

(...)

"Okul idaresi-polis işbirliğiyle öğrenim özgürlüğüne, demokratik kitle örgütlerine, örgüt yöneticelerine, demokrat basına ve demokrat aydınlara yapılan hukukdışı baskıları ve hala gözaltında olan insanlardan yoğun işkence söylentilerine rağmen hiçbir haber alınamamasını endişe verici buluyoruz.

İzmir Öğrenci Derneklerinin açıklamasından: *"(...) Son aylarda en doğal ve en yasal hakkımız olan dernekleşme hareketimize ve Öğrenci Postası'na karşı bir suçlama, suçlamadan da öte açık, yasadışı saldırı kampanyasının geliştiğini görüyoruz. Bu kampanya ve en son gelişmeler, en yasal haklarını kullanan birçok dernek üyesi arkadaşımızı tedirgin bekleyişlere sürüklemektedir."*

"Demokratik haklarımıza yönelik bu engellemeleri kınıyor, (...) olayı şiddetle protesto ediyoruz."

Serbest bırakılarak 27 Aralık'ta Insan Hakları Derneği'nin düzenlediği basın toplantısında basın mensuplarına doktor raporuyla işkence gördüğünü belgeleyen Yılmaz Onay, elektrik, dayak, askı, basınçlı soğuk sudan söz ediyordu.

Tüm bu görüşmeler, ziyaretler sürerken SBF Öğrenci Derneği'nin önerisiyle açlık grevi yapılması düşüncesi de öğrenciler arasında yaygınlaşmaya başladı. Açlık grevi ile sorunlara duyarsız yetkililerin dikkatini çekmek, haksız uygulamaları protesto etmek hedefleniyordu. Bu düşünce Ankara derneklerinde hızla yayılarak, grev kararı alındı.

Açlık grevine başlayan öğrenciler basına yaptıkları açıklamada: *"(...) Haklarında yasal işlem gerektirecek hiçbir eylemde bulunmayan öğrencileri gözaltına alan ve onlara işkence yapan güçlere karşı açlık grevi yapıyoruz! İşkenceye derhal son verilmeli, arkadaşlarımız zaman geçirilmeksizin serbest bırakılmalıdır. Haksız gözaltı bitmelidir."*

"Sınıf kapılarından arkadaşlarımızı götüren, fakültelerin önünde polis arabaları bekleten ve bu yolla hepimizi sürekli baskı ve korku içinde yaşatmak isteyenlere karşı açlık grevi yapıyoruz. Sindirme, yıldırma amaçlı bu operasyonlara son verilmelidir."

"Derneklerimizi yasadışı gibi göstermek isteyen, en haklı istemlerimizin ardından yasadışı örgütler arayan ve bizleri yasal zeminden ayırmayı, birliğimizi, haklılığımızı bozmayı amaçlayan propogandaya karşı açlık grevi yapıyoruz." dediler.

Protesto ileriki günlerde İstanbul, İzmir ve Bursa'ya da yayılarak, açlık grevine başlandı. Ankara'da grevci öğrenci sayısı kısa sürede 47'ye ulaşmış, katılmak için daha sonra gelen talepler yer darlığı ve grevin bir yılbaşında bitirilmesi kararlaştırıldığından red edilmek zorunda kalınmıştı. İzmir'de de grevci sayısı 78'e, İstanbul'da 34'e Bursa'da 28'e yükselmişti. Grevlerin çeşitli Demokratik kitle örgütlerinden aydınlardan ve kalabalık öğrenci gruplarından aldıkları destek mesajları ve ziyaretlerle sürdüren öğrenciler, baskıların ve gözaltına alınan arkadaşlarına yapılan işkencenin basında da geniş biçimde yer almasını sağlamışlardı. Önemli köşe yazarları da konuyu yazarak sorunu kamuoyuna duyuruyorlardı.

2 Ocak'ta protesto eylemlerini başarıya ulaştırarak sona erdiren İzmir'li öğrenciler de şu açıklamayı yapıyorlardı.

"Bu eylemimizin en önemli yanlarından biri de demokratik öğrenci hareketinin doğrudan;

demokrasi,insan hakları ve özgürlük sorunlarına yönelik geniş bir birlik, katılım ve desteği sağlayabilmiş olmasıdır."

Ankara'da Öğrenci Postası Yazı İşleri Müdürü ve dernek üyesi öğrencilerin gözaltına alınıp, işkence görmelerini protesto etmek amacıyla açlık grevine başladıklarını belirten öğrenciler açıklamalarını şöyle sürdürdüler:

"Biz öğrenciler bu baskıları bizden öte toplum kesimlerine de uygulandığını unutmadık. Tüm topluma yönelik baskı ve terör uygulamaları sonlanmadıkça bizim sorunumuz da çözülmeyecektir ... Ankara ve Bursa'da düzenlenen açlık grevleriyle ortak bir noktada olunması çok önemli bir olgudur."

Bursa'daki grev sürerken polisin doğrudan müdahalesine de tanık olundu. Arkadaşlarına destek amacıyla İstanbul'dan greve katılan iki öğrenci, kimlik tesbiti gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alınıyordu. Gözaltındaki öğrenciler 3 Ocak'ta serbest bırakılırken, gözaltı üzerine düşünülen ölüm orucundan da vazgeçiliyordu. Bursa'da 4 Ocak'ta açlık grevi sona erdirilirken şu açıklama yapılıyordu.

"Genelde öğrencilere ve öğrenci derneklerine yapılan baskılar ile son olarak Ankara'daki göz altına alma ve tutuklama olayını protesto amacıyla başladığımız açlık grevi amacına ulaştı. Kamuoyu ve bazı kuruluşların desteği bunun göstergesi oldu. Söz konusu baskıların ve protesto eylemlerinin son bulmayacağının bilincindeyiz. İsteğimiz yetkililerin 'öküz altında buzağı' aramaktan vaz geçip öğrenci sorunlarına da daha duyarlı yaklaşmalarıdır. Öğrenci gençlik, sorunlarına sahip çıkmaya başlamış, yapılan baskılara karşı duyarsız kalınamayacağını göstermiş ve yine aynı şekilde kamuoyunun da desteğini kazanmıştır. Grevin altıncı günü olan 4 Ocak 87 Pazar günü başlangıç saati 13.00'de açlık grevine son vereceğiz."

Karadeniz Üniversitesi Öğrenci Derneği Kurucuları adına yapılan yazılı açıklamada da baskılar kınanıyor, yasal haklarını savunan öğrenci derneklerinin bu hareketlerinin desteklendiği belirtiliyordu. (4 Ocak 1987).

"Bu eylemimizin en önemli yanlarından biri de demokratik öğrenci hareketinin doğrudan; demokrasi, insan hakları ve özgürlük sorunlarına yönelik geniş bir birlik, katılım ve desteği sağlayabilmiş olmasıdır."

Derneklere yapılan baskı ve işkence uluslararası düzeyde de yankı buluyor basın yayın organları ve Avrupa'da çeşitli radyolar gelişmeleri duyuruyor, ve öğrencilere destek telefonları geliyordu. İngiliz Öğrenci Parlamentosu desteğini telefonla iletmişti. 7 Ocak'ta basında yer alan haberlerden uluslararası Af Örgütü'nün grevci öğrencilerle ilgilendiği, Alman Öğrenci Parlamentosu, Amsterdam Üniversitesi Öğrenci kuruluşu'nun da grevci öğrencilerin durumunu ve gözaltına alınanlara yapılan işkence konularıyla ilgilendiği öğreniliyordu.

Bu arada, öğrenci derneklerine yapılan baskıları, insanlık suçu olan işkenceyi protesto etmek ve Ankara'da açlık grevi yapan öğrencileri desteklemek için,31 Aralık 1986 günü İstanbul'da Yıldız Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi, İTÜ Makine Fakültesi'nden sekiz kişinin katılmasıyla açlık grevi başladı. Daha sonra katılımların artmasıyla açlık grevi yapanların sayısı 38'e ulaştı. Günde yaklaşık olarak 300-400 öğrenci ziyaret ederek açlık grevini desteklediler.

Aydınlardan; Arif Damar, R. Nuri İleri, Av. Atilla Coşkun, Afşar Timuçin, GÜN Dergisi İstanbul Temsilcisi Taner Renda, Deniz Türkali, Hale Soygazi, Refik Durbaş, Bilgesu Erenus ve Müştak Erenus ziyaret ederek, ayrıca birçok aydında telefonlarıylaaçlık grevini desteklediler. Ziyaretçiler arasında *Petrol-İş işçileri* , ve *"Grevci Netaş işçileri"* de vardı.

Bilgesu Erenus'un yaptığı sebze çorbasını içen grevci öğrenciler böylece dört gün süren açlık grevini noktaladılar.

Ülke düzeyindeki açlık grevlerinin sona ermesinden hemen sonra, haksız gözaltılar, baskılar, işkenceler İstanbul'a taşınıyordu. 6 Ocak 1987 günü Öğrenci Postası'nın sahibi ve İTÜMFÖD GYK Başkanı Serhat Şimşek okul girişinde kimlik kontrolüsırasında gözaltına alındı. 14 Ocak 1987 günü ise Öğrenci Postası yayın kurulu üyesi ve İHFÖD kurucusu Atilla Bahçıvan polis eşliğinde-ve onun yarattığı psikoloji içerisinde-Eşya Hukuku vizesine girdikten sonra gözaltına alındı.

8 Ocak 1987 günü farklı fakültelerden yaklaşık 350 öğrenci İstanbul Üniversitesi önünde toplanarak üzerinde *"Baskıya ve İşkenceye Son"* yazısı taşıyan bir siyah çelengi giriş kapısına astılar. Olayla ilgili olarak daha sonra beş öğrenci kaldıkları yurtlardan ve evlerinden gözaltına alındılar. Gözaltına alınan öğrenciler son yılların en uzun gözaltı süresini yaşadılar. Bu yazının hazırlandığı sırada Serhat Şimşek 24. gününü doldururken henüz hiçbir öğrenci serbest bırakılmadığıgibi Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne de çıkartılmamıştı.

Ancak, örgütlü, birleşik güç yenilemez, öğrenci gençlik hareketi haklı istemleri için yürüttüğü ve tamamen ve yasal zeminde gerçekleştirdikleri eylemlerle başarıya ulaşacaktır ve akademik-demokratik haklarını kazanacaktır.

Üniversite kapısına çelenk konulduğu gün ayrıca, öğrenci derneği temsilcileri, Şimşek'in ailesi ve Bilgesu Erenus'un katıldığı bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıda baskılar protesto edilirken Serhat Şimşek'in sağlığından endişe duyulduğu ve hangi gerekçeyle alındığının açıklanması gerektiği söylendi. Bu arada basın toplantısının SHP İl Merkezi'nde yapılmasına karşı çıkan Hasan Fehmi Güneş ile gazeteciler ve öğrenci derneği temsilcileri arasında tartışma çıktı.

13 Ocak günü baskıları ve işkenceleri protesto etmek amacıyla İstanbul Üniversitesi Merkez binasındaki postahaneden TBMM'ne telgraflar çekildi. Telgraf çekme eylemi 13.30'da başladı. PTT'nin kapandığı saatte henüz tüm öğrenciler telgraflarını çekememişlerdi.

14 Ocak Çarşamba günü ise öğrenci derneği temsilcileri ve Serhat Şimşek'in annesi İstanbul Valisi Nevzat Ayaz ile görüştüler. Nevzat Ayaz gözaltındaki öğrencilere işkence yapılmayacağına söz verdi. Görüşmeyi beş dakika ile sınırlı tutan Ayaz hiçbir doyurucu açıklama yapmadığı gibi, öğrenci derneği temsilcilerinin istemleri konusunda da gerekli ilgiyi göstermedi.

Demokratik Öğrenci Hareketi'nin ivmesinin yükseldiği, hak arama mücadelelerinin arttığı dönemlerde demokratik kitle örgütü yöneticilerine, üyelerine ve demokrat basın kuruluşlarına yönelik baskılarda artmaktadır. Bu baskıların gözaltılar ve işkencelere dek vardığı da gözlenmektedir. Öğrenci gençlik bubaskılar karşısında sinmeyecek ve yasal zeminde sürdürdükleri mücadeleyi her gün daha da kitleselleşerek sürdüreceklerdir. Bunun bilincinde olunsa gerek ki, ne ilginçtir baskılar öğrenci gençliğin iletişimlerinin koptuğu dönemlerde -tatil dönemlerinde- daha da artmaktadır. Ancak, örgütlü birleşik güç yenilemez, öğrenci genlik hareketi haklı istemleri için yürüttüğü ve tamamen yasal zeminde gerçekleştirdikleri eylemlerle başarıya ulaşacaktır ve akademik-demokratik haklarını kazanacaktır.

YÖK'ün Bilmediği

Hakkı Yalçın

Bu yazının başlığı "Doğramacı'nın Bilmediği" de olabilirdi. Zira YÖK bir yönetim kurulunca yürütülmesine karşın, bu kurulu oluşturan kişilerin gerçekten demokrat olduklarına, Doğramacı'nın ve üniversite rektörlerinin keyfi uygulamalarına karşı tavır oluşturan kişiler olduklarına inanamıyoruz. Biz yine de katılımcı ve kuramsal bir yönetimden yana olduğumuzdan "YÖK"ün diyoruz.

Günümüzün kanayan bir yarası olan YÖK Yasası'nı basında, radyo ve televizyonda savunan İhsan Doğramacı sürekli olarak sistemin Batı'dan alındığını, özellikle İskandinav ülkelerinde ve Batı Avrupa'da üniversitelerin böyle yönetildiklerini söylemekte,Batı'da üniversitede okumanın bir yaşama sorunu, bir dilim ekmek, iş sorunu olmayıp, bir lüks sorunu, daha yukarılara varmak, birazda hızlı yaşamak sorunu olduğunu söyleyemiyor.

Batı'lı bir baba üç oğlunu şöyle anlatıyordu: "Oğullarımın içinde en akıllısı en küçük olanıdır. Büyük oğlan tıp okuyor. Otuz yaşından sonra para kazanmaya başlayacak, evlenecek, ev kuracak... Ortancıl arkeolojide. O'da yaşama çok geç başlayacak, ülke ülke gezecek, belki de belirli bir yeri bile olmayacak... Ve her ikiside sonunda olsa olsa küçüğün iki-üç katı kazanacaklar, otuzundan sonra. Ama en küçüğü boyacı-badanacı oldu. Onsekiz yaşında para kazanmaya başladı, arabası, kız arkadaşı var. Kardeşlerinden en az oniki yıl ileride... Bence büyükler biraz aptal..."

Günümüz Türkiyesinde hangi anababa bu değerlendirmeyi yapma olanağına sahip?

Evet Batı'da da üniversitelerin birinci bölümlerinden ikinci bölümüne geçebilmek için belirli bir puanı tutturmak ve bazı temel dersleri vermiş olmak zorunluluğu var. Bunu başaramayanların okullarıyla ilişkileri kesilir. Ama bu kesilme öğrencinin sokağa atılması, öğrenim yaşamının bitmesi anlamına gelmez. Üniversitesiyle ilişkisi kesilen öğrenci isterse başka bir üniversiteye, ya da eski üniversitesine bağlı akademilerden birine geçme ve öğrenimini sürdürme hakkına sahiptir. Fakültelerin ikinci devrelerine geçmeyi başaran öğrenciler ise süresiz okuma hakkını kazanmış olurlar. Doğramacı'nın sözünü ettiği "okulla ilişiği kesilir" kuramı salt birinci evre öğrencileri içindir ve sayısız yan geçiş olanaklarını da beraberinde getirir.

YÖK'ün üniversiteleri demokratik ve özerk değil. Ne öğretim üyeleri ne de öğrenciler yönetime katılamıyor. Bilimsel çalışma ve özgür düşünce üretme özgürlüğü yok. YÖK'cüler kendi mantıklarına uygun özel üniversiteler kurarak, devlet üniversitelerini geri planlara itmek, onları üniversiteleri için bir deney laboratuvarları durumuna sokmak istiyorlar.

Bir kışla disiplini içinde yönetilen, öğrencileri sürekli sınav ve okuldan atılma stresi altında tutan YÖK üniversitelerinde Batı Avrupa üniversitelerinde bulunan olanakların hiçbiri yok. Örneğin o ülkelerin Üniversitelerinde:

— *Öğrenciler toplu taşıma araçlarından ücretsiz yararlanırlar.*

— *"Üniversite harcı" adı altında bir ödemede bulunmazlar.*

— *Öğrenci kredileri ortalama yaşam standardına yetecek durumda.*

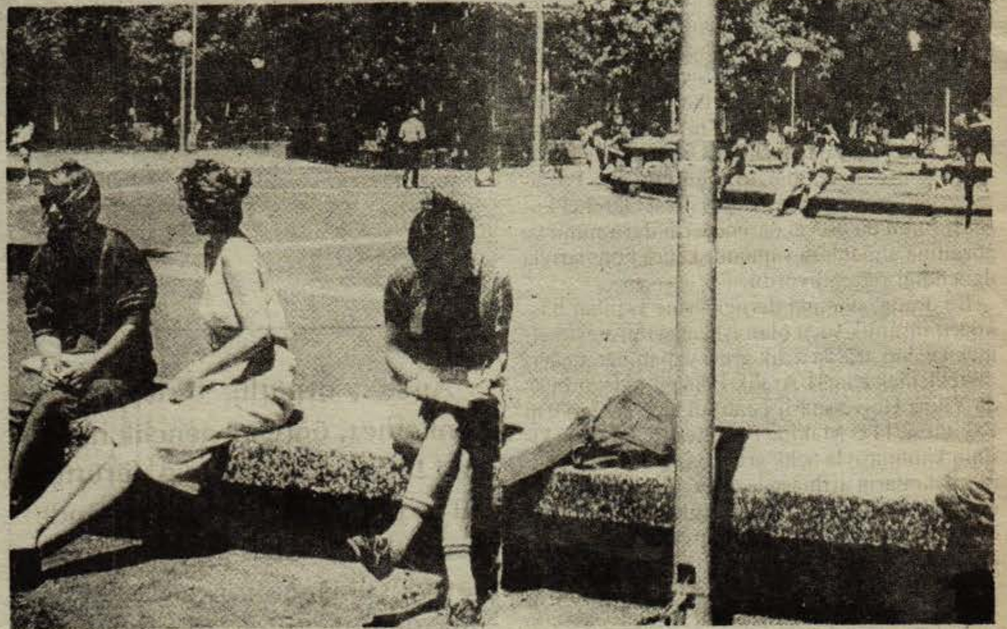
— *Bizdeki gibi öğrenci yurtları birer kışla, odalar sübyan koğuşu değildir. Her öğrenci dayalı-döşeli, içinde soğuk-sıcak suyu bulunan tek kişilik odalarda kalırlar. Bu yurt odalarının kiraları öğrenci kredilerinin 1/5'ini geçmez. Öğrenciler günün 24 saatinde bu odaları diledikleri gibi kullanmak hakkına sahiptirler.*

— *O ülkelerde öğrenciler, anfilerden yer tutmak için sabahın köründe üniversite kapılarında kuyruğa girmezler.*

— *Sürekli sağlık sigortasına, tatillerde çalışma olanağına sahiptirler.*

— *En ucuz ve kaliteli öğrenci kantinleri, kent merkezlerinde öğrenci lokantaları sürekli hizmet yarışı içindedirler.*

— *Üniversite ve öğrenci yurtları en geniş boyutlarıya kitaplıklara, sosyal eylemlerin yapıldığı salonlara, inceleme ve* araştırma alanlarına sahiptir...

Mademki üniversitelerini örnek alarak YÖK'ü kurdunuz, yukarıda bazılarını sıraladığımız olanakları ve başarısız öğrencilerin yan geçişlerini neden almadınız? Diğer ülkelerin üniversitelerinin nasıl olduğunu sizlerden başka kimsenin bilmediğini sanıyor, YÖK'ün üniversitelerini tek ve alternatifsizmiş gibi gösterme çabası içine düşüyorsunuz. Sizleri eleştiren, biraz hak ve özerklik isteyen her öğrenci tembel, anarşist ve aile bağları yok. Çok yanılıyor, ya da bilerek yapıyorsunuz. Zira ben İstanbul'dan Ankara'ya dek YÖK yasasının 44. maddesini protesto etmek için yürüyen öğrencilerden birinin babasıyım. Oğlum ne tembel, ne maceracı ne de aile bağları kopmuş biri değildir.

Bu yollar yürünecek, sizlere rağmen özerk, bilim üreten Türkiye üniversiteleri mutlaka kurulacaktır.

Başardıklarımız ve Hedeflerimiz

Mesut Özdinç İ.Ü. İktisat Fak. Ö.D.

Öğrenci Derneklerinin örgütlediği kampanya ile altı yıldır öğrenci gençlik sesini ilk kez bu kadar gür olarak yükseltti. Daha önceki yıllarda atılmalara karşı, "ek-sınav hakkı için" yağdırılan dilekçelerle sesimizi yükseltmiştik. Ancak bizleri artık daha güçlü kılan derneklerimiz var.

Öğrenci Dernekleri ilk kurulmaya başladıkları günlerde rejimin keyfi engellemelerine ve baskılara karşı tek tek başarı kazanamazdı. Öğrenci yığınlarına ulaşmanın ve başarının yolu dayanışma içinde, BİRLİK olmaktan geçiyordu. İki yıllık mücadele ve son olarak başarı ile gerçekleştirilen kampanya, BİRLİK olmanın ürünüydü. Bu anlayış ve kararlılıkla çalışmanın kazandırdıklarır bir bakalım:

Eylemlerimiz yurdun dört bir yanındaki öğrecilerden destek ve sempati topladı.

Uluslararası dayanışma, eylemlerimize aktif katılım ve destekle kendini gösterdi.

İşçi sınıfı, öğrenci gençlikle dayanışmanın en güzel örneklerini verdi.

Bu güne dek sorunlarımıza duyarsız davranan tekelci basın bile gelişmeleri günü gününe izledi ve yansıttı.

Eylemlerimize katılım bizleri aştı, ailelerimiz ve yakınlarımızınaktif desteğini yaşadık. Bu destek kimi eylemlerimize katılarak gerçekleşti.

ANAP dışı tüm muhalefet partilerinden (demokrat olup olmadığı tartışılan kesimlerde dahil) destek aldık.

Sendikalar, meslek odaları dayanışmalarını dile getirdiler.

Köşe yazarları, çıkışlarımıza sütunlarını ayırdılar.

Aydınlar, sanatçılar eylemlerimize aktif destek verdiler.

Ve tüm bunların ötesinde çıkışlarımız YÖK'ü manevra yapmaya ve yumuşuyor görünmeye zorladı. Atılan arkadaşlarımızın çok az bir kısmının dönmesini sağlıyor olsada, telafi vize hakkı YÖK'ten alındı. Ancak, atılmalara son verilmesi ve 44. maddenin öğrenci yararına değiştirilmesi hedefine henüz ulaşamadık. Atılan arkadaşlarımızı geri alınması, atılmalara son verilmesi, beslenme ve barınma sorunlarımızın çözümlenmesi, kredilerin işe yarayacak düzeye getirilmesi ve özerk-demokratik üniversitenin kurulması için verdiğimiz mücadele yükseltilerek sürecektir.

Ancak bunlar terazinin bir kefesine koyabildiklerimiz...

Ya yanlışlarımız? Ya eksikliklerimiz?.. Bunları söylemekten geri durmayacağız. Güçlenmek için buna gereksinmemiz var...

İşüretemediğimiz dönemlere içtenlikle baktığımızda, o günlerin en büyük paydasını kısır konuşmaların kapsadığını söylemek gerekiyor. "Demokratik mi olalım, Merkeziyetçi mi?" diye tartıştık. "Derneklerin geçici yönetim kurulları demokratik mi, değil mi?" diye tartıştık. İlkelerimizi tartışalım derken "ilke nedir(!)" sorusu bile tartışılabildi.

Elbette bu tartışmalarda küçümsenmemeli. Ancak herşey biryana bırakılıp, yapılan iş (istensede istenmesede) bu türden yapılan tartışmalar etrafında olursa, bu mücadelemize yalnızca zarar getirir. Bu noktada sormak gerek. Bu tartışmalar bizi temsilcisi ve üyesi olduğumuz kitleye hergün biraz daha yaklaştırabildi mi?

Tartışmalarımız "bu küçük, bu büyük" demeden, bizlerin emeğini gerektiren ayrımsız her işe dört elle sarılmamızı sağlayan bir anlayışı bilincimize yerleştirebildi mi?

Bu tartışmalar derneğini kuramamış olan fakültelerde busüreci olumlu etkileyebildi mi, kurulmuşderneklerinönündekisayısız sorunlardan hangilerine yapıcı çözümler üretebildi?

Sıraladığımız yanlış tavırlar bir dizi potansiyel tehlikeyi barındırıyor. Nedir bunlar?

Tüm baskılara rağmen yükselen etkinliklerimizin yarattığı olumlu etkinin eritilmesi tehlikesi.

Başta öğrenci kitlesi olmak üzere kamuoyundan yalıtlanmak tehlikesi.

Tartışmaların kısır ve sürekli polemik havasında geçmesi bölünmeyi çağrıştırıyor. Öğrenci gençliğin altı yıl öncesine kadar olduğu gibi, dağınık ve güçten düşmüş olmaya tahammülü yoktur. Öğrenci hareketinin bekleyen ve kışkırtılan en büyük tehlike bölünmelidir.

Doğramacı'nın ayağı kaydı... YÖK'ün ayağı ne zaman kayacak?

Aşmaya çalıştığımız bu türden tehlikeleri göğüsleyebilmek için herşeyden önce somut, yakın hedeflerimizi içeren, öğrenci sorunlarına en gerçekçi çözümler öneren, uygulanabilir bir programımız omalı. Bu program öğrenci gençliğin akademik-demokratik mücadelesinin en ivedi, yakın ve somut sorunlarını kapsamalıdır.

Herşeyden önce adım adım kazandığımız yasallığı, baskı ve provakasyonlarla söküp almaya yeltenen rejime karşı savunmayı içermelidir. Nasıl savunacağız yasal konumlarımızı; hukuk bürolarımızı oluşturarak, partiler, sendikalar ve meslek kuruluşları ile düzenli ilişkilere girerek...

Ulusal ve bölgesel düzeydeki üst platformlarımızın üretken çalışmalar yürütmesini köstekleyen faktörleri el birliği ile saptayıp çalışmaların önünü açarak...

Yayın organımız Öğrenci Postası'nın örgütlenmesini, çıkışını ve dağıtımını daha sistemli kılarak... Öğrenci Postası'nın içeriğinin daha anlaşılır, somut olmasını sağlıyarak.

Derneklerimize üye kaydını hızlandırarak, üyelerin derneğe ilgisini hızlandırarak... Günlük çalışmaların gözden geçirildiği en geniş katılımlı haftalık ya da onbeş günlük periyodik toplantılar yaparak.

Farklı görüşlere sahip arkadaşlarımızın aynı dernek ve platformda onları izleyen kitlelere örnek davranışlar sergilemesiyle...

Her öğrencinin derneğe üye olmasını, program ve tüzüğe sahip çıkmasını sağlayarak...

Her dernekte, her üniversitede, üniversitelerin olduğu her ilde kültürel, sanatsal ve sportif çalışmalarımızı eşgüdümlü bir şekilde geliştirerek.

Sonuç olarakderneklerimizi öğrenci gençliğin yığınsal örgütlerine dönüştürme görevi olanca ağırlığı ile önümüzde duruyor. Bu bağlamda birimlerde yürütülen yapıcı ve esnek örgütlenme çalışmaları güçlendirilmelidir. Özerk-Demokratik üniversite mücadelemizde utkunun yolu öğrenci hareketinin birliğinin korunmasından, güçlendirilmesinden ve hızla kurumlaşmasının sağlanmasından geçiyor.

Demokrat DOĞRAMACI (!)

Ethem Dinçer İBÖD GYK BŞK.

5 Aralık 1986... Üniversiteler arası kurul Bursa'da toplanıyor. İstanbul ve Ankara'dan dilekçeler geldi... Kurula vereceğiz... Sabah 50-60 kişilik bir grupla toplantı yapılan Görükle Kampüsündeki Rektörlük binasında buluştuk... Temel ve ben temsilci seçildik. Dilekçede 26 imza var. Rektörler saat 10.00'da toplantı salonuna girdi. Birkaç dakika sonra bizde (Temel ve ben) yürüdük kapıya doğru...

Kapıda bir görevli karşıladı. O'na "Üniversiteler arası Kurul'a verilmek üzere bir dilekçe getirdiğimizi söyledik. "Gidin Rektörlük (Uludağ Üniversitesi) Sekreterine verin" dedi. Dilekçenin rektörlüğü değil kurulu ilgilendirdiğini, bu nedenle rektörlük sekreterliğine değil, ancak varsa Üniversiteler Arası Kurul Sekreterliğine verebileceğimizi söyledik. "Durun bir dakika" dedi ve içeri girdi... Yeni bir görevliyle birlikte geldi. İstemimizi O'na da yineledik. O da Rektörlüğümüze vermemiz gerektiğini yineledi. Biz yeniden dilekçenin Rektörlüğü değil Kurulu ilgilendirdiğini, bu nedenle dilekçeyi ancak Kurul'a verebileceğimizi söyledik. "Bekleyin" dediler yine... Bir-iki dakika sonra U.Ü. Sağlık ve Sosyal İşler Daire Başkanı Atilla Özavşar'la birlikte görevliler geldi. Atilla Bey'ede istemimizi anlattık. Anlayışla karşıladı. Dilekçeyi aldı ve ileteceğini söyledi.

Ve döndük arkadaşların yanına. Dilekçenin alındığını, biraz sonrada fotokopi yaptırdığımız dilekçe metinlerini basına dağıtacağımızı söyledik.

Bir-iki dakika geçmeden, bize "dilekçenizi Rektörlüğe verin" diyen görevli koşarak geldi. Bizi çağırdı. Temel'le birlikte koşa koşa gittik peşinden. Girdik içeri...

Merdivenlerde U.Ü. Rektörü karşıladı bizi, güler yüzle, "Hangi fakültedensiniz" dedi. "İktisadi ve İdari Bilimlerdeniz" dedik. Derneğimizin (U.Ü.İ.B.Ö.D.) kuruluşunun üzerinden 8 ay geçmesine karşın Rektörümüzle tanışamamıştık. Görüşme istemlerimizi birçok kere geri çevirmişti. Sonunda Rektörümüzle tanışma mutluluğunada eriştik!... Toplantı salonunun kapısında durduk. Rektörümüzle birlikte içeriye girdik. U şeklinde bir salon. Bütün rektörler orada. Doğramacı bizi ayakta karşıladı. Güleryüzlü, babacan... "Hoşgeldiniz" dedi. Biz demokrat insanlarız.Sizi de dinleyeceğiz.'YAŞASIN DEMOKRASİ'' dedim içimden. Dışarısı soğuk olduğundan bir hayli kalın giyinmiştik. Doğramacı "çocuklar paltolarınızı çıkarın, üşütürsünüz" dedi. Temel çıkardı. Banada "çıkar çıkar üşütürsün" dedi, bende çıkardım.

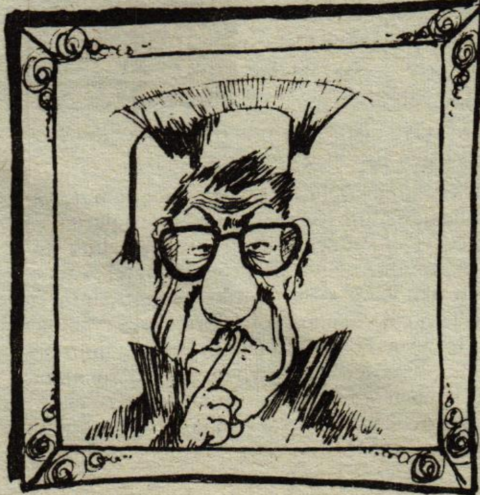
Arkadaşlara koltuk getirin" dedi. "Bizim için farketmez hocam" dedik, "ayakta durmaya alışığız!" "Olmaz olmaz getirin" dedi. İki koltuk geldi ve Doğramacıyla karşı karşıya oturduk. 1-1.5 metre var aramızda. Salonda çok iyi bir ses sistemi var.

İçerisi gazetecilerle dolu 15-20 arasında gazeteci var.Kameralar çalışıyor, flaşlar patlıyor. Herkes yerini aldı. "Demokratlık gösterisi" başlıyor...

"Lütfen arkadaşlar susalım" dedi Doğramacı Rektörlere. Lisedeki sınıf başkanları geldi aklıma. Gülümsedim. "Biz demokratız" dedi yeniden. "Buyrun sizi dinliyoruz. dilekçenizi okuyun". Elindeki metni bana uzattı. "Bende fotokopi var, burdan okuyabilirim" dedim. Başladım okumaya.

Bitirdim. Baştan "Siz seçilmiş arkadaşlarsınız, sizleri saygıyla karşılıyorum" diyen Doğramacı, yavaş yavaş sinirlenmeye başladı. "Her şeyi gençler için yaptıklarını, iyi bir nesil yetiştirmeye çalıştıklarını bugüne kadar çıkan atların 80 öncesi anarşi ortamından zarar görenler için çıkarıldığını, Batı üniversitelerinde bütünleme hakkının bile bulunmadığını, YÖK olarak amaçlarının iyi yetişmiş gençliğe imkan sağlamak olduğunu" söyledi. Anadolu Üniversitesinde ve Kurul toplantısından bir saat önce derse girdiği U.Ü. Tıp Fakültesinde kendisinin alkışlandığını ve Tıpta öğrencilerin "aman hocam vizeleri kaldırmayın" dediklerini söyledi. (Daha sonra gazetecilerden vizelerden yakındıklarını öğrendik.) "44. madde bu kurulda görüşülmeyecektir" dedi. "Biz tembellerle çalışkanları bir tutmayacağız" dedi. "Demokrasilerde bu tür istemlerin normal olduğunu, kapılarının bize herzaman açık(!) olduğunu" söyledikten sonra, sinirli tavrını iyice ortaya koymaya başladı.

"Dilekçenizdeki ilk cümleyi yadırgadım. Demek politize olmuş bir gençlik istiyorsunuz?" dedi ve devam etti: "Evet siz DEPOLİTİZE GENÇLİK İSTİYORUZ ki 1980 öncesine dönmeyelim. Siz '80' öncesine dönmek istiyorsunuz." "Hayır istemiyoruz" dedim, "susun" dedi. "Size de söz hakkı vereceğim." "Hem 1402'ye siz ne karışıyorsunuz! O bizim işimiz! Görüşümüzü parlementoya söyleriz, siz karışamazsınız!" "Buyurun, konuşabilirsiniz" dedi. Tekrar konuşmaya başladım.

"Herşeyden önce demokrasi tanımınızdaki eksikliği gidermek istiyorum. Demokrasi parlementoyla sınırlı tutulamaz. Demokrasilerde dernekler, sendikalar, kooperatifler gibi örgütlü güçler de vardır. Demokratik iktidarlar bu örgütlerin destekçisidir. Ancak biz bugüne kadar değil destek görmek, Cumhurbaşkanımıza kadar birçok yetkili tarafından 12 Eylül öncesine dönmek istemekle suçlandık."

"Biz politize olmayı anarşiyle eşdeğer görmüyoruz. Tersine politikanın insanların mutluluğu için varolduğuna inanıyoruz."

"Politize olmak yasaya aykırı" diye itiraz etti Doğramacı.

"Politika toplumlar için vardır ve insanlar için çalışır. Bu anlamda biz en küçüğünden, en büyüğüne bütün insanların politikayla ilgilenmesini yanlış değil doğru buluyoruz."

"Politika diyorsunuz, anarşi istiyorsunuz. Size bunu kim telkin etmişse gidin, bu dilekçeyi onun suratına çarpın."

Kimsenin bize böyle bir telkinde bulunmadığını, dilekçenin kendi görüşlerimizi içerdiğini belirttik. Doğramacı iyice sinirlendi. Tekrar anarşiyi'"Özlemememizi' söyledi. Bizde anarşiyi özlemediğimizi, politize olmakla anarşinin birbirine karıştırılmaması gerektiğini söyledik. Kapısının bize her zaman açık olduğunu söyleyerek, buyurun çıkın dedi. Ellerimizi sıkmayı da unutmadı. Çıktık....

Gazeteciler de bizimle birlikte çıktı. Rektörlük Yönetim Odası'nda gazetecilere istemlerimizi yineledik. Doğramacının sözlerimizi tamamlamadan bizi dışarı çıkartarak, ne kadar demokrat olduğunu gösterdiğini söyledik. YÖK'ten bu yana gündeme gelen yedinci affın, YÖK sisteminin bozukluğunu ortaya koyan en iyi gösterge olduğunu vurguladık. Yeni bir af değil 44. maddede köklü çözümler istediğimizi belirttik. Öğrenci derneklerinin üzerindeki baskılara son verilmesini istedik. (Bu arada Doğramacı'nın toplantıdan bir önceki akşam Cumhuriyet muhabirlerinin sorusuna verdiği yanıtta "Bütün öğrencilerin, öğrenci derneklerinin doğal üyesi olması gerekir." dediğini öğrendik.)

Demokratik-özerk üniversite istemimizi yineledik. 1402'lik öğretim üyelerinin bizi ilgilendirdiğini söyledik. Çünkü onlar bizim hocalarımız ve bilimsel üniversiteden yanalar.

Ve toplantı bitti.

13 İstanbul, 7 Ankara, 1 Muğla ve 5 Bursa temsilcinin imzasını taşıyan dilekçeyi yerine ulaştırabildiğimiz için sevindik.

Öğrenim Harcına Mali Yaklaşım

İlhan Durmuş A.Ü. Hukuk Fakültesi

Öğrenim harcı yükseköğretim kurumlarının sundukları eğitim ve öğretim hizmetinden yararlananların bu hizmetin karşılığı olmak üzere ödedikleri bedeldir. Öğrenim harcı fiat olarak nitelendirilemez. Çünkü yükseköğrenim hizmetinin tam maliyetine eşit değildir. Böyle olmasıda adil haklı olduğu anlamına gelmez. Öğrenim harcının özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz.

a- Parasal bir yükümlülük olması nedeniyle ancak ve ancak para ile ödenir. Başka ödeme şekli geçersizdir.

b- Öğrenim harcı zorunlu bir ödeme şeklidir ve hukuki cebire dayanır,kişi harç ödemek istemezse tek yolu yükseköğrenim yapmaktan vazgeçmektir. Harç ödememek için böyle bir hizmetten vazgeçmekte mümkün değildir.

c- Öğrenim harcı bir tür mali yükümlülük olmasından dolayı ancak ve ancak kanun yolu ile konulur, değiştirilir veya kaldırılabilir.

d- Öğrenim harcının temel amacı yükseköğenimde finansman sounun çözülmesine katkıda bulunması gösterilmiştir. Fakat öğrenim harcı özellikle sosyal alanını daraltan bir politikanın tercih edildiği döneme rastlamıştır. Ayrıca batıkbankerleri, bankaları, işadamlarını kurtarmaya gücü yeten devletin yüksek öğrenimde finansman güçlüğü içinde bulunması zor anlaşılır bir konudur. Yükseköğrenimde harcın konulması olsa olsa bir politik tercih sorunudur.

e- Genel anlamda harçlar devlet gelirleri içinde gittikçe önemini ve yerini kaybederken bizim ülkemizdeki oluşum öğrenim harcı ile tersi bir yörüngeye girmiştir.

Öğrenim harcı bir tür mali yükümlülük ve zorunlu ödeme olduğu için vergiyle eş anlamlıdır. Bazı teknik ayrıntıların dışında harçların vergiden içerik bakımından farklılıkları yoktur. Bir tür vergi olan harçların yükseköğrenim gençliğinden hukuki cebire dayanarak alınması adil sayılır mı?

Öğrenim harcının yükümlüleri hukuk kurallarına göre kendisine harç ödeme borcu düşen yani harcı ödemesi gereken öğrencilerdir. Bu noktada öğrencilerin harç ödeyebilecek durumda olup olmadıkları önem taşımaktadır. Öğrenciler kendi başlarına geçimlerini bile sağlayamazken zorunlu bir ödeme olan harcı nasıl karşılayabilirler. Mali gücü olmayan kişilere mali yükümlülük konmasının amacı nedir.

Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücü oranında ödeme yapacağını söyleyen Anayasanın 73. maddesine açıkça aykırı olarak mali gücü olmayanlardan bir tür vergi olan harç alınmaktadır. Bilindiği gibi mali güç: Bir kişinin sahip olduğu gelirlerinin yaşamak ve üretim olanaklarını sürdürmek için kullanacağı kısmını aşan bölümüdür. Öğrencilerin kendi yaşamlarını tek başlarına sürdürme olanağı yokken onları mali yükümlülükle sorumlu tutmak adil değildir.

Öğrenim harçları ile aileler yeni bir yük altında bırakılmaktadır . Böylece hukuken öğrenim harcının yükümlüsü olan öğrencilerken fiilen yükümlü olan ailelerdir. Yasa koyucu daha açık bir ifade ile çocuklarınıyükseköğrenim kurumlarında okutan ailelerden öğrenim harcı alınır diyebilirdi.

Mali yükümlülüklerde adalet ilkesi gözönüne alınmayarak sabit harç miktarı saptanmıştır. Herkes kamu giderlerine mali gücü oranında katılır anayasa kuralı ile sabit harç miktarı uyuşmamaktadır. İşçi ile patronun geliri aynı olmadığına göre mali gücüde aynı değildir. O halde neden farklı ödeme yapmıyorlar. Ailelerin ödeme güçleri dikkate alınır ve farklı ödeme yaparlarsa mali güçleri oranında kamu külfetine katılmış olurlar. Böyle bir durumda bile devlein yükümlendiği bir hizmetin finansmanını öğrenci ailelerinden karşılaması adil değildir. Olması gereken öğrenim harcının alınmamasıdır.

Öğrenim harcını savunanlar öğrencilerin böylece kendilerine sağlanan hizmetin maliyetine belli bir ölçüde katıldıklarını söylüyorlar ve böyle yapmakla soylu bir görevide gerçekleştirdiklerini söyleyebilirler. Bence anlayışları şudur: Her hak bir vazife karşılığı olduğundan vatandaşın devletten birşey talep edebilmesi için kendisine düşen görevi yerine getirmesi gerekmektedir. Böylece karşılıklılık sözkonusudur. Bir şey verilmeliki alınabilsin, istenebilsin. Böylesi bir anlayış, devleti ticari işletme şeklinde yorumlamaktadır ve devlet sanki piyasaya mal ihraç eden bir firma şeklindedir ve ancak fiat ödendiğinde hizmet görmek yükümlülüğü vardır. Bu anlayış fırsatçı işbiti-

1982 Anayasasının ikinci maddesi: Türkiye Cumhuriyetini sosyal hukuk devleti olarak tanımlar. Aynı anayasanın 42. maddesinin birinci fıkrası kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz hükmünü taşır. Anayasanın 5. maddesi kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya..." devleti görevli sayar.

Görüldüğü gibi anayasa maddeleri öğrenim harcı ile bağdaşamaz niteliktedir.

Harç uygulamasının akla yakın bir açıklaması getirilen YÖK sisteminin bir bütün olarak çözümlenmesi, incelenmesi ve sistemin anlaşılmasından sonra ortaya çıkar. Harç uygulamasının nedeni hizmetin bedelinin bir ölçüde karşılanması ya da kalitesinin arttırılması değil, YÖK sisteminin bir parçasını oluşturmasıdır.

Haksız vergi uygulaması olan öğrenim harcına son verilmelidir.

Türban Sorunu ve Öğrenci Dernekleri

Cem Gönenç

Son haftalarda basında manşetleri en çok işgal eden konu türban meselesi oldu. Önce, Cumhurbaşkanı okullarda türban takılmamasına ilişkin bir konuşma yaptı. Ardından, YÖK üniversitelerde türban takmayı yasaklayan bir genelgeyi kabul etti. Bunu üniversitelerde türban takılabilmesini savunan öğrencilerin protesto eylemleri izledi. YÖK'e, TBMM Başkanı'na ve Cumhurbaşkanı'na onbinlerce telgraf yağdı, yürüyüşler ve açlık grevleri yapıldı. Denebilir ki türban yasağına karşı yapılan protestolar 12 Eylül sonrasının en *yığınsal* öğrenci eylemleri oldu. Böyle olmasaydı belki de "bu bizim için asli bir sorun değildir" der geçerdik. Ancak olayların kazandığı boyutlar konuyu küçümsemeden incelemeyi gerektirmektedir.

80 Sonrasında Güçlenen Dinsellik

Türkiye'deki dinci akımlar ve bunların eylemleri gazete manşetlerine son türban olayıyla geçmesine karşın, bu akımların iyice güçlenmesi 80 sonrası dönemin tümünü kapsamaktadır. Bu dönemde, dinci akımların örgütlenmesine ve yayılmasına yardımcı olan "yurt"ların ve kuran kurslarının sayısı hızla arttı. Kuran kurslarına devlet bütçesinden 8 milyar TL. ayrıldı. Gençleri "eğiten" hocalar türedi. Gençliğe yönelik olarak çıkan, özellikle de dine bilimsel bir görüntü vermeyi amaçlayan yayınların sayısı büyük ölçüde arttı. Okullara ve yurtlara mescitler açıldı. Din dersleri -hem de anayasal olarak- zorunlu hale getirildi. İmam-hatip liseleri bu dönemde normal lise statüsü kazandı ve buralara kız öğrenciler de kabul edilmeye başlandı. Şu anda imam-hatip liselerinde, 30.000'i kız olmak üzere, 230.000 öğrenci okumaktadır. Gençler bu dönemde pastanelerden ve sokaklardan toplatıldı. Ünlü Darvin tartışması yine bu dönemde -hem de MEGS Bakanı tarafından- yapıldı. Ortaöğretim ders kitapları ise tümden "milileştirildi". Kısacası, toplum "dindarlaştırıldı".

Üstelik, yukarıdaki örneklerin de gösterdiği gibi, bu olay doğal yollarla olmadı. Halkın ve özellikle gençliğin dinsel eğilimleri pompalanarak "doğal" ölçülerinin üzerine çıkarıldı. Bunu kanıtlayan başka bulgularda vardır. Nokta dergisinin Prof. Dr. Onur Kumbaracıbaşı'na yaptırdığı ve Cumhuriyet gazetesinde de bir kısmı yayınlanan araştırmaya göre, dinsellik eğilimi gençler arasında daha fazladır. Şeriat talep

edenler tüm Türkiye nüfusunun %7'sini oluşturmakta ve yaş gruplarına şöyle ayrılmaktadırlar:

15-24 yaş:	%25.3
25-34 yaş:	%20.0
35-44 yaş:	%17.9
45-54 yaş:	%11.6
55-64 yaş:	%15.8
65- + yaş:	%9.4

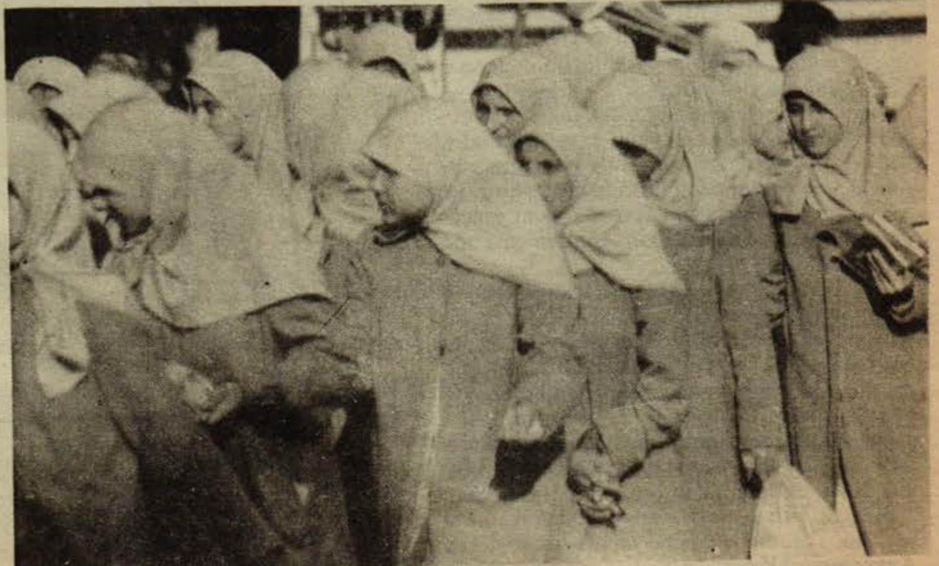
(1)

Dinsel eğilimlerin normal olarak gençlerde daha az olması gerekirken son yıllarda büyük bir kısmı bizzat devlet eliyle gerçekleştirilen uygulamalar sonucu, şeriat isteyenlerin yaklaşık yarısı 35 yaşın altındadır.

İlginç olan nokta 12 Eylül Harekatı yapıldıktan sonra bu harekatın önemli gerekçelerinden biri olarak "irtica"nın gösterilmiş olmasıdır. 12 Eylül'ün yıldönümlerinde televizyonda gösterilen MSP'nin Konya mitingi görüntüleri belleklerde henüz tazedir. Oysa bu gerekçenin tam aksine, din olgusu 12 Eylül sonrasında artmış, hatta ANAP Genel Başkan Yardımcısı Keçeciler işi türban konusunda fetva istemeye kadar vardırmıştır. Kimileri bu olayları yalnızca ANAP iktidarı dönemine ait sayabilir, hatta bu olayların ANAP'la 12 Eylül arasındaki bir çatışmadan kaynaklandığını öne sürebilir. Ancak, bu bakış açısı gerçekçi değildir. Milli Güvenlik Konseyi'nin onayladığı 1982 Anayasası'nın 24. maddesi şöyle demektedir: "Din ve ahlak eğitimi ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve orta öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer almaktadır." Anımsatmak gerekir ki, kısıtlı da olsa bir demokrasinin çerçevesini oluşturan 1961 Anayasası din öğretimini serbest bırakmıştı. Dinin güçlenmesi olgusunun 80'li yılları *tümüyle* kapsadığını gösteren başka örnekler de verilebilir, ancak "görünen köy kılavuz istemez" demekle yetinelim.

Hedef, Sağa Doğru Politizasyon

80 sonrasını tanımlayan yalnızca dinin ve milliyetçiliğin güçlenmesi değildir. Gerici ideolojilerin güçlendirilmesi aynı zamanda baskılarla, sola doğru politizasyonun yasaklanmasıyla at-

başı gitmiş, bunları tamamlayan bir unsur olmuştur. 80 sonrasında, yetmişli yıllarda yaşanan olaylardan gençlik sorumlu tutulmuş ve onbinlerce genç hapishanelere doldurulmuştur. YÖK'le üniversiteler emir-komuta zinciri içine sokulmuş, yüksek öğretimde sert bir baskı rüzgarı estirilmiştir. Ancak bu rüzgarlar hep sola doğru esmiş, diğer kesimlere dokunmamıştır. Dahası, dinci ve "milliyetçi" akımlar açıkça teşvik edilmiştir. Kısacası, 80'li yıllarda gençliğe sola doğru politizasyon yasaklanmış, ancak dinsel ideoloji de içinde olmak üzere sağa doğru politizasyon serbest bırakılmıştır. Amaç, gençliğin enerjisini, dinamizmini din gibi "zararsız" kanallara akıtmaktır.

"Ancak, demokratik eğitimdeki inanç özgürlüğü ilkesinin insanlara dine inanma özgürlüğü tanındığı da unutulmamalıdır."

Bugün ortaya çıkan patırtının nedeni ise işin dozajının fazla kaçırıldığının anlaşılmış olmasıdır. İstenen dinsellik dozajı, toplumu uyutacak ama sistemin sınırlarını da zorlamayacak ölçüdedir. Oysa, ortaya çıkan olaylar, dinci akımların kontrolden çıkmaya başladığını göstermiştir.

Öğrenci Derneklerinin Tavrı

Sorun, öğrenci derneklerinde ve genel olarak öğrenci kitlesinde tartışılıp bu konuda farklı görüşler ortaya çıkmasına karşın, öğrenci derneklerinin hedefi olan demokratik eğitim bu sorunun çözümünü içinde barındırmaktadır.

Demokratik bir eğitim önemli bir şartı eğitimin içeriğinin demokratikleşmesidir. Bu ise eğitimin laik bir öz taşımasını zorunlu kılar. Üstelik, bu konuda üniversiteyi ayrı olarak ele almayıp, eğitim sisteminin bütünü içinde değerlendirmek gerekir. Bu bağlamda, öncelikle imam-hatip okullarının normallise statüsüne son verilmelidir. Buralardan mezun olan yüzbinlerce öğrenci, Türkiye'nin bu kadar imama gereksinmesi olmadığından üniversitelere yönelecektir. Belki de yakın bir gelecekte üniversite kürsülerini imam-hatip mezunları doldurmaya başlayacaktır. Böyle bir yüksek öğretim kurumuna medrese tanımının daha uygun düşeceği açıktır. Laik bir eğitim, öğretim kurumlarında dine inanmama özgürlüğünü de gerekli kılar. Demokratik bir eğitim için yapılması gereken işlerden biri, din derslerini seçmeli hale getirmektir. Ayrıca, gerek ortaöğretimde, gerekse yükseköğretimde öğrencileri dine zorlayan bütün uygulamalara son verilmelidir. Örnek vermek gerekirse, mescit yapımı için kullanılan olanaklar veya kuran kurslarına ayrılan 8 milyar, *tüm* öğrencilerin yararlanabileceği alanlara kaydırılmalıdır.

Ancak, demokratik eğitimdeki inanç özgürlüğü ilkesinin insanlara dine inanma özgürlüğü tanıdığı da unutulmamalıdır. Bu bağlamda, okullarda türban takılması serbest bırakılmalıdır. Eğer "irtica" ortadan kaldırılmak isteniyorsa, işin kökenlerine inilmelidir. Bu kadar çok öğrencinin türban takmak istemesi "irtica"nın nedeni değil, yukarda bahsedilen uygulamaların sonucudur. Bir şey ortadan kaldırılmak isteniyorsa, o şeyin nedenleri doğru saptanmalıdır. Burada hemen belirtmek gerekir ki, sözü edilen inanç özgürlüğü diğer ideolojileri de kapsamalıdır.

Görüldüğü gibi, özerk bir üniversite ve bütününde demokratik bir eğitim istemi hem derneklerde örgütlenmiş öğrencilere hem de bugün için derneklerde yer almayan dindar öğrencilere sorumluluklar yüklemektedir. Öğrenci dernekleri, siyasi grupların ortak paydalarından değil, öğrenci gençliğin ortak paydalarından yola çıkar. Demokratik kitle örgütleri, temsil ettikleri kitlenin bütün sorunlarıyla ilgilenmek durumundadırlar. Bu nedenle, öğrenci dernekleri kılık-kıyafet ve inanç konusunda tüm öğencilere yönelen baskıların bir parçası olarak türban yasağına da karşı çıkmalıdırlar. Türban takılmasını savunan öğrenciler de bu konuda net bir tavır almak zorundadırlar. Üniversitelerdeki disiplin yönetmelikleri yalnızca dindar öğrenciler değil, dünya görüşlerine bakmaksızın tüm öğrencileri ilgilendirmektedir. Hatta, giyim kuşam konusunda yönetmelikleri aşan uygulamalara da rastlanmaktadır. Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencisi Deniz Nencan'ın askılı elbise ile okula geldiği için kapıdaki polis tarafından dövülmesi bunun güzel bir örneğidir. Eğer türbanlı öğrenciler bu tür olaylara karşı da tavır almayı içlerine sindirebilirlerse, öğrenci derneklerini yanlarında bulacaklardır.

Öğrenci dernekleri bu konuda izlenecek politikanın inceliğini kavrayabilmeli ve çeşitli sığ yaklaşımlardan kaçınmalıdır. Bunlardan biri, türbanı savunan öğrencilere kayıtsız şartsız destek verme tavrıdır. Unutmamak gerekir ki, özgürlük yalnızca bazı kesimler için savunulamaz (hele hele kendilerini palazlandıran devletin kendisi ise). Diğer bir yanlış yaklaşım ise "bu konu öğrenci derneklerinin sorunu olamaz" yaklaşımıdır. Yapılması gereken iş, dindar öğrencileri, olanakları abartmadan ama aynı zamanda yok da saymadan, öğrenci sorunları konusunda birlikte mücadeleye zorlamaktadır...

(1) Cumhuriyet, "İslamcı Akımlar Ne İstiyor?", Gencay ŞAYLAN, 11 Ocak 1987.

DÜNYADA BUGÜN

ALİ SİRMEN

Türban Sorunu...

(...)

Ne var ki, dünyanın özgür tüm ülkelerinde üniversitelerde öğrencilerin nasıl giyinip nasıl giyinmeyecekleri konusunda bizdekine benzer sınırlamalar yoktur. Belirtmek bile gereksiz, bizdeki sınırlamalar nasıl yalnız kılık kıyafet ve sakal bıyıkla sınırlı değil de, tüm öğrenim özgürlüğünün temeline yönelik bir baskı yöntemi ise, onlardaki özgürlük de, yalnız kılık kıyafet ve sakal bıyıkla sınırlı olmayıp, tüm öğrenim ve düşünce özgürlüğünü kapsayan bir demokrasidir.

(...)

YÖK'ün Başkanı İhsan Doğramacı'nın türban konusundaki gelişmeler üzerine okula gitmeyeceklerini söyleyen gençlere uyarısı da ilginçtir. Sayın Doğramacı Kuran'dan örneklerle öğrencileri yola getirmeye, boykottan vazgeçirmeye çalışmakta, din kurallarını anlatarak, laiklik ilkesini korumaktadır.

YÖK'ün kendisi -kadar garip Başkanı İhsan Doğramacı için "Allah ıslah etsin"den gayri de ne denir ki?

Ama onun hakkını da yemeyelim. Türkiye'de Kuran'dan ayetlerle, din kurallarıyla laiklik savunusu yapan tek ve ilk başkan da YÖK Başkanı Doğramacı değil. Zaten daha önce çok daha yüce doruktakiler bu konuda emsa oluşturup, cesaret vermeselerdi Sayın doğramacı da böyle bir yolu tutamazdı.

Bir ülkede en yüce yerdekiler, YÖK'ün başındakiler Kuran'dan ayetlerle ülkeye yön vermeye kalkışıyorlarsa, artık üniversitedeki kızların türban bağlayıp bağlamamaları önemini yitirmiş demektir. Türban sorununu herkesin diline doladığı gibi bir dönemde, gerçek tehlikenin bu genç kızların değil, daha büyük başların kafalarında olduğunu vurgulamak bir yurtseverlik görevidir. Zaten o başlarda filizlenen tohumlardır bu gün kimi genç kızların başında türban olarak yansıyan olay.

Türbancı öğrencilerin haklarını sonuna dek savunmadaki yürekliliklері ise gerçekten dikkate değer. Sözü edilen öğrenciler, tüm yetkililere telgrafla başvururken, haklarından, özgürlüklerinden, anayasadan ve insan haklarından söz etmişlerdir. Doğrusu, dinin devlet işleri dışında tutulması, devletin laikliğinin korunması koşuluyla insanların istediklerini giyinip ibadet etmelerinin, insan haklarının en önemli öğelerinden biri olduğunu yadsımak olanaksızdır. Ama aynı şekilde yurttaşların din baskısı altında olmamaları, yaşamlarının dini kurallara göre düzenlenmesi zorunluluğuyla karşı karşıya bırakılmamaları da insan haklarının ayrılmaz bir parçasıdır.

(...)

Türkiyemizde de, eğitimin dini inançlara göre değil, bilime uygun olarak yapılması, Cumhuriyet'in temel kurallarından biriydi. Atatürk "Hayatta gerçek yol gösterici bilimdir" derken bu gerçeği vurguluyordu.

Ama o günler geride kaldı, bugün milli eğitimin okullarında Kuran'dan ayetlerle biyoloji okutulduğuna dair elimizde belgeler var. Ve bu değişiklik, açıklıkla belirtmek gerek, 12 Eylül 1980'den sonra hızla gerçekleşti.

İşte günümüzde abes türban tartışmasını öne çıkaran da bu gelişme oldu.

Nevzat Helvacı;

"Örgütlenme Hakkı Demokrasinin Özünü, Omurgasını Oluşturur"

Öğrenci Postası: ***İnsan Hakları Derneği'nin çalışma programı ve son durumu üzerine kısaca bilgi verir misiniz?***

Nevzat Helvacı: *Derneğimiz 17 Temmuz 1986 tarihinde kuruldu. Amacına uygun etkinlikler göstermek üzere bazı konularda çalışma kurulları oluşturdu. Bu kurullara seçilen üyeler, alanlarında uzman olan kişilerdir. İnceleme ve araştırmaya dayalı olarak yapılacak çalışmalar sonucunda hazırlanacak raporlar, yönetim kurulunun bilgisine sunulacak ve alınacak kararlara uygun olarak gerekli girişimlerde bulunulacaktır. Dernek, İnsan Hakları Evrensel Bildirisinin yayınlanışının yıldönümü olan 10 Aralık tarihini içine alan haftada, Ankara, İstanbul ve İzmir'de çeşitli etkinlikler yapmıştır. Bu etkinlikler bundan sonra da sürdürülecektir.*

Öğrenci Postası: ***Son olarak derneğinizin tüzüğü kabul edilmedi. İktidarın derneklere karşı tavrı bir kez daha somutlandı. Bu olayı demokrasi açısından değerlendirir misiniz?***

Helvacı: *İçişleri Bakanlığı, dernek tüzüğünün amaç ve etkinlikleri düzenleyen maddelerine çeşitli gerekçeler göstererek itirazda bulundu. Bu gerekçelere bakılırsa, insan haklarını savunmak amacıyla bir dernek kurulması olanaksız. Bize göre bu gerekçeler yasaya uygun değildir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1946 yılında, üye ülkelerde insan haklarını korumak üzere, resmi kurumlar dışında örgütler oluşturulmasını kararlaştırmış ve bu kararını Türkiye'ye de bildirilmiştir. bu karara uygun olarak ilk insan hakları derneği 1946'da kurulmuştur. Örgütlenme hakkı demokrasinin özünü, omurgasını oluşturur. Bu hakkın kullanılmasını engelleyecek veya özünü ortadan kaldıracak sınırlamalar getirmek demokrasiye uygun düşmez.*

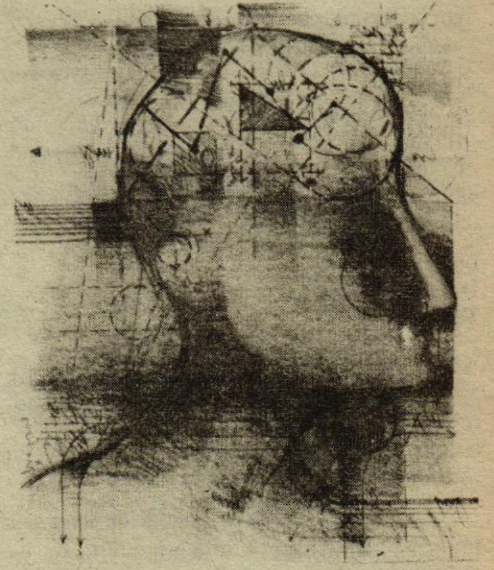
Öğrenci Postası: ***Öğrenci dernekeri kurulmaya başladıkları günden buyana çeşitli engellemelerle karşılaştılar. Bir avukat olarak siz de zaman zaman bu engellerle uğraştınız. Bunları kısaca değerlendirir misiniz?***

Helvacı: *Öğrenci derneklerinin önüne çıkan engeller yalnızca Dernekler Yasası'ndan gelmiyor, bu konuda YÖK Yasası da engeller getiriyor. Gerçi YÖK Yasası'ndan gelen engel, İdare Mahkemelerinin kararlarıyla kısmende olsa ortadan kaldırıldı. Dernekler Yasası ise, dernekleşme hakkının önüne büyük ölçüde bürokratik engeller koymuştur. Aslında öğrenci dernekleri, yarının Türkiye'sini yönetecek olan gençler için ciddi bir okuldur. Gençlerimiz bu dernekler içinde yönetmeyi, yönetime katılmayı ve sorumluluk taşımayı öğreneceklerdir. Bu nedenle öğrenci derneklerinin önündeki engeller ortadan kaldırılmalı ve bunda gecikmemelidir.*

İşkence bir insanlık suçudur. Bu nedenle uluslararası belgelerde, anayasa ve ceza yasasında işkence yasağı yer alır. İnsan haklarına saygı duyan her kişinin işkenceye karşı tavır alması gerekir.

Öğrenci Postası: ***Öğrenci dernekleri üzerindeki baskılar son olarak, öğrenci derneği kurucularının ve üyelerinin gözaltına alınması ve işkenceyle sorgulanmaları biçiminde gelişti. Aynı operasyonda gözaltına alınan Yılmaz ONAY, bu uygulamaları doktor raporuyla kanıtlayabildi. Ancak çoğu kez bunları kanıtlayabilmek olanaksız. İnsan Hakları Derneği olarak bu konuda neler yapmayı düşünüyorsunuz?***

Öğrenci derneği kurucu ve üyelerinin gerekçesiz gözaltına alınmaları, bilinmeyen yerlere götürülmeleri, gözleri bağlı olarak sorgulanmaları ve işkence görmelerini yasalar ve insan hakları açısından değerlendirir misiniz?

Helvacı: *Yasanın verdiği bir hakkı kullandıkları için insanların gözetim altına alınması, sorgulanması veya işkenceye tabi tutulması hukuka aykırı bir uygulamadır. Derneğimiz, kanıtlayabildiği ölçüde işkence olayının üstüne gidecektir. İşkence bir insanlık suçudur. Bu nedenle uluslararası belgelerde, anayasa ve ceza yasasında işkence yasağı yer alır. İnsan haklarına saygı duyan her kişinin işkenceye karşı tavır alması gerekir.*

Öğrenci Postası: ***Son olarak üniversitelerde "çağdaş bir görünüm yaratmak" için "türban yasağı" konuldu. Bu olay üzerine telgraf, açlık grevi gibi kampanyalar başlatan "türbancı" kız öğrencilerin derneğinize de başvurdukları biliniyor. Bu başvuruyu ve türban yasağını nasıl değerlendiriyorsunuz?***

Helvacı: *Biz insanların inanç ve vicdan özgürlüğüne saygı duyarız. Ancak bu özgürlüklerin siyasal çıkarlar için kullanılmasının karşısındayız. Türbanın, giyim-kuşam özgürlüğünden öte bir siyasal simge olarak kullanılması onaylamamız sözkonusu değildir. Bizce önemli olan insanların kafalarının içini, bilimsel düşünceyle donatmaktır. Bu yapıldığında türban konusu, Türkiye'nin gündeminde bir konu olarak yer almaz. İçi bilimsel düşünceyle donatılmamış bir kafanın dışını örtmekle açmak arasında önemli bir fark yoktur.*

Atılmalar ve Öğrenci Eylemleri Hakkında

GÖRÜŞLER

Ulviye Şimşek
Öğrenci Velisi

Bir gencin 20 yaşına kadar ne zorluklarla geldiğini gözardı etmemeliyiz. Çocuklarımız ömür boyu hayatına malolacak kadar cezalandırılmamalı. Biraz başarısız diye kaldırıp bir kirli mendil gibi atılmamalı. Geleceğimizin yöneticileri olacak gençlerimize hoşgörüyle yaklaşılmalı. Bizler fakir insanlarız, zengin değiliz ki bir işyeri açalım. Gençler ihmal ediliyor, gözardı ediliyor. Dileğimiz çocukların rahat şartlarda okumalarıdır. Atılan çocuklarımızın yeniden okula alınmalarını istiyoruz. Atılmalar olmamalı. Yöneticiler birer anne-baba gibi davranmalı. Çocuklarımız atılmayalım diye birşeyler yapmaya çalışıyor. Kendi sorunlarına sahip çıkıyorlar. Ardından hemen cezalandırılıyorlar. Sorumsuzca bir genç evinden, okulundan atılıyor kötü muameleye maruz kalıyor. Çocuklarımız baskı altında okumamalı. Gençlerin kötü bir davranışları olduklarını sanmıyorum. Arzum, çocukların vatana, millete yararlı olması. Dekanlardan, yöneticilerden de aynı çabayı bekliyoruz. Biz okullara güvendik, ufak bir sorun olunca, hemen gençlere siz 1980 öncesine mi dönmek istiyorsunuz, bu masum gibi görünen isteklerin altında nelerin yattığını biz biliyoruz diyorlar, acaba tüm sorunlar gençlerden mi kaynaklanıyor?

Bir de çocuklarımızdan bir sürü harç parası isteniyor. Fakiriz, parayı nereden bulacağımızı şaşırıyoruz. Çocuklarımıza yardımcı olmak istiyoruz. Zaten alım gücümüz iyice azaldı bir de harç parası vermek iyice belimizi büküyor. Üniversiteler artık zengin okulu oldu.

Çocuklar okullarından polis tarafından alınıyor, ne yaptıklarından haberimiz yok, içeriden haberde alamıyoruz. Bu sürede derslerinden oluyorlar. Baskı altındaki bir çocuk nasıl verimli olur.

Öğrenci Dernekleri kurulmalı, gençler birlikte ses verebilmeliler, dertlerini birlikte anlatıyorlar. Çocukları suçlu durumuna düşürmeye çalışıyorlar. Yasak bir iş yapmayacaklarına inanıyorum. Polisler niye rahatsız ediyorlar. Dernekler yasal değilse niye izin vermişler. Çocuklar baktılar sorunlarını kimse çözmüyor, yürüdüler, seslerini duyurmak için yürüdüler, yemek yemediler. Bunların hepsine hak veriyorum.

Sabahattin YENTÜRK
Öğrenci Velisi

Öğrencilerin yürüyerek yüksek öğenim kanununu protesto etmelerini gayet olumlu buluyorum ve destekliyorum. Üniversite sınavını kazanıp okuyan bu öğrencilerin başarısızlıklarının nedenlerini arayıp bulmak lazım. Bunlar kanımca öğrencilerin özel durumlarıyla birlikte, yönetmeliklerden, yasalardan kaynaklanmaktadır. Devletin ve ailenin masrafları, öğrencinin gayretleri hemen silinip atılmamalı. İşte öğrencilerin aleyhine olan bu yasayı değiştirmek için yürüyüş yapan öğrencilere hak veriyorum.

Özlem GÖKÇEL
E.Ü. Tıp Fak.
I. Sınıf Öğrencisi

80 sonrasında yoğun bir baskı ve bu baskıdan kaynaklanan uzun bir suskunluk dönemi yaşandı. Ama bir süredir yürüyüşle, açlık grevleriyle hareketli günler yaşanıyor. Bu eylemler, temelinde demokratik bir Türkiye amaçlayan eylemlerdir. Gösterilmeye çalışıldığı gibi demokrasiye ters düşen hiçbir yanı da yoktur. Bu eylemler sonrasında biz öğrenciler, Öğrenci dernekleri üzerinde yoğun bir baskının kurulduğunu, bu hareketlerini sindirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Basına yansıyan gözaltı ve işkence olayları da bu baskının bir kanıtı. Öğrenci gençlik yine suçlu olarak gösterilmeye çalışılıyor. Oysa günümüz öğrenci gençliği artık çok daha bilinçlidir. Ve gideceği yolu da kesin çizgilerle belirlemiştir.

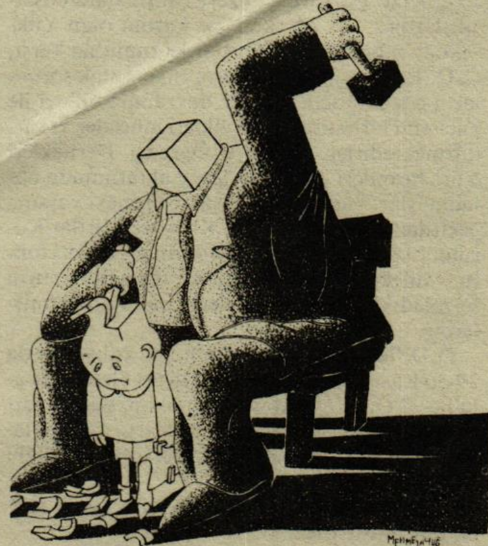
Cihat TORUN
İ.Ü. Basın Yayın Yüksek Okulu
2. Sınıf Öğrencisi

1980 sonrası öğrenci kesim yoğun baskılarla karşılaşmış ve depolitize edilmeye çalışılmıştır. 1981'den itibaren yürürlüğe konulan YÖK ile birlikte "bilimsel eğitim ilkesi" gözardı edilerek "çok adam al, çok adam at" ilkesine dayalı bir eğitim sistemi benimsenmiştir. Bu ilke çerçevesinde "tek tip öğrenci" yetiştirilmeye çalışılmıştır. Uzman ve araştırma görevlilerinin, anfilerin ve sınıfların yeterli olup olmadığı düşünülmeden, öğrencilerin sosyal sorunlarına çözüm bulunmadan çok öğrenci atılmış ve bugibi sorunlardan dolayı öğrenci kesim kurban olmuştur. Sonuçta atılmalar gündeme getirilmiş ve YÖK'ün istediği dayatmacı ilkelere uymayan öğrenciler haksız olarak atılmaya başlanmıştır.

Ankara'ya yürüyüş, açlık grevleri, yemek boykotu gibi eylemlerle öğrenci kesimi haklı olarak bu baskılara boyun eymeyeceğini göstermiştir. Demokratik haklarımızı elde edinceye kadarda bu eylemlerimizi sürdüreceğiz. Öğrenci kesimi artık kendi mücadelesinin yolunu çizmeye başlamıştır. En önemli sorun kitleselleşmedir. Bu nedenle tüm öğrenci arkadaşları demokratik haklarımızı elde etmek için "birlik olmaya" davet ediyorum.

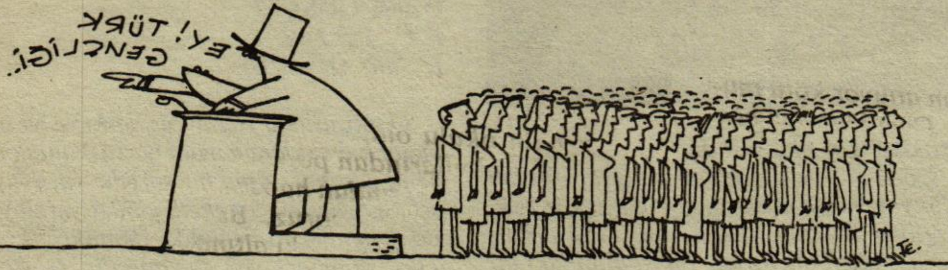
"...YÖK ile birlikte 'bilimsel eğitim ilkesi' göz ardı edilerek 'çok adam al, çok adam at' ilkesine dayalı bir eğitim sistemi benimsenmiştir."

Şunu belirtmek isterim ki öğrenci kesimi artık yılmayacaktır. Kararlı ve haklı mücadelesini sonuna dek sürdürecektir.

Yurtlarda Temsilcilik Sorunu

Yükseköğrenim gençliğinin karşı karşıya kaldığı yaşamsal sorunlardan yola çıkan, öğrencilerin ekonomik, akademik, demokratik hak ve çıkarlarını korumayı temel alan öğrenci dernekleri özerk ve demokratik üniversite mücadelesinde varolan yasaları zorlayan bir güce erişmiştir. Bunun doğruluğunu gösteren en somut örnek 1980 sonrasında YÖK'nun 44. maddesinin değişmesi istemi üzerine temellenen en büyük öğrenci eyleminin başarıyla sonuçlanması ve kamuoyunda bulduğu karşılıktır.

Birim dernekler bir yandan özgün sorunlarına çözüm ararken bir yandan da ortak olan öğrenci sorunlarının çözümü için ulusal düzeyde bir örgütlenmeyi gerçekleştirmişlerdir. Bu yaşamda karşılığını Ö.D.'nin sendikal dergisi olan Öğrenci Postası'nda bulmuştur. Bu süreçte Ö.D.'leri bu birliği daha sağlıklı kılmak, güçlendirmek ve sürekli kılmak için yöntemler geliştirmişler, çalışma birimlerini oluşturmuşlardır.

Ö.D.'leri yurt birimleri yurtlarda kalan öğrencilerin demokratik hak ve özgürlüklerinin korunması, sorunların çözümüne ilişkin yöntem ve araçları geliştirmek üzere çalışmalara başlamışlardır. Merkezi bir kurum olan Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na karşı, Ö.D.'leri bugün yurtlarda yaşanan ortak sorunların çözümü için birlikte davranma bilinci ile güçlerini birleştirerek verdikleri mücadeleyi sürdürmektedirler. Türkiye Öğrenci Dernekleri Yurt Birimleri karşılıklı deney aktarımında bulunmuşlar, yürüttükleri ortak çalışmayı yaşama geçirmeyi başarmışlardır. Kredi ve Yurtlar Kurumu'na olsun, TBMM'ne olsun verdikleri toplu dilekçelerle, dernek temsilcilerinin imzaladıkları üst dilekçelerle bunu göstermişlerdir.

Ö.D.'leri yurt birimlerinin son çalışması da 29-30 Kasım'da yapılan Yurt-Kurt Genel Kurulu'na 22 Ö.D.'nin temsilcilerinin imzaladığı yurt öğrencilerinin sorunlarını, bunların kaynaklarını ve bu sorunların çözümünü içeren tebliğin verilmesiydi.

Tebliğde yer alan istemlerin bir bölümü şunlardan oluşuyordu.

"351 sayılı kanun gereğince Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun amacı:Yüksek öğrenim gören öğrencilere kredi vermek, yurtlar yaptırmak ve yurt işletmesini sağlamak suretiyle Türk Gençleri'nin yüksek öğrenimlerinin sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmaktır. Bu amaçla kurum:

— Aileleri yurdun bulunduğu il dışında oturan yüksek öğrenim gençlerinin barınmaları için yurtlar yaptırır. Ders çalışma olanağı sağlar.

— Öğrenim kredisi verir.

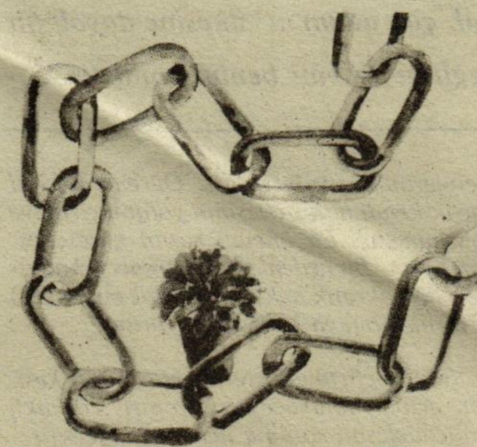
— Evlerişli yurtlarda, öğrencilerin iyi ve ucuz beslenmeleri için lokanta, kantin ile gerekli diğer sosyal tesisleri kurar ve işletilmelerini sağlar.

— Öğrencilerin derslerinden arta kalan zamanlarını değerlendirmek için sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenler.

Ancak öğrenci dernekleri olarak, kurumun amaçlarını gerçekleştirmediğini görmekte, bundan üzüntü duymaktayız. Günümüzde yurtların, öğrencilerin sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamadığı, ders çalışma olanaklarının bile ortadan kalktığı, yalnızca yatılıp kalkılan yerler olduğu gözlenmektedir."

Yönetmelik ve Talimatnameler

"Suçlu potansiyeli olarak görülen gençliği her adımda cezalandırmak, yurt yönetmeliğinin ana eksenini oluşturmaktadır. Yönetmeliklerin öğrenciler üzerinde baskı unsuruna dönüştürülmemesi, toplu yaşamı düzenlemenin aracı olması, öğrencilerin gönüllü olarak kurallara uyması, ancak öğrencilerinde yönetmeliklerin hazırlanmasına ve kendileriyle ilgili kararlara etkin katılımlarıyla olanaklıdır."

"— Yurda giriş saatleri kız ve erkek öğrenci ayrımı gözetmeksizin saat 24.00 olmalıdır.

— yurt öğrencileri günün her saatinde yurttan yararlanabilmeli. Bunu engelleyen günün belirli saatlerinde söz konusu olan katlara ve odara çıkış yasağı kaldırılmalıdır.

— 18 yaşını dolduran ve yaşamından sorumlu olan öğrenci gençliğe herizinli çıkışta uygulanan evci ve izin kartları yürürlükten kaldırılmalıdır."

"— Yurt yönetmelikleri öğrencilerinde etkin katılımıyla hazırlanmalıdır.

— Yönetmeliklerin yürütülmesini yurt öğrencileride denetleyebilmelidir."

"— Disiplin cezalarına karşı öğrencilerin itiraz ve savunma hakları güvence altına alınmalıdır."

Yurtlarda Beslenme Sorunu

"Bugün yurtlardaki kantin ve yemekhaneler özel işletmelerce işletilmektedir. Bunun amacıda hiçbir zaman öğrencilerin ucuz ve iyi beslenmesi değil, daha az malzeme kullanarak daha fazla kar sağlamak olmaktadır. Sonuçta yemekler lokanta fiatlarında ve kalitesiz olarak öğrenciye sunulmaktadır."

Yurtların Ekonomik Durumu

"Öğrencilerin ekonomik sıkıntıları harçlarla, gülünç düzeyde kalan kredilerle günbegün artarken yurtlarda ekonomik olarak öğrencilerin barınma gereksinimini karşılamamaktadır.

— Öğrenim kredisi ekonomik koşullara göre öğrencinin 1 aylık yaşamsal gereksinimlerini karşılar düzeye yükseltilmelidir."

Öğrencilerin Yurt Yönetimine katılmaları

"— Gençlik robotlaşmış, kişiliğini geliştirmemiş bireyci, kendine güvensizlik düşüncesini getiren yaklaşımlardan ve bunu sağlayan olumsuz koşullardan kurtarılmalıdır. Bunun yurtlardaki yansıması demokratik bir yurt yönetimidir. Demokratik yurt yönetiminin en önemli unsuru yurt öğrencilerinin kendileriyle ilgili her karara temsilcilikte somutlanan işleyiş içinde söz ve oy hakkına sahip olmasıdır."

"— Yurt öğrencilerininde doğal temsilcisi öğrenci dernekleridir.

— Yurt öğrencileri, temsilcileri ve yurt yönetimleri birlikte düzenli toplantılar yaparak sorunlar tartışılmalı ve çözüme kavuşturmak için birlikte çaba gösterilmelidir.

— Yurt temsilciliği, yurt yaşamında sürekli kılınmalı yurt idare ve işletme yönetmeliğinin 23. maddesindeki "gereksinme duyuldukça" ibaresi kaldırılmalıdır."

— Yurt-kur genel kuruluna tüm yurt temsil-

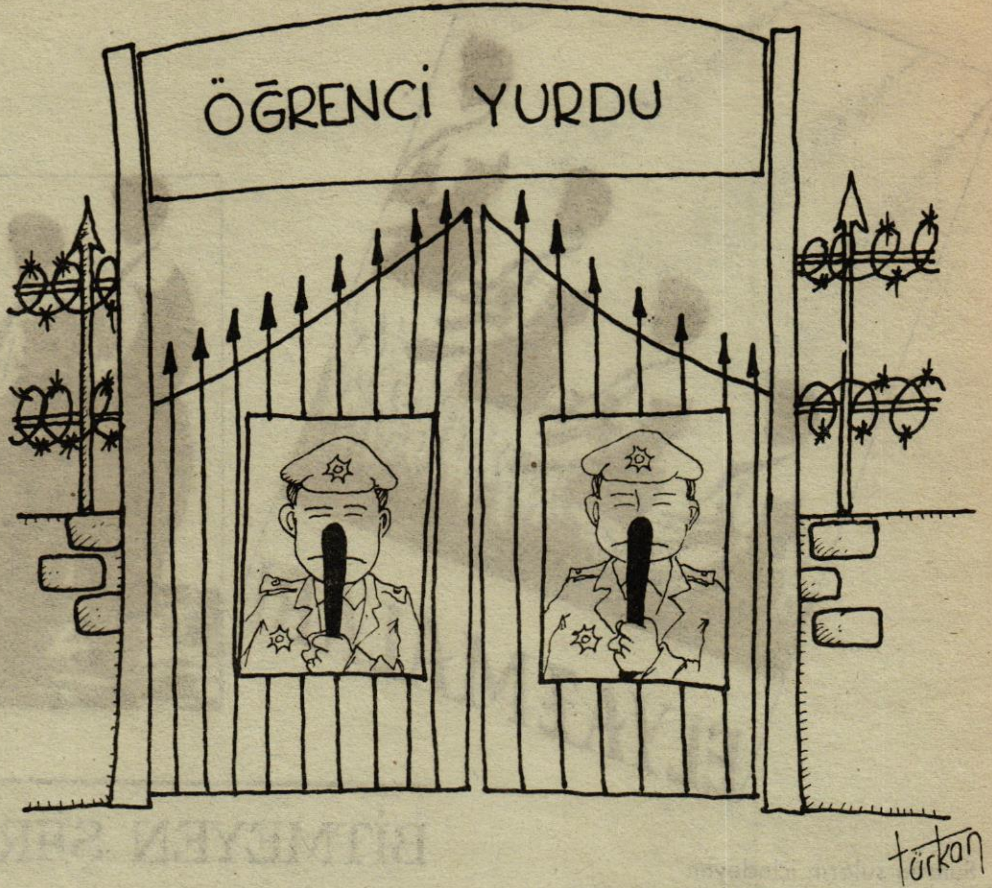
cileri katılmalı ve genel kurulda söz ve oy hakları güvence altına alınmalıdır.

— Temsilci seçilebilmek için tek şart yurt öğrencisi olmak olmalı, adaylar hakkında yurtmüdürleri ve diğer kurumların veto hakkı olmamalıdır.

— Temsilcilik seçimleri demokratik koşullarda gerçekleştirilmeli. Temsilci adayların, öğrencilerce tanınması için propaganda çalışmalarına olanak sağlanmalıdır.''

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu siyasal iktidarın biçimlendirdiği, bugün kitlelere dayatılan ekonomik ve sosyal politikaların uygulanmasında, yurtlardaki öğrencileri sessizleştirme, demokrasi mücadelesinden uzak tutmaya yönelik, düşünmeyen, ayakları yerden kopuk, siyasetten uzak gençler oluşturma işlevini yüklenmiş anti-demokratik bir kurumdur.

Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun bugünkü anti-demokratik yapısını tekelci burjuvazinin kendi programını uygulamak için önce planlı bir terörü tırmandırarak, bunun suçlusu olarak da gençliği ve işçileri göstererek hazırladığı ortamın ardından, önce ekonomik bir darbe (24 Ocak) sonra siyasi bir darbe (12 Eylül) ile gelen anti-demokratik düzenlemelerde aramak gerekir. Kitlelerin yönetime katılımının adına anarşi dendiği ve depolitizasyonun yüceltildiği, yönetime katılmanın önüne set çekildiği bir ortamda ancak, toplumun çıkarıyla uyuşmayan bir program yaşamda karşılığını bulabilirdi. Kredi ve Yurtlar Kurum'da yukarıda belirtilen işlevini yerine getiren bir araç olmuştur.

Bugün yurt öğrencilerinin karar alma sürecine katılımı bir yana söz hakkı bile yoktur. Alınan kararlar yurt öğrencilerinin istemlerinin doğrultusunda oluşturulmamakta tepeden alınmaktadır. Arkasına TBMM'nin politik desteğini alan Yurt-Kur yurt öğrencilerinin çıkarlarının yanında olmak yerine bugünkü egemen güçlerin çıkarlarına hizmet etmektedir. Tüm yukarıda belirtilenler gibi Yurt-Kur'un işlevinin ne olduğu ve nasıl bir kurum olduğu 29-30 Kasım 1986 tarihinde yapılan Genel Kurul'da bir kez daha gözler önüne serildi.

22 Ö.D.'nin imzaladığı tebliğ Genel Kurul'a öğrenci temsilcileri Genel Kurul'un yapıldığı yere girmede zorluklarla karşılaştılar. Ardından tebliği Genel Kurul'a iletmek istediklerinde kendilerinin Genel Kurul üyesi olmadıkları için tebliğin iletilemeyeceği söylendi. Sonunda tebliğ zorunlu olarak Genel Kurul üyesi bir öğrenci temsilcisi aracılığıyla MEGS Bakanı Metin Emiroğlu'na verildi. Bakan Metin Emiroğlu önce tebliğin son gündem maddesi olan temenniler'de okuncağını söyleyerek aldı. Sessizce okumaya başladı ve Ö.D.'lerin temsilcilerinin imzalarını gördü... Temenniler kısmına gelindiğinde Bakan Emiroğlu zamanın oldukça ilerlediğini, öğle yemeği yeneceğini ardından Anıtkabir'e gidilebileceğini söyledi. İki kişiye söz vererek Genel Kurul'u sona erdirdi.

Öğrenci dernekleri temsilcileri oraya ''öğrencilerin eğitim, öğretim, çalışma, beslenme, barınma ve dinlenme ihtiyaçlarının karşılanması, beden ve ruh sağlığının geliştirilmesi ve öğrencilerin bu konularda okul idaresi ve *diğer kuruluşlar nezdinde temsil edilmesi''* diye geçen dernekler yasasından aldıkları yetkiye dayanarak gittiler. Öğrenci gençliğin sendikaları olan Ö.D.'ler demokratik seçimlerle gelmiş olan temsilciler Genel Kurul'da temsilci olmak bir yana söz hakkına bile sahip olamadılar. Nasıl seçildiği, nasıl Genel Kurul üyesi olduğu belirsiz bir öğrenci temsilcisi ise öğrenciler adına konuşabildi.

Genel Kurul yapıldığı yerin önündeki büyük bez afişte ''28-29 KASIM-GENEL KURUL'' yazarken Bakan Emiroğlu'nun 3-4 gün içinde Genel Kurul'u tamamlattırması yine bugünkü siyasal iktidarın ''işbitiriciliğinin'' bir göstergesi oldu.

Diğer gündem maddeleri konuşulurken burada değinmeden geçemeyeceğimiz konuşmalar da yapıldı.

Boğaziçi Üniversitesi'nden bir üye üniversiteye devredilen yeni yapılmış prefabrik yurtların üzerinde birkaç ay geçmesine rağmen tamir edilmeye başlandığını ve odalarda elektrik prizi olmadığını belirtti. Buna Yurt-Kur yönetim kurulu başkanı tarafından verilen yanıt; Prefabrik yurtları B.Ü.'ne Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'... [illegible] ettiğini, yurtları bu şekilde almayabilirdiniz şeklinde oldu. Pirizleri ise öğrencilerin ısınmak ve yemek yapmak için kullandıklarını söyledi. Bu sırada üyelerden araya giren birisi ise öğrenciler radyo dinliyorlar dedi.

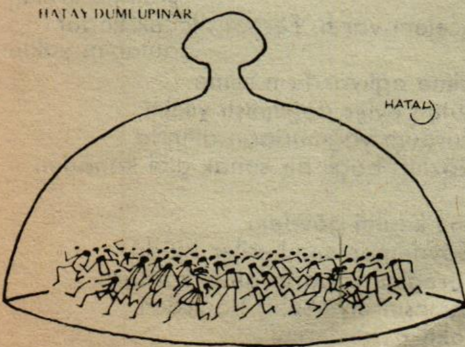
Genel Kurul üyesi olan bir öğrenci temsilcisinin yurtlara giriş saati 24.00 olmalıdır demesine, öğrencilerin ders çalışması gerekliğinden, tiyatro, sinema vb. yerlere, yakınlarda oturan tanıdıklarına hafta sonları gidebilecekleri şeklinde yanıt geldi. Aynı zamanda yurda giriş saatlerinin böyle olmasının nedeni yurt öğrencilerinin anne ve babalarının isteklerinin bu olduğu şeklinde açıklandı.

Dile getirilen bir konu da beslenme sorunuydu. Yurtlarda kiraya verilmiş olan kafeterya ve kantinlerin, gereksinimi karşılayamaz hale geldikleri söylenerek bunun nedeni buraların küçük işletmelere verilmesine bağlandı. Bakan Emiroğlu'nun buna ilişkin önerisi Ankara-İstanbul-İzmir'de yurtların yemekleri merkezi yemek fabrikalarından alınsın oldu. Bu şekilde devlein kötü bir işletmeci olduğu mantığı öne sürülürken bugünkü ANAP yönetiminin kitlelere dayattığı ekonomi-politikasının özünde yatan ''tekelleri güçlendirme programı''nın yaşama nasıl geçirildiği gözler önüne serildi.

Geçtiğimiz günlerde Yurt-Kur'a bağlı bazı yurtlar üniversitelere devredildi. Devredilen bu yurtların giderlerini artık üniversiteler karşılayacaklardı. Genel Kurul üyesi bir kişinin açıklamasıyla üniversite bütçelerinin yurtların devredilmesinden önce onaylandığı ve üniversitelerin bu yurtların giderlerini karşılamada zor duruma düşecekleri Genel Kurulda ortaya atılan bir konuydu. Öte yandan Bakan Emiroğlu ise bunun üniversitelere bir yıl önce bildiridiğini söyledi. Ne olursa olsun ortada yapılan bir yanlışlık vardı. Bunun tümüyle getirdiği yükü yine öğrenciler çekeceklerdi. Yurtlarda bakım yapılamayacak, belki üniversiteler yurt ücretlerini artıracaklar, personel sayısı azaltılacaktı. Kısaca yurtlara yapılan harcamalar sonuna kadar kısılacak, gelirlerinin artması için de herşey yapılacaktı.

Yurtlarda kalan ya da kalmayan öğrenci gençlik bugün ne yapacaktır? Karşısında anti-demokratik kurumlar olan YÖK, Yurt-kur durmaktadır. Öğrenci gençliğin sorunları da katlanarak büyümektedir. Aynı zamanda bu sorunları çözmek için yola çıkmış olan demokratik kitle örgütleri olan öğrenci dernekleri de vardır. Öğrenciler artık sorunlarının çözümünün örgütlülükten geçeceğini Ö.D.'lerin kazanımlarını yaşayarak görmüşlerdir. Bundan sonra öğrenci gençlik gücünü örgütlülüğünde ilkeli birlikteliğinde aramalıdır.

Yurtlarda olsun, üniversitelerde olsun alınan kararlara katılım, öğrencilerin karar organlarında temsilcilerin bulunmasına, karar alma sürecine katılımına bağlıdır. Bu da gençliğin demokrasi mücadelesinde yerini belirleyip diğer demokrasi güçleriyle dayanışmasından geçmektedir...

BİTMEYEN ŞİİR

T. Koçak

Suların suların içindeyim
Gözlerime oturmuş kirli sarı ışıklar
Kitaplar buruşmuş bütün kitaplar
yazısız
Okyanuslar dökülmüş içime içime
Tuz içinde
Su içinde yüreğim

Gelip gelip gidiyor ölüm
Kayboluyorum bin büyük şehirde
Bir çığlık, bir çığlık, bin büyük çığlık
Alıp götürüyor gözlerimi uzağa
Bir tufan kopuyor
Bütün şehir karanlık
Parçalanmış gözlerimde maviler

Şimdi,
Konçertolar yıkıyor ormanları biz hiç mi
hiç susmadık
Kanıyor upuzun bir gecenin içinde
gözbebeklerim
Akıntıdayım saçlarımı dağıtmış sular
Sürükleniyorum, buz gibiyim dilimde
tüm sözcükler çürümüş
Kopmuş yaşamla bağım
Kopmuş yaşamla bağım.

Geceydi, pusluydu yabancıydı ellerim
ellerine
Kindi göğsümde kabaran sular
çarmıhtaydı yaralı resimlerim
Kafamdaydı uçurumlar atlasam
ölebilirdim
Karanlık, trajik bir son olabilirdi
yüreğimin sulara düşmesi
Şimdi;
Uçurumdayım sessiz ve avunmazısım
Mavileri kanrengi bir gökyüzüyüm
İçin için yedim kendimi
Buzdan gölgeleri düştü yüzüme.

Hücrede her ışık bir çocuğa benziyor
Unutuyorum zifiri gölgelerde gündüzü
Önce mora, sonra tüm morların
tonuna açıyorum gözlerimi

Yüzüm darma dağınık sular dökülüyor
üstüme
Denize gitmeliyim, güneşe gitsem
diyorum
Aklımın düşleriyle yeniden çıkıyorum
yollara
Kulaklarımda gecenin sessizliğin sesi
var
Beni çağıran
Beni çağıran
Beni çağıran sesi var.

Güneşe serdiler beni ıslanıp ıslanıp
ıslandım
Sakladım kendimi
Sakladım kendimi sulara
Yağmur yüklü bulutun gökyüzünü
sıyıran
Gözlerim donmuş buzullaşmış yüreğimi
Fırtınalarda battım metrelerce dipteyim
Yediremem kendime dinginliği

Aydınlık gidiyorum aydınlık geliyorum
Çölüm, ıssızım kimse bilmiyor öldüğümü
Çevçevesiz bir fotoğrat gibiyim
Gerilmişim çarmıha

Hepsi bu kadar değil fırtınalı denizlere
gidiyor aklım
Çığlık çığlığa martılara gidiyor
Gözlerimin içi kanıyor bölünüyor bütün
maviler
Dönemiyorum bir yanımdan bir
yanıma
Deli ırmaklara dönüyorum
Ölüyorum, ölüyorum bir daha
ölüyorum
Kitaplar yazmıyor beni.

Üşüdüm güneşin dışına ittiler beni
Neden daha çok düşünüyorum bu
şehri
Neden yükünü duyuyorum beynimdeki
bulutların
Oysa;
Yalın yürektim bir kağıt gibi
yırtabilirdim gökyüzünü
Bütün düşlerimi boyayabilirdim
Boyaya bilirdim kanımın rengine.

Yastığım döşeğim bir çift ayakkabıydı
Limonlar düşlerimin en parlak yolu
Yorulmuştum terliydim
Büyük bir çığlıktım, kayalara sulara
çarpan
Kir pas içindeydim dağınık ve ayakta
Ver bana ellerini Ver bana ellerini
Birlikte koşalım denizden çıkıp geldik
Saklasın bu şehir bizi
Saklasın bu şehir bizi

Günlerce yıldızlara karıştım
Kurtuluş bir ışık diyordum bir ışık
Yaralı bir yürektim paramparçaydım
Her sokakta ben vuruldum ben
Korkuyordum biraz da
Şehir uykudaydı bataklık yollara
çıkıyordum hep
Düş değildi düştüğüm umut
Umut yüreğimdi gecenin uzayan
sesinde erittim
Acelem vardı, Ferhat olacak kadar
zamanım yoktu
İçime ağlıyordum içime
Bütün evler dağılmıştı yıkıktı
Durdum yağmurların altında
Gözleri bağlı bir sunak gibi kanadım

Buz kesildi gövdem
Gövdemde zemheriler üşüdü
Yüreğimi koparıp attım kurtlara
Uyansın diye şehir bağırdım
Taktılar gözlerimi
Yüreğimi
Karanlığın kelepçesine

—Bir Deneme—

B. Yurdoğlu

"Bütün koğuşlar, sayıma geliyoruz! Herkes yatağından kalksın! "İsmail sekiz yatakta on kişinin yattığı blokta yatıyor. uyanıyor uyanmasına, kalkıyor kalkmasına ama... Şimdi sevdiği ile aynı yataktan kalmak da vardı tatlı bir yorgunlukta.. tuvalete gitmek, yüzünü yıkamak için mutfağa gidiyor. Koğuş sakinleri iki tuvaletin önünde sırada. Sular da akmıyor" Şırıl şıkır akan suyla değil, çaydanlıktan avucuna döktüğün suyla yüzünü yıkamak zorundasın oğlum!"

Kahvaltı için sofraya oturmuş. Çay pahalı, zaten herşey pahalı. Dayan kantine, yudumla. Öyle dilediğince yeme, olanla yetin. Ayakların istemese de her akşam, her sabah sayılmak zorundasın. Çiftçinin koyunlarını kurt kaptımı diye merakla saydığı gibi...29, 30...

Bugün ve yarın, özgürlüğe kadar pantolon seçmece yok. Bu, gömleğime uydu mu, uymadı mı yok. "Lacivert"ini giyeceksin. Evdeki üç pantolonun, emanetteki kotun seni bir süre daha beklesinler. "Yemekte ne var?" Ne olabilir ki? Bilinen şeyler: kuru, pilav, bulgur, nohut, barbunya, patlıcan, patates, yoğurt vs. "Anacağınıngüzelim bamyasını, yaprak sarmasını; sevdiğinle kadeh tokuşturup, ızgaralar da yemek vardı şimdi".

Mehmet volta atıyor. Betonu öyle bir topukluyor ki, öylesine aynı noktalardan dönüyor ki... Anlıyorum. Çimenler üzerinde koşsam, sevgilim kolumda Botanik'de gezinsem, yorulana kadar Dikimevin'den Bahçeli'ye yürüsem bir dostumu iş yerinde ziyaret etsem, anacığımı telefonla arayıp hatırını sorsam,yorulunca otobüse binsem... diye düşünüyorsun. Olmasına olur, bir gün mahpus kardeşim. Sen de bu umut, bu umudu besleyen yürek oldukça.

"Çalışmak, ücret karşılığında da olsa alın teriyle bir şeyler üretmek güzel şey, "diye düşünüyorsun yine Cemil. Tabii, bunca yıldan sonra senindestek olmaya çabaladığın emekli baban şimdi sana bakıyor. "Üzülme oğlum. Bu zor günlerde biter" diyor her görüşte. Yalnız sen mi Cemil? Analar, babalar, yavuklular, eşler, kardeşler, dostlar olmasa, bizlere yalnız parasal, değil, moral destek de olmasalar ne yapariz?

"Adını görüş koymuşlar" dedi Yaşar. "Loş bir ortam, camın arkasından bakışmalar, sesimi duyuracağım diye bağrışmalar... "Açık görüşler de bitecek 20 dakika sonra düdük çalmak zorunda kalmayacak gardiyan. Mahpuslar da bitecek elbet bir gün, değil mi Yaşar kardeşim?

"Mektubun gelmedi mi Barış? "Gelmedi." Somurtma, cigaranı yakıpta köşene çekilip dertlenme. Mektubun belki yarın gelecektir, belki de hiç... Sevdiklerinle, meraklandıklarınla tek haberleşme yolu mektup. Elinden başka ne gelir? Lanet okuyacaksan onlara değil,"ne bir haram yedi, ne cana kıydık"ları mahpuslara dolduranlara oku.

"İçerideki özgürlükten, dışardaki özgürlüğe gidiyorum "Güle güle Okan. Seni alkışlıyoruz, tahliye alkışı. Alkışlarla gönderdiğimiz her tahliyenin dediğin yere gittiğini biliyoruz. Biliyoruz, dışarısı mahpusun gerisinde kalmaz. Ama, ne de olsa...

Artık akşam çayımızıda yudumlamıyoruz. İçmesek ne çıkar? Öylesine konuşuyoruz ki; sanki yarın çıkacağız, sanki yarın kavuşacağız.Yaşamla bağlarımız öylesine kuvvetli ki yarınımıza inançla, dirençle, umutla bakabiliyoruz. Çünkü, biz de yaşıyoruz. Mahpushanede de olsa yaşamakta ayak diriyoruz.

"Yapı, yerinde ne çay herzaman şekerli,
her zaman sıcak,
ne ekmek her zaman pamuk gibi yumuşak,
ne herkes kahraman,
ne dostlar vefalı her zaman
Türkü söyler gibi yapılmıyor yapı.
Bu iş biraz daha zor."

"Muhabbet"e hükümlü Sadi, gecenin bir vakti pencerelerden birinin içine oturmuş. Demir parmaklıkların ardından görünen kaleye, evlere, bakıyor. Sokak lambalarına, ışıltılı evlerin içine bakıyor. Evlere evlere, insanlara insanlara...

NIÇIN "ELYAZMALARI"?

Halkımızın binlerce evladı bugün cezaevlerine doldurulmuş durumda Kimileri, -cezaevi demeye bin tanık ister- sözüm ona askeri ceza ve tutukevlerinde özde ise toplama kamplarında zamanın ömrü bir kurt gibi içten içe kemirip yok etmesine engel olmak için çok çeşitli biçimlerde - her saydan baskı, şiddet ve teröre karşı - yaşama tutunmaya, yaşamı savunmaya çalışıyorlar. Kimileri ise Özel E tiplerinde infazları yakılarak yada benzeri baskı ve tehditlere karşın sırtlarına vurulan yılları omuzlamaya çalışıyor.

İçinde bulunduğumuz cezaevleri gerçekliği kuşkusuzki ülkemiz cezaevi gerçekliğinin bir parçası olmakla birlikte, çok özgün koşullar içeren bir gerçeklik. Bu gün birçok tutuklu ve hükümlünün düşleyip umamayacağı kadar uygun bir cezaevi ortamında bulunuyoruz. Sabahtan akşama kadar hava olanağı; futbol, basketbol, voleybol, masa tenisi gib çeşitli sportif olanaklar, renkli televizyon, çok çeşitli dergi, gazete ve kitaplarla sağlanan kitle iletişim olanağı, mektup, telgraf, dilekçe gibi bireysel iletişim olanaklarının azami düzeyde varlığı vb. gibi koşullar bu olumlu gerçekliğin bir bölümü. Ancak çözümlemede ne denli uygun-olumlu koşullar içerirse içersin sözkonusu olan gerçeklik cezaevi gerçekliğidir.

Bilimsel Özgürlük ve Üniversiteler

Çiğdem Özdem

Hiç kapanmayan dudakları arasında görünen aydınlık dişleri, her hareketinde ışık saçarak savrulan sapsarı saçları, anlatırken devamlı yanıp sönen gözlerindeki zekâ ışıltısıyla karşısına dikildi. İnsanlığın., insanlık tarihi boyunca, toplumların doğa ve çevresine karşı verdiği yaşam mücadelesinde üstlendiği yol gösterici rolü kıskançlıkla korudu. Ve öyle zaman geldi ki, insanca yaşamanın olmazsa olmaz koşuludur dendi onun için. Çağlar boyunca hiç yorulmamacasına bir uygarlıktan diğerine koşturup durdu. .Kimileyin sevilmediğini anlayıp hırçınlık yapmaya başladığı zaman istenmeyen bir çocuk gibi kapı dışına fırlatılırken, kimileyin de çevresindekilerin sevgisinden güç alıp tükenmezcesine sundu dağarcığını. Kadı kızında bile kusur vardı; onun da iyilerle kötüleri ayırdedebilme yanı gelişmemişti. Çocuksu bir saflıkla yaklaşıyordu kendisine şöyle bir uğrayanlara bile... Günün birinde insanlar ona lanet yağdırmaya başladılar: "Biz yaşamı seviyoruz, daha görecek güzel günler varken, o günlerde bizimle birlikte olmak dururken, ölümümüzü hazırlamak niye?" Yoo hayır, ne gözü kızardı, ne sesi kısıldı, ne küçüldü, ne..., ne..., Daha bir irileşti ışıltılı gözleri, daha bir parladı, hatta daha şen gülümsedi: "Suçlu ben değilim ki dostlarım, suçluyu tanımak ve onun sırtını yere getirmek istiyorsanız, bana sarılın.Sarılın ki herşey yaşamaya değer olsun. Sırtınızı dönmeyin bana, beni kovmak isteyen aynı zamanda da iradem dışında benden yararlananlara karşı savunun beni. Sizden istediğim benim özgürlüğümü almanız kendi özgürlüğünüz için. Evet, özgürlüğümü istiyorum."

Yöntemli olarak kazanılmış ve sistemli olarak düzenlenmiş genel bilgi = BİLİM. Evet, yukarıda tanıtmaya çalıştığımız dost kısaca böyle tanımlanan bilimdi. İnsanlık, onun sunduğu gelişim yasalarını kullanarak, doğa ve toplum hakkında bilimsel öngörülerde bulundu; doğa ve toplumun değiştirilmesinin ve egemenlik altına alınmasının koşullarını öğrenerek etkinliklerini sistemleştirdi.

İnsanca yaşamanın, yaşadığını anlamanın önkoşuludur bilim. Kaderci düşünüşü beyinlerden kazımak, geleceğe yönelik bilinçli adımlar atmak ve geleceğin kendi ellerimizde olduğunu görmek için, bilim özgürlüğüne kavuşturulmalı. Ama nasıl? Düşünce özgürlüğünü savunarak, özerk ve demokratik üniversite istememizi haykırarak, aramızda sahte kimlikle "ilim" üreten düşünceyi kovarak...

Herbirimiz üniversite sınavı öncesi sıralanmayı yaparken değişik beklentilerle doluyduk. Kimimiz daha rahat bir yaşamı, kimimiz saygın bir yerde olmaya,kimimiz önümüze sunulacak engin bilgiyi ve bilim adamı olmayı düşlüyorduk Pek çoğumuz, beklentiler farklı bile olsa hayal kırıklığına uğradı daha ilk yıllarda. Ama bundan en yüksek payı, bilim yapmak amacıyla gelenler tutuyor. Sınırlı öğrenci harçlıkları en yaşamsal gereksinimlerini karşılamaya bile yetmediği için ufuklarını en ucuza genişletebilecekleri okul kütüphanesinde, kataloglardan doldurdukları kitapları isterken "elimizde yok" denilerek geri çevirebiliyordu.

Oysa üniversiteyi nasıl tanımışlardı? Kapkalın ansiklodepilerde bambaşka şeyler okumuşlardı üniversite kavramının altında: "Üniversite bilimsel düşünce yöntemlerinin öğretildiği, öğretimin üretime yönelik olduğu bir bilim üretim merkezidir." Bu ön tanımın biraz altında üniversitenin işlevinin ne olduğu sorusuna yanıt veriliyordu: "Üniversite bilim üretme işleviyle donatılmıştır. Genel olarak tüm yüksek

"Geleceğe yönelik bilinçli adımlar atmak ve geleceğin kendi ellerimizde olduğunu görmek için, bilim özgürlüğüne kavuşturulmalı."

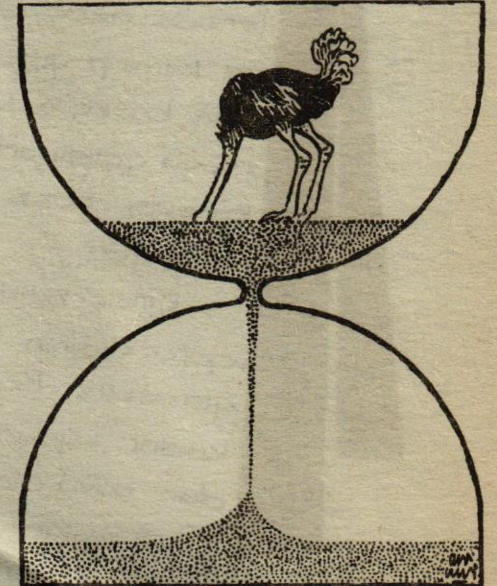
öğrenim kurumlarının değil de üniversitenin böyle bir işleve sahip olmasının nedeni ise enstitü, akademi gibi yerlerde kurumları oluşturanların alıcı (öğrenci) ve verici (öğretim görevlisi) olarak sınıflandırılmaları ve dolayısıyla salt bir bilgi aktarmanın yaşandığı yerler olmalarıdır. Üniversite ise bilgi aktarımı yanında, bilim yapılan üretilen, ufuklarına genişletmek isteyenlere destek olabilecek koşulları (kitaplık, bilgi alışverişi, tartışma ortamı, araştırma giderleri v.b.) sunan bir öğrenme, inceleme, araştırma ve tartışma merkezidir." Yanılan kimdi? Ansiklopediler mi, yoksa kendileri mi? Sorunun net bir yanıtı olmamakla beraber, üniversitelerin tanımdaki nitelemeleri hak ettiği dönemler olduğunu ve günümüzde de bazı üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin, öğretim görevlilerinin bizimki gibi bir soru dahi sormaya gereksinmediklerini belirtmek gerekiyor. Bunun yanısıra da herhangi bir yanılgıya düşülmemesi için bilim üretimini biraz aşmak gerekiyor.

Sınıflı toplumların en son biçiminin yaşandığı çağımızda, her türlü üretim, egemen olan sınıfın çıkarları için onun ideolojisine uygun olarak gerçekleştirilmekte. Doğal olarak bilim üretimi de bu süreçten etkilenmekte ve egemen ideolojinin son çırpınışlarını bastırmak için kullanılmaktadır. Böylece bilim adı altında beyinleri bulandıran, çıkmaz sokaklara iten ve bir anlamda kaderci düşünceyi haklılaştıran dışı parlak ama içi boş bilgiler sunuluyor. Gerçekleri gören, hata yapıldığını göstermek isteyen, doğruyu öğretenler ise bilimsel yetersizlik gerekçesiyle kurum dışına atılıyor.

Bilim, toplumların üretici etkinliğinin ve gereksinimlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştı. Her yıl taşan Nil'in egemenliğine son vermek isteyen Mısırlılar, gökyüzünü inceleyerek felâketi önceden sezmeleriyle önlem alıyorlardı. Milattan önceki devirlerde yaşayan insanlar bilimin yardımıyla yarını öngörüyor ve olabileceği değiştirmeyi deniyordu. 20. yüzyılda insanlığın karşısına dikilen, çözüm bekleyen sayısız sorun var: Nükleer savaş, kitlesel yokolma açlık, çevre kirliliği, tedavisi bulunmayan ölümcül hastalıklar, ruhsal bozukluklar, haksızlıklar, eşitsizlikler... Oysa biliyoruz ki dünyada herkesi doyurmaya yetecek kadar gıda var, bilimin elinde çevre kirliliğini,hastalıkları önlemeye yetecek sayısız olanaklar var. Bütün insanlığın ve uygarlıkların birkaç saniye içinde yok olup gideceği bir 3. Dünya Savaşı'nın ürkütücülüğü yaşanırken, aslında 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bugüne kadar geçen 41 yıl içinde dünyanın çeşitli yerlerinde görülen iç savaşlar ve emperyalist saldırılarda yok edilen maddi değer ve insan yaşamları toplamı, 20. yüzyılın son çeyreğinde gerçek bir dünya savaşını belgelerken, dünya barışının nasıl sağlanacağı da biliniyor. Ancak bazıları sürekli olarak "biz" yerine "ben" demeyi seçiyor. Ölümcül hastalıkları olanlar, onların gözünde, haksızlıkları daha rahat sürdürmek için önlerinden çekilmek zorunda kalan engellerden bir tanesidir. Savaşların sürmesi, yaşamlarını bağladıkları sanayi ürünlerinin tüketilmesidir. Açlık çeken bölgeler, bitmeyen açgözlülükleriyle egemen olabilecekleri yerlerdir. Barış ise görüldüğü yerde vurulması gereken can düşmanlarıdır. 1986 Uluslararası Barış Yılı'nı geride bırakırken, barışın bütün sözcüklerde aynı anlama gelmesi, yaşama geçirilmesi için üzerimize düşen, düşünce özgürlüğü, özerk ve demokratik üniversite isteklerimizi yükseltmektir.

Ancak nedir özerk ve demorkatik üniversite?Bu kavramı üniversitenin gelişimiyle birlikte incelemeye çalışalım:

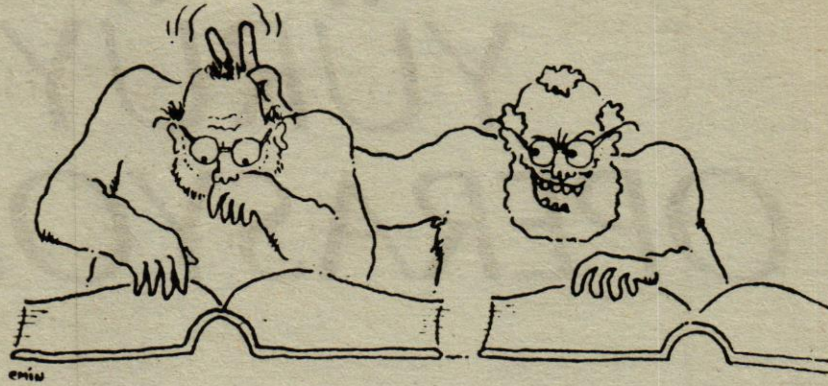
Üniversite sözcüğü, ilk olarak 12. yüzyıl Avrupasında, Hristiyan dünyadan gelen öğrenci ve

öğretim görevlilerinin Bologna ve Paris'te kurdukları öğrenim-öğretim kurumları için kullanılır. Sözcüğün Latince'deki karşılığı olan ÜNİVERSİTAS, topluluk ya da bir çeşit şirket anlamına gelmektedir. Bu ilk iki üniversite, ortaçağın egemen devlet sistemi olan feodalitede önemli bir yeri olan kilise tarafından kurulur. Kuruluş nedeni, kilisenin varlığını ve servetini sürdürmesi için öğretilerini yaşatacak, geliştirecek ve destekleyecek bir kurumu gereksinmesidir. Öğretim görevlilerinin çoğu kilise içinden yetişmiş papazlardı; sivil olanlar ise kendilerine papaz sıfatı verilerek kutsal bir görev yaptıklarına inandırıldılar. Bu tür bir yapı içinde -kilise güdümlü olduğu için- akademik özerklik vardı, denilebilir. Üniversite çalışmaları kurum içinde denetleniyordu, bu görevi piskopos ya da onun seçtiği baş yardımcısı olan bir tür yargıç yerine getiriyordu. Ancak daha sonraları üniversite yerel kilisenin otoritesini reddetti ve doğrudan papalığın denetimine girdi. Öğretim sistemi skolastik felsefeye dayanan bu ilk üniversitelerde feodalizmin kültür politikası belirleniyor, aynı zamanda da Hiristiyan Dünyanın birleştirilmesi görevi yürütülüyordu. Gerçek'in İncil'de aranması gerekiyordu. Ama zamanla gerçek araştırmalarında sorulan nedenlerin sayısı arttı, ve üstelik yanıtlar hep doğada aranır olmuştu. Göreli de olsa akedemik özerkliği olan üniversiteler üzerinde papalığın etkisi sertleşti ve dinsel öğretileri sarsmaya aday olan nesnel gerçek Engizisyon Mahkemelerinde yargılanmaya başlandı. (Kuşkusuz Engizisyon, türünün ne ilk ne de son örneği. İ.Ö. 399 yılında dinsizlikle suçlanan Sokrates, günümüzden yaklaşık 2400 yıl öncesinden, düşünce özgürlüğünden yola çıkarak *öğrenme özgürlüğünün* savunmasını yapıyordu. İnsanlık tarihi 21. yüzyıla girerken de kimi bilim adamları, söyledikleri, yazdıkları şeyler için yargılanıyorlar.)

Roma, 14 Şubat 1600. Grardano Bruno hakkında Engizisyonun verdiği ölüm cezası, diri diri yakılarak yerine getirildi. Kopernik, evrenin merkezinin dünya değilde güneş olduğunu söylerken dinsel çevrelerin şimşeklerini üzerine çekmişti. Bruno ise Kopernik'in bu buluşunu geliştirmiş ve evrenin sonsuz olduğunu, bir başka değişle evrende sayısız güneşlerin ve gezegenlerin bulunduğunu öne sürmüş, ölümle ödüllendirilmişti.

Roma Minerva Manastırı, 22 Haziran 1633. Kopernik ve Bruno'nun ardından, çalışmalarıyla kilisenin başını ağrıtan Galileo Galillei şu satırları imzalamaya mahkum edildi: "Ben... Galileo Galillei.. Kutsal Roma Katolik ve Apostolik Kilisesi'ninuygunbulduğu,öğrettiği ve vaaz ettiği her ilkeye daima inanmış olduğumu ve Tanrı'nın inayetiyle ileride de inanacağıma yemin ederim... güneşin evrenin merkezi ve hareketsiz olduğunu, dünyanın merkez olmayıp harekette bulunduğunu uygun görüp buna inandığım için bana karşı beslenmekte olan ağır şüpheyi erdemli Yüce Makamın ve her Katolik Hristiyanın aklından silmek amacıyla sözü edilen hatalar ve dinsizliklerden... samimi bir yürek ve riyasız bir iman ile vazgeçer, nefret eder ve onlara lanet ederim."

Emin Bebek

Bilime karşı sürdürülen düşmanlık, kilise öğretisi-nesnel bilgi çatışması, feodalizmin yıkılma aşamasına girdiği dönemde daha bir şiddetlendi ve burjuvazi, kapitalizmin iktidar için yeni odaklar aradığı sırada özerk üniversite kavramıyla bağnaz düşüncenin karşısına dikildi. Özerk yapılanma ilk olarak Leiden (1575), Helmstädt (1574) ve Heidelberg (1652) üniversitelerinde gerçekleştirildi. Burjuvazinin bağımsız bilimsel gelişmelerden sağladığı güç ve yararın gittikçe artması, üniversitenin çalışmalarına da yansıyordu. Dinsel gerçekle bilimsel gerçek arasında uçurumlar olduğunun görülmesiyle başlayan çağdaş bilim, diyalektik yönetimi çalışmalarına geçirdi. Bu da laik düşünceyi ve modern doğa bilimlerinin nüvesini oluşturan fizik kuramlarını koşulladı.

Feodalizmin bağrından doğan özerk üniversite, egemen ideolojinin buyruğundan kurtulduğu ve bilimsel olmayan yöntemleri lanetlediği için ilerici, saygın bir kurumdu. Burjuvazi ekonomik iktidarın ardından siyasal iktidarı ele geçirdiği an, üniversitelerde bilim üretimi hızlı bir tempoya girdi. Ancak zamanla görüldü ki, eskiyen ideolojinin buyruğundan kurtulup yeni ideolojinin gündemine girmekten başka birşey değilmişözerklik. Kapitalizmin bilimi körükleyiciliği yadsınamaz elbette. Ama insanlık tarihi boyunca değişmeden varlığını koruyan o yasa bugünde işlemekte: "Bilim eğer çıkarlarını güçlendiriyorsa önünde eğilirim, yok eğer köstekliyorsa tehlike çanlarını sezer sezmez vururum baltamı kafatasına."

İşte, günümüz egemen siyasal yapısı için de özerk üniversite bir fazlalık gibi görülmüş ve önce demokratik yapısı yok edilmiştir. Demokratikliği, yani üniversiteyi oluşturan bireylerin (öğretim görevlileri,öğrenciler, memurlar) yönetime demokratik katılımını ve seçimle gelmeyi öngörüyor. Bu nitelik yok edildikten sonra özerklik de zorunlu olarakkurumdışına çıkmaya itiliyor. Çünkü demokratik üniversite ve özerk üniversite kavramları içiçedir, bir biriyle bağlantılıdır, birinin olmadığı yerde diğerinin var olması olanaksızdır. Özerk üniversite, demokratik bir katılımla oluşturulan üniversite yönetiminin hiçbir dış gücün etkisi altında olmadan kendi kendini yönetmesi, her yönden özgür olması (akademik özgürlük, idari özgürlük, mali özgürlük), politikasını bağımsızca belirlemesi hakkını anlatır.

Gerçeği söylediği için öldürülenler, gerçeği reddetmeye mahkum edilenler, gerçeği öğrettiği için üniversite kapılarından kovulanlar, sınıfı geçmek için sınav kağıtlarına inanmadıkları görüşleri yüzleri kızararak yazanlar, üniversiteye ilk girişte yaşanan düşkırıklıkları... Bir daha yaşanmaması, insanca yaşamak için özerk ve demokratik üniversite...

ÜNİVERSİTE ÖZERKLİĞİ VE TÜRKİYE'DEKİ KISA TARİHİ

Özerklik kavramı üniversitelerde iki ana boyutta gösterir kendini. Birincisi, öğretim elemanlarının, düşünce, konuşma, yayın yapma özgürlüğü ile iş güvencesidir.Bir akademisyeni istihdam eten üniversite yönetimi ya da onun üstündeki herhangi bir kurumun, akademisyenin düşüncelerine, araştırma, yayın ve ders verme etkinliklerinin içeriğine müdahale etme hakkı yoktur. İşveren ya da devlet, akademisyenin düşüncesini beğenmese, paylaşmasa bile, ona ekonomik haklarını, kürsüsünü, matbaasını, toplanti ödeneğini, pasaportunu sağlamak zorundadır. Özerkliğin ikinci boyutu ise kurumsal düzeydedir. Üniversitenin tüm politika ve etkinliklerinin üniversite dışı hiçbir kurumun müdahalesi olmaksızın yürütülmesi gerekmektedir. Devlet, üniversitenin özerkliğine karışamaz, yalnızca üniversitelerin varolabilmesi için gerekli maddi olanaklar ve altyapıyı sağlar.

Üniversite özerkliğinin en temel gerekçesi öğrencilerin öğrenme hakkıdır. Üniversite eleştirel düşünce ortamı yaratmak, dogmatizmden ve sansürden kaçınmak zorundadır.

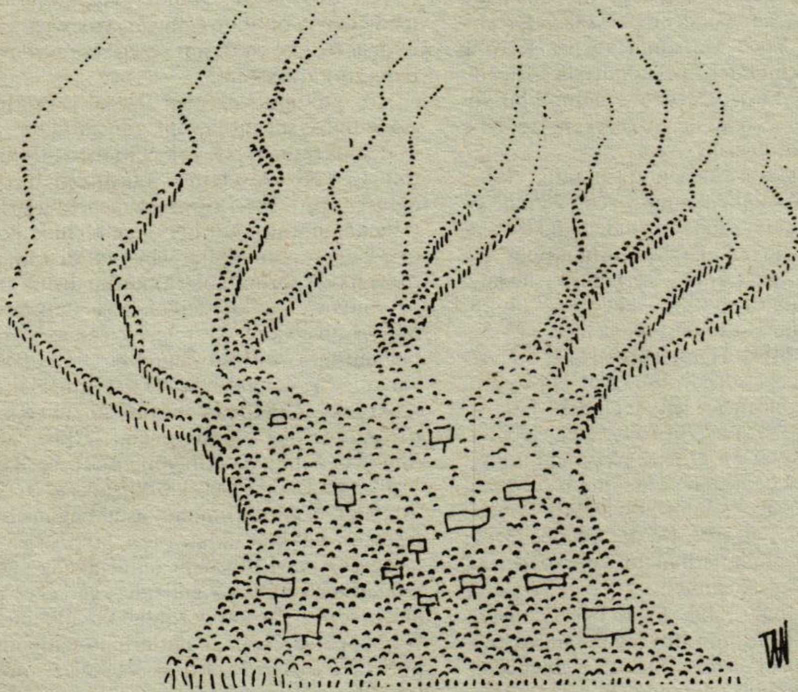
Türkiye'deki üniversite tarihi, özerkliğe aykırı uygulamalar yönünden oldukça zengindir. 1945-1961 yılları arasında üniversiteler ağır baskılar altındaydı. 1948 Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Olayı olarak bilinen aydın kıyımında, DTCF öğretim üyeleri Behice Boran, Niyazi Berkes ve Pertev Naili Boratav, görevlerini kötüye kullandıkları savıyla mahkemeye verilirler. Hepsi beraat eder, ancak bu kez bu hocaların kürsülerinin kaldırılmasına karar verilir. Böylece bir üniversitedeki tüm sosyoloji ve halkbilim dersleri kalkmış olur! Aynı dönemde, daha sonra ABD'deki Princeton Üniversite'sine giderek dünyaca bilinen çalışmalar yapan Muzaffer Şerif düzmece bir ihbar sonucu cezaevinde hücreye kapatılır, daha sonra salıverilir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi doçentlerinden Mehmet Ali Aybar'ın bir yazısından ötürü üniversiteyle ilişkisi kesilir, AÜ doçenti Behice Boran'ın "Toplumsal Yapı Araştırmaları" kitabı dağıtılmadan toplanır.

Türkiye üniversiteleri özerkliğe, yoğun bir baskı döneminden çıkışı simgeleyen 1961 Anayasası ile kavuşur. 1961-80 döneminde, bilimsel araştırmalarda, yayınlarda büyük bir canlanma, uluslararası düzeyde başarı kazanan bilim adamları sayısında önemli bir artış görülür. Ancak üniversite eğitiminin çağdaş anlama yaklaştığı bu dönem kısa sürer, 1981'de YÖK'ün kurulması ile özerklik de yerini iş güvencesine, bilimsel araştırma olanaklarını tümüyle yitirmiş öğretim elemanlarıyla devam zorunluluğu, vize sistemi ve atılma ile baskılanan ve tek yönlü öğrenime zorlanan bir öğrenci kitlesine bırakır.

YÜRÜYÜŞ OPERASYONUna tepki:

AÇLIK GREVİ

Fatma Yüksel A.Ü. BYYO

"Bu arada 'daha önce aranan' öğrenciler arasına sızmış, 'yasadışı örgüt militanı' öğrencilerin büyük çoğunluğu kendilerine dayak atıldıktan, küfür edildikten, haklarını aramamaları yolunda tehdit edildikten, fotoğraf ve filmleri çekildikten sonra serbest bırakıldılar."

YÖK'ün 44. maddesinin değişmesini isteyen ve öğrenci derneklerince hazırlanan değişiklik önerisini içeren dilekçelerle İzmir ve İstanbul'dan yürüyerek meclise gelen öğrenciler 6 Kasım Perşembe günü Orta Doğu Teknik Üniversitesi önünde Ankaralı öğrenci arkadaşları tarafından sevgi gösterileri, alkışlar ve çiçeklerle karşılandılar. Yol boyunca yürüyüşçüleri "yalnız bırakmayan" ve "onların güvenliğini sağlayan" görevliler, Ankara'da da karşılayıcı öğrencileri "yalnız bırakmamışlardı". Otobüs ve dolmuşlarla sehre dönen ikiyüz elli kadar öğrenci hiç bir gerekçe gösterilmeden gözaltına alındılar. Kimilerinin bindiği dolmuşlar doğru Emniyet Müdürlüğü'ne çekilirken, kimi öğrenciler de şehrin merkezinde saçlarından tutularak, tekme tokat ve küfürlerle tek tek "güvenlik altına alınıyorlardı".

Öğrenci dernekleri, basın ve kamuoyunun diğer kesimlerinden yükselen tepkilerin sonucunda gözaltına alınmaların gerekçesi Ankara Emniyet Müdürlüğü''nce açıklandı: Bu öğrenciler daha önce aranan kişilerdi, öğrenciler arasına sızmış örgüt militanlarıydı.

Böyle bir açıklama kamuoyunu doğal olarak ikna edemedi. Çünkü gözaltına alınanlar derslerine devam eden, sınavlarına düzenli olarak girip çıkan öğrencilerdi. Kaldıkları yurtlar ve evler belliydi. Aranmaları söz konusu olamazdı. Çoğunluğu da zaten dernek yöneticileri ve üyelerinden oluşuyordu. Dolayısıyla "örgüt militanlığı" iddiasına inanmak da biraz güçtü.

7 Kasım cuma günü SHP Çankaya ilçe binasında yürüyüş ve gözaltına alınmaların sonrasında yapılan basın toplantısında dernek yöneticisi ve öğrenci temsilcileri emniyet güçlerinin bu tutumunun hangi yasal gerekçelerle açıklanabileceğini sordular ve gözaltına alınan öğrencilerin derhal serbest bırakılmasını istediler. Emniyet Müdürlüğü'nün haklarını yasal yollardan arayan suçsuz insanlara karşı girişiği bu meşru olmayan uygulamayı protesto için üç dernek yöneticisi ve iki dernek üyesinin açlık grevi başlatacakları açıklandı. Açlık grevi tüm öğrencilerin katılımına açıktı ve çıkış noktası gözaltına alınan öğrencilerin serbest bırakılması istemi olmasına karşın başta YÖK'ün 44. maddesinin demokratik bir biçimde öğrenciler yararına değiştirilmesini ve YÖK'ten kay naklanan tüm öğrenci sorunlarına kamuoyunun ilgi ve deste ğini çekmeyi de amaçlıyordu.

İlk gün Gazi Üniversitesi Öğrenci Derneği üyesi Hacı Yıldız, Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği üyesi Mahmut Eldem, Ankara Üniversite Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Tanju Başkan, Ankara Üniversitesi BYYO Öğrenci Derneği Yönetim Kurulu üyesi Fatma Yüksel, DTCF Öğrenci Derneği Yönetim Kurulu Bşk. Salih Turan'dan oluşan grevcilerin sayısı ikinci gün Gazi Üniversitesi Öğrenci Derneği GYK Başkanı Hasan Eser'in katılmasıyla altıya çıktı.

Grevin ilk akşamını yer bulamadıkları için sokaklarda geçiren öğrenciler, arkadaşları, basın mensupları ve değişik demokratik kurumların temsilcilerinin yoğun ilgisiye karşılaştılar... Öğrencilerden sürekli greve katılma isteği geliyordu. Ancak eylemi sürdürmek için bir yer bulunamadıkça katılımın genişleme olanağı azalıyordu.

Yer sorunu 9 Kasım Cuma günü çözüldü.

"Öğrenci gençlik ve baskıların süreceğini biliyor. Demokratik öğrenci hareketinin önü zorluklarla dolu ama açık. Öğrenci gençlik birleşik gücünün verdiği güvenle emin adımlarla yürüyor."

Grevci öğrenciler, SHP Çankaya İlçe Merkezi'nde düzenlenen basın toplantısına gelenÖğretim Üyeleri Derneği yöneticilerinden Prof. Dr. Erdem Aksoy ve Doç. Dr. Erdam Hatiboğlu tarafından 1402lik öğretim üyesi Doç. Dr. Yalçın Küçük'ün evine götürdüler. O günkü basın toplantısında öğrenciler, "Bizler haklarımızı aramak için yasal yollara başvuruyoruz. Ancak tüm hak arama çabalarımız yasal olmayan ve anti demokratik yöntemlerle engelleniyor. Haksız yere okullarından atılan ar-

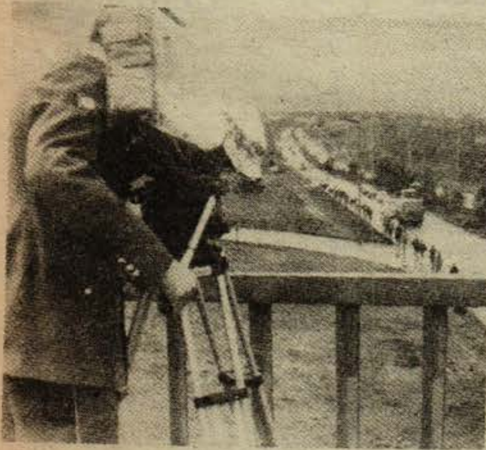

kadaşlarımız intihar ediyor. YÖK'ün baskıları sürdürçe öğrenci gençliğin tepkileri de sürecektir" diyorlardı.

Üçüncü gün Hacettepe, Ankara Tıp , Gazi Tıp, Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Ziraat Fakültesi'nden gelen öğrencilerin de katılımıyla açlık grevi yapan öğrencilerin sayısı onikiye çıkmıştı.

Bu arada "daha önce aranan", "öğrenciler arasına sızmış yasadışı örgüt militanı" öğrencilerin büyük çoğunluğu kendilerine dayak atıldıktan, küfür edildikten, haklarını aramamaları yolunda tehdit edildikten fotoğraf ve filmleri çekildikten sonra serbest bırakıldılar. Bu gelişmelerden sonra basına bir açıklama yapan grevci öğrenciler, daha bir gün önce yasadışı örgüt militanı olduklan açıklanan ve yargıç önüne çıkmadan suçlu ilan edilen öğrenciler suçlularsa neden serbest bırakıldıklarını, değillerse neden bu haksız uygulamalara tabi tutulduklarını soruyorlar ve kendilerinden hiç bir haber alınamayan ve hâlâ gözaltında tutulan dört öğrencinin de serbest bırakılmasını istiyolardı.

YÖK'ün demokrasi düşmanı uygulamalarından nasibini almış bir aydın olduğu için öğrencilerin istemlerini çok iyi anladığını ve onları sonuna kadar desteklediğini söyleyen 1402'lik

öğretim üyesi Doç. Dr. Yalçın Küçük'ün *Karakursunlar'daki evi* sekiz gün boyunca dolup taştı. Günde ortalama üç yüz "destekçi" tarafından ziyaret edilen grevciler en büyük güçlüğü artık evi bütünüyle doldurmuş olan çiçekleri nereye sığdıracakları konusunda çekiyorlardı. arkadaşlarını bir saniye yalnız bırakmayan öğrenciler grevcilere battaniyeler, pijamalar, çoraplar getiriyorlar, şekerli sularını hazırlıyorlar, şiir okuyup saz çalarak birbirinden güzel türkülerle, esprilerle açlık grevi ortamını bir direniş şenliğine dönüştürüyorlardı.

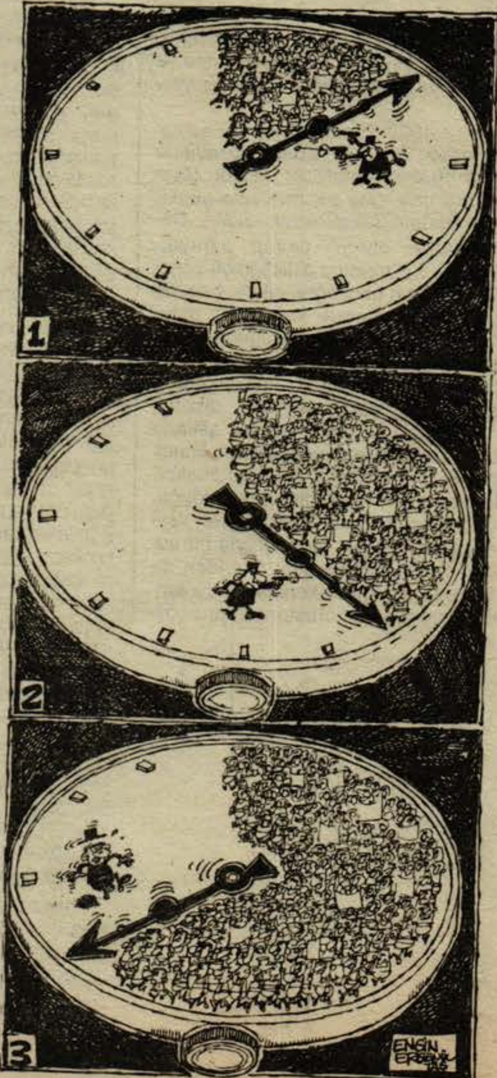
"Emniyet Müdürlüğü'nün, haklarını yasal yollardan arayan, suçsuz insanlara karşı giriştiği bu meşru olmayan uygulamayı protesto için üç dernek yöneticisi ve iki dernek üyesinin açlık grevi başlatacakları açıklandı."

Dayanışma ziyaretinde ilk sırayı alan öğrenciler ve öğrenci derneklerinin yanı sıra öğretim üyeleri, SHP ve DSP üyeleri, basın mensupları, Türk Tabipler Birliği, Mülkiyeliler Birliği, Yol-İş ve Otomobil-İş sendikaları yöneticileri, anne babalar, yazar ve sanatçılar açlık grevinin sürdüğü günler içersinde bizzat gelerek, telefon ve telgrafla desteklerini iletiyorlardı. Denizli'den telgraf çeken bir anne, "Beni çok duygulandırdınız. Sonuna kadar yanınızdayım," diyordu. Almanya'dan telefon eden ilerici-demokrat işçi ve aydınların sözleri" yurdumuzdan kilometrelerce uzaktayız ama yüreğimiz sizinle" biçimindeydi.

Sekizinci gün grev bir basın toplantısıyla sona erdi. Grevci öğrenciler tarafından TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'a yazılmış açık mektup okundu. Kamuoyunun dikkati öğrenci sorunlarına çekilmiş, öğrenci gençlik kendisine dayatılan yasadışı tutumlara, anti-demokratik uygulamalara boyun eymeyeceğini göstermişti. Öğrenci hakları gaspedilmeye devam ettikçe, baskı ve zorbalık sürdükçe hak arama mücadelesi de kampanyalarla, yürüyüşlerle, açlık grevleriyle sürecekti. Kısa sürede öğrenci geçliğin sözcülüğünü başarmış olan öğrenci dernekleri örgütü eylemler ve kendiliğinden gelişen olaylarla da yol göstericilik yaparak demokratik öğrenci hareketini utkuya ulaştıracaktı

Yürüyüşten sonra gözaltına alınan öğrencilerden tümü bugün serbest bırakılmış durumda. Ancak emniyet güçleri geçen bir aylık süre içersinde öğrencileri "yalnız bırakmadılar", bırakmıyorlar. "Güvenliği sağlamalar" "güvenlik altına almalar" sürüyor. Bugüne kadar alınıp bırakılanlar ve hâlâ gözaltında tutulanlar arasında Öğrenci Postası yayın kurulu üyeleri ve açlık grevine katılan öğrenciler de var. Bu öğrencilere emniyet güçlerinin kendilerini ne kadar çok düşündüğü, demokratik taleplerine aslında ne kadar saygı duyulduğu çeşitli yöntemlerle" "anlatıldı". Bu yöntemlerin arasında eller ve gözler bağlı biçimde dayak atma, küfür etme, elektrik verme, basınçlı su sıkma, ihtiyaçları karşılamadan günlerce hücrede tutma, öldürmekle, okulu kendilerine zindan etmekle tehdit vardı.

Öğrenci gençlik bu baskıların süreceğini biliyor. Ancak onları göğüslemeye de kararlıdır. Demokratik öğrenci hareketinin yolu zorluklarla dolu ama açık. Öğrenci gençlik bu yolda birleşik gücünün verdiği güvenle emin adımlarla yürüyor...

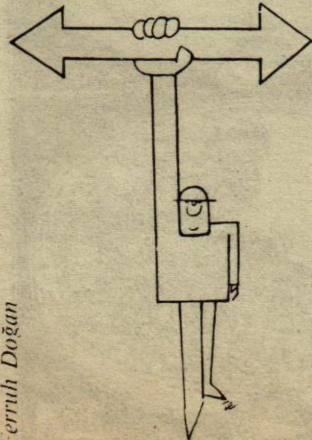
Allgemeiner Studentenausschuß
Studentenschaft der Gesamthochschule Kassel
Körperschaft des öffentlichen Rechts
AStA

Anayasal Hakları Kullanmak Suç Mu?

İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesinde konusu atılmaları, yönetimin öğrencilere karşı izlediği açık "sertlik politikası"nı, sınav ve sınav sonuçlarıyla ilgili haksız, yanlış değerlendirmeleri, yönetimin keyfi uygulamalarını içeren dilekçe 21.1.1987 tarihinde imzaya açıldı. Üç günlük bir çalışma sonunda 120 imzatoplandı 23.1.1987 tarihinde, saat 14.30'da basın görevlileriyle birlikte, onbeş kadar öğrenci temsilcisi, okul içinde dilekçelerini verecekleri bir makam aramaya başladılar. Önce dekana gidildi. Dekan'ın sekreterinden "dekanın böyle bir dilekçeyi almıyacağı, fakülte sekreterine gidilmesi" yanıtı alındı. Fakülte sekreteri; "toplu imzalı dilekçenin suç unsuru teşkil ettiğini" söyleyerek dilekçeyi kabul etmedi. Öğrenci işlerine gidildiğinde başlangıçta dilekçe alındı. Ancak görevli memurelerden biri fakülte sekreteriyle konuşup, ardından "dilekçeyi almıyacaklarını, bir kişinin adını vererek imzaların sorumluluğunu yüklenmesini ya da dilekçenin tek tek yazılıp verilmesini" söyledi. Gidilen her makamda Dilekçe Hakkıyla ilgili kanun, Anayasanın 74. maddesi, yargıtay kararı ve mahkeme kararları anlatıldıysa da sonuç alamadılar. Bu arada gazetecilere okul yönetiminden olumsuz tavırlar geliştirildi.

Dilekçelerin içerik ve biçimi konusundaki haklılık ve yasallıklarından emin olan öğrenciler özellikle biçim üzerine getirilen hiçbir müdahaleyi kabul etmeyerek dilekçelerin biçimini koruma ve girişimlerini tekrarlama kararını aldılar.

26.1.1987 Pazartesi günü basınada haber verilerek, sınıflar düzeyinde dört öğrenci temsilcisi seçildi. Saat 15.000 civarında girişim Cuma günkü makamda başlanarak tekrarlandı. Dekanlıktan alınan cevap aynıydı. Fakülte Sekteretine gidildiğinde yöneticilerin tavrı hem öğrencilere, hem de basın görevlilerine karşı sert oldu. Toplu dilekçenin suç olduğunu söyleyen fakülte sekreteri sosyal faaliyetlerle ilgili dilekçenin "ne olduğu" sorusuna "işleme konuldu" diyerek cevap veriyor, diğer yandan aslında okul yönetimi tarafından işleme konulmayıp, yok edildiği bilinen bu dilekçelerinde toplu imzalı dilekçeler olduğu, ortada toplu dilekçe vermekten kaynaklanan bir suç varsa böyle bir suçun bu durumda daha önceden de işlenmiş olduğu ve kendisinin de kendi ağzından suç oluşturduğunu söylediği bu tip dilekçeleri işleme koyarak olası suça ortaklık ettiği söylendiğinde verecek cevap bulamıyordu. Bu tartışmalar sırasında odadaki bazı görevliler fotoğraf çekmeye çalışıp not tutan, sesleri banta kaydeden basın görevlilerine sert hareketlerle saldırıp, suçlayıcı konuşmalar yöneltiyordu. Bu noktada öğrencilerle Fakülte sekreteri, basın görevlileriyle okuldaki görevliler arasında uzun ve sert bir tartışma başladı. Tartışmalar sırasında okul görevlilerinin sert tavırları sürdü. Sonuç olumsuzdu. Dilekçe yerine ulaştırılamadı. Okul yönetiminin yetkilerini aşan, keyfi tutum sonucu öğrencilerin Anayasal bir haklarını kullanmaları engellendi. Şu anda 120 imzalı "hak istemi" içeren dilekçe öğrencilerin elinde kalmış durumda. SBF öğrencileri soruyor: İstemlerimizi nasıl, nereye ileteceğiz? Haklarımızı kullanmamız ne zamana kadar engellenecek?

Ferruh Doğan

Türkiye'deki YÖK'ü Protesto Ediyoruz!

12.9.80 tarihinden itibaren Türkiye'de askeri yönetimin Üniversite ve Yüksek Öğrenim kanunları üzerinde sürdürdüğü baskılar ve ülkenin Eğitim organlarını "Terör ve Anarşi odakları" ilan etmelerini, Öğrenci ve Öğretim görevlileri hakkındaki takip, kovuşturma ve davalar açılmasını ve tüm bunları sistemleştirmek üzere Çağdaş ve Özerk yüksek öğrenim anlayışları hiçe sayarak "Yüksek Öğrenim Kanunu adı altında baskı anlayış ve sistemlerine Üniversite ve Yüksek Öğretim Kanunlarıbünyesinde "YÖK" adı altında gerçekleştirdiklerini kuşku ve üzüntü ile izlemekteyiz.

Bizler, Kassel Üniversitesi Öğrencileri ve Öğrenci temsilcileri olarak, Türkiye'deki Üniversite ve Yüksek öğrenim kuruluşlarına,öğretim görevlilerine ve öğrencilere karşı "YÖK" adı altında alınan tüm girişimleri çağ, insanlık dışı ve anti-demokratik olarak görüyor ve tüm bünyemizle PROTESTO ediyoruz.

Türkiyede YÖK e karşı tüm öğrencilerin ve öğretim görevlilerin protesto girişimlerini tüm kalbimizle desteklediğimizi ve yurtdışında Üniversitemiz bünyesinde kendileri ile her türlü dayanısma içinde olduğumuzu kamuoyuna açıklıyoruz.

AStA der GhK - Kassel Üniversitesi Öğrenci Parlementosu
Ausländerreferat - Yabancı Öğrenciler Temsilciği

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'NA

Atılmalar diğer fakültelerde olduğu gibi fakültemizde de can alıcı bir sorun haline gelmeye başlamıştır. İ.Ü. SBF öğrencileri olarak, okuldan atılmak gibi yaşamımızı tümüyle alt üst eden, sürekli kanayan bu sorunun yanısıra okul yönetiminin sorunlarımızla gittiçe daha az ilgilenmesi, öğrenciye karşı açık bir "sertlik politikası" izlemesi, çoğu öğretim görevlilerinin alışkanlık haline gelen olumsuz tavarları gibi önemli sorunlarla da karşı karşıyayız.

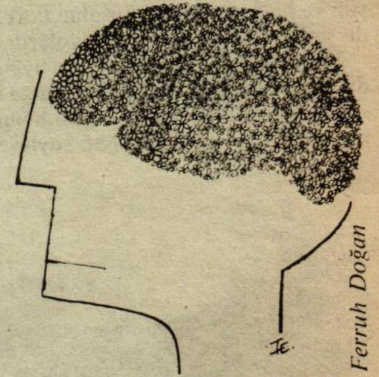
Bugün teslimiyetçi öğrenci tipini yaratmanın en güçlü aracı olan atılmaların belli başlı genel nedenleri arasında: Kontenjanların alabildiğine şişirilmiş olması, öğrenci ve sınav sayısının çokluğu nedeniyle öğretim görevlilerinin bilimsel çalışmalarının enalt düzeye inerek sürekli sınav kağıdı okumak zorunda kalmaları ve eğitimin kalitesinin düşmesi, yetersiz kadrolaşma, sınav sisteminin öğrencileri güvensizlik ortamına itmesi, robotlaştırması, eğitim sistemindeki çarpıklıklar nedeniyle öğrenci üzerindeki gelecek kaygısı, sınav ve değerlendirme sisteminde öğretim kurumunun yapısına uygun olmayan yöntemlerin uygulanması, telafi vizelerinin öğrenci aleyhine işler hale gelmesi ve giderek 'üçüncü' vize biçiminde yerleşmesi bulunmaktadır. Bu arada, atılmaların temelinde YÖK'ün 44. maddesi ve bu maddede öğrenci aleyhine olarak yapılan sürekli değişiklikler vardır.

Tam bu genel nedenlerin yanısıra fakültemizde varolan bazı keyfi uygulamalar, sorunu ağırlaştırmakta bizler ve atılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta ya da yıl kaybetme durumuna gelmekteyiz. Pek çoğumuz bu keyfi uygulamalar yüzünden yoğun bir stres altında bulunmakta ve ne yapılmaya çalışıldığını öğrenmek istemekte ve öğrenci lehine fakülte düzeyinde sağlıklı düzenlemeler yapılması gerektiğine inanmaktayız. Bu konulardaki, fakültemize özgü temel sorunları şöyle sıralayabiliriz:

I- 1986—1987öğretim yılının 1. yarıyılında yapılan telafi sınavları sonucunda bugüne dek okulumuzda görülmemiş sayıda öğrenci ya yıl kaybetme ya da atılma durumuna gelmiştir. Bu durum, okulumuzda yapılan 2. ara sınav ve telafi sınavlarından alınan notların SBF öğretim tarihinde rastlanmadık derecede düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Bu başarısızlığın kaynağı salt öğrenciler olamaz. Çünkü, sınavlar sonucunda beklenen notlarla, ilan edilen notlar arasında büyük farklar vardır ve bu durum çok sayıda öğrenciyi, okuldan atmaya yönelik bir tavrın geliştirilmekte olduğuna ilişkin ciddi kuşkular yaratmaktadır. Bazı öğretim görevlilerinin aldığı açık tavırlar ve yaptıkları konuşmalar kuşkularımızın haklılığını göstermektedir. Bizce yapay bir biçimde ortaya çıkarılan bu gelişmeler tümüyle öğrenci aleyhine izlenen "sertleşme politikasının" sonucudur.

II- 185—1986 öğretim yılında atılan öğrencilerle ilgili olarak kayıt silme gibi herhangi bir işlem yapılmamasına karşın, bu öğrenciler bir yandan öğrenciilk haklarından yararlandırılmazken, diğer yandan bazıları hakkında disiplin soruşturmaları açılmıştır. Yine 1985— 986 öğretim yılında vize alamadığı için okuldan atılan öğrencilere telafi sınavından yararlanma hakkı tanınırken yine aynı öğretim yılı içinde vize alıpta atılan öğrencilerin durumu fakülte yönetiminin yorumuna bırakılmış gibi gözükmekle birlikte fakülte yönetimi bu konuyu belirsizlikte bırakmakta, bu durumdaki öğrenciler öğrenim haklarının açıkça çiğnenmesinin ağır sancısını yaşamaktadırlar.

III- Fakültemizde yapılan telafi sınavlarıyla, mazeret sınavlarının birbirine karışması yüzünden mazeretleri dolayısıyla 2. ara sınavlarına katılamayan öğrenciler mazeret sınavı verine telafi sınavlarına alınmış, ortaya çıkan bu düzensizlik nedeniyle pek çok dersin telafi sınavı hakkından yararlanamamışlardır.

Ferruh Doğan

IV- Fakültemizde öğrencilere verilen hizmetler tümüyle keyfiyete bağlı, öğrenciyi dikkate almaya dişlinsız bir görünüme bürünmüştür. Özellikle telafi sınavlarında ve mazeret sınavlarında yaşanan keşmekeş bizleri sınav öncelerinde sınav salonu, öğretim görevlisi aramak zorunda bırakmıştır.

Faktörlerin optimum olmasını sağlamak öğrencinin görevi değildir. Ancak bunların düzelmesini istemek, öğrencinin hakkıdır. Bu anlamda, sorunlarımız yukarıda sayılanlarla sınırlı olmamakla birlikte acil olarak çözümlenmesini istediklerimiz bunlardır. Bu konularda okul yönetiminin gerekli duyarlılığı göstermesini, gerekliyse FAKÜLTE YÖNETİM KURULUNUN toplanarak sorunlarımızı çözümlemesini istemekteyiz. Saygılarımızla.

İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde Ders Dinlemek Olanaksız

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileri öğrenci sayısına oranla çok küçük olan anfilerde ders dinlemek zorunda bırakılıyorlar. 50 dakikalık bir dersi dinlemek için bir kısım öğrenci yerlere otururken bir kısmı ayakta duracak yer bile bulamayıp, anfi dışındaki koridorlarda dolaşıyorlar.

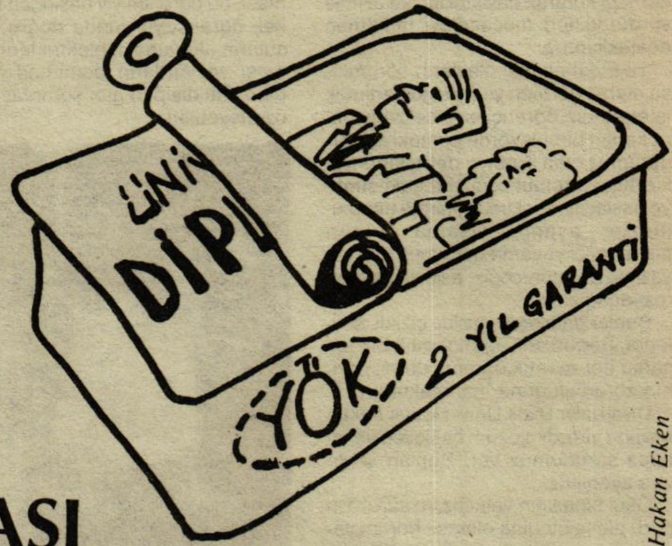
Anfi sorununun saymakla bitmeyecek sorunlardan sadece bir tanesi olduğunu söyleyen Hukuk Fakültesi öğrencileri şunları söylüyorlar:

"YÖK ile birlikte gelen anti-demokratik uygulamalar üniversitelerimizi bilim üretme yönünden büyük bir geriliğe, gençliği de ipi boynuna kendi elleri ile geçirecek kadar sorunlu bir hale getirdi. Böyle bir ortamda, bütün güçlüklere göğüs gererek öğrenimimizi sürdürmeye çalışıyoruz. Fakat kalabalık derslikler yüzünden artık ders dinlememiz de olanaksızlaşıyor. Bu sorunumuz da YÖK uygulamalarının bir sonucudur. YÖK'ün öğrencilerden alınan harçlardan daha fazla yararlanma düşüncesi ve "hızlı doldur-hızlı boşalt" ilkesini yaşama geçirme çabasının sonuçlarını yaşıyoruz. Bu sorun sadece öğrencilerin sorunları değil. Hocalarımız da anfideki kalabalıktan rahatsız oluyor ve verimli olamamaktan yakınıyorlar. Geçenlerde bir öğretim üyesi sorunun fakülte yönetiminden kaynaklandığını, soruna çözüm getirilmesini istememizi söyleyerek rahatsızlığını dile getirdi."

Anayasanın 42. maddesinin "kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz" hükmünü içerdiğini hatırlatan öğrenciler, "Devlet anayasanın bu maddesiyle eğitim ve öğrenim özgürlüğünü güvence altına almışken yüzlerce öğrenciyi küçücük bir anfide ders dinlemeye zorlamak eğitim ve öğrenim özgürlüğünün kısıtlanması değil de nedir" diye soruyorlar.

Bütün bu olumsuzlukların içinde yaşamak zorunda bırakılan öğrencilerin kolaylıkla tembel olmakla suçlanıp okuldan atıldığına dikkati çeken Hukuk Fakültesi öğrencileri bu konuda, "Gençliğin başarısını engelleyen öyle çok sorun varki saymakla bitmez. Bugün anfilerde yer bulamadığı için ders dinleyemeyen, yeterli bilgi birikimine sahip olmayan öğrencinin başarılı olması nasıl beklenilebilir? Bugün binlerce öğrenci üniversitelerden atılıyorlarsa bu kendi tembelliklerinden çok kendilerinin dışında yaratılan sorunlardan kaynaklanıyor. Harçlardan tutun derslikleri, kitap fiatlarından barınma-beslenme olanaklarına, dekanlık uygulamalarından yurt uygulamalarına, sınav sisteminden kültürel, sportif, sosyal etkinlik olanaksızlıklarına kadar herşey öğrencinin başarısızlığında belli bir rol oynuyor. Tüm bu olumsuzlukları öğrencinin sırtına yükleyip sonra onu tembellikle suçlayıp, okuldan atmak hangi doğrularla açıklanabilir?" diyorlar.

En gerekli ihtiyaçlarını bile kısarak ödedikleri harçların hangi öğrenci ihtiyacına harcandığını da öğrenmek isteyen Hukuk Fakültesi öğrencileri, "Tüm üniversitelere her yıl belli miktarda ödenek ayrılıyor. Öğrencilerden alınan harç paraları üniversite bünyesinde kalıyor. Hukuk Fakültesi sadece geçen yıl 400 milyon lirayı aşkın harç parası almıştır. Bunlara rağmen üniversitemizde ve fakültemizde gözle görülür bir değişiklik yok. Bu paralar öğrencilerin sorunlarının çözümünde kullanılmıyor. Bu paraların nerelere sarf edildiği, nasıl harcandığı bir sırdır. Gençlikten çok şey bekliyoruz diyenler bu soruları yanıtlamalıdır" görüşünü savunuyorlar...

Hakan Eken

İ.Ü. Mühendislik'te ÖĞRENİM KARMAŞASI

İ.Ü. Mühendislik Fakültesi'nde 1985-86 öğretim yılında ders çakışması uygulaması getirildi. Bu uygulama ilk önceleri bir üst sınıfa geçen öğrencinin, bir alt sınıftan dersi varsa bu ders üst sınıftan başka bir ders veya uygulaması ile çakışırsa, o dersi ve uygulamayı alamaması şeklindeydi. Fakat öğrencilerin direnmeleri sonucunda alt sınıfın dersi üst sınıfın dersi ile çakışırsa üst sınıfın dersi alınamıyor, ders ile çakışan uygulamalar alınıyor duruma getirildi.

Bu öğretim yılı başında da kayıt yaptırmaya giden öğenciler ders çakışması uygulamasının yine aynı şekilde devam etmesini ve 4. sınıfa geçen bir öğrencinin de ikinci sınıftan tek bir dersi olsa dahi 4. sınıfın hiçbir dersini alamıyacağını öğrendiler.

Bu uygulamalar öğrencinin en az bir yıl okulunun uzamasına neden oluyordu. En az bir yıl okulu uzayan öğrenci 4 yıl yurtta kalma süresi olduğu için yurtlardan atılıyor %50 fazla harç ödüyordu. Bu uygulamalar kalktığı zaman ise öğrenci normal süresinde okulunu bitirebilecektir. Bu uygulamaların gerçekleşmesi halinde hem öğrenci hem de ailesi maddi ve manevi yönden mağdur durumda kalacaktır. Ders çıkması uygulamasına geçen yıldan olan tepki bu yıl daha da artmıştı. 4. sınıfa geçen öğrencilerin çoğu 2. sınıftan bir dersi olduğu için 4. sınıftan hiçbir dersi alamıyorlardı. Bu uygulamaya karşı tepki de çok yüksekti. Bu iki uygulamaya karşı öğrencilerin tepkileri ilk önce bireysel karşı çıkışlar şeklinde oldu. Fakat kısa bir süre sonra öğrenciler birlikte hareket etmeye başlayarak dekana durumlarını anlatan 300-350 dolaylarında dilekçe verdiler. Dekan bu dilekçeler karşısında 1982-1984 affıyla geri dönen öğrencilerin 2. sınıftan dersleri varsa 4. sınıfın çakışmayan derslerini alabileceklerini belirtti. Ders çakışması uygulamasında ve diğer 4. sınıf öğrencilerinin durumunda ise hiçbir değişiklik yoktu.

Bu durum karşısında öğrenciler dekanın kapısının önünde toplanmaya başlıyarak, dekanla gruplar halinde konuşmaya gittiler. Dekanla konuşmaya giden her grup dekana, ders çakışmasının ve 4. sınıfların durumunun nelere mal olabileceğini esnek bir yaklaşımla en ince ayrıntısına kadar anlatıyorlardı. Dekan öğrencilere pek olumlu cevaplar vermiyordu. Bu uygulamaların öğrencilerin lehine uygulanalar olduğunu belirtiyordu. Fakat öğrenciler yılmadan 2-3 gün yine gruplar halinde dekana gittiler. Bu arada basına heber verildi ve olay basına yansıtıldı. Sonra yine gruplar halinde Fakülte Yönetim Kurulunda bulunan ve bulunmayan hocalara gittiler. Öğrenciler hocalarada bu uygulamaları, gerçekleştiğinde, kendilerinin ve ailelerinin maddi ve manevi yönde nasıl mağdur durumda kalacaklarını anlattılar. Yönetim Kurulundaki hocalar öğrencilere artık kendilerine gelmemelerini, Yönetim Kurulunun toplanacağını ve öğrencilerin lehine bir kararın çıkabileceğini belirttiler.

Gerçektende Fakülte Yönetim Kurulu kısa bir süre sonra toplanarak ders çakışmasını kaldırdı ve ders alma işlerini (ders sayısını) öğrencilerin isteğine bıraktı. 4. sınıf öğrencilerine de 2. sınıftan ne kadar dersi olursa olsun 4. sınıftaki derslerin tümünü yine isteğe bağlı olarak alma hakkını geri verdi.

İ.Ü. Mühendislik Fakültesinden Bir Grup Öğrenci

Yakup Karahan

bir mektup

Değerli Öğrenci Postası Yöneticisi Arkadaşlarım,

Bu size ilk mektubum. Dostça ilişkilerimizin başlangıcının ilk adımı... Öğrenci Postası'nı okuyorum. Ve Antakya Eğitim Yüksekokulu I. sınıf öğrencisiyim (1985'te kayıt oldum). Yükseköğrenim gençliğinin sorunlarını, istemlerini, acı ve sevinçlerini bugün somut olarak yaşadığımızdan, ÖğrenciPostası'na sahip çıkmamız gerekliliği birkez daha kendisini dayatıyor. ilerici-yurtsever üniversite gençliğine. Bu bakımdan hepimize görev ve sorumluluk payı düşmektedir. Bu nedenle önümüzdeki günlerde Abone ücretimi gönderiyorum. Demokratik ve özerk bir üniversite savaşımının ancak üniversiteli gençliğin öz sorunlarına sahip çıkmasıyla başarıya ulaşacağı gerçeğini gün geçtikçe daha fazla görmekteyiz.

Yazışmak ve görüşmek dileğiyle, Yüksek öğrenim gençliğinin sesi, gözü, kulağı olma yolundaki katkılarınıza saygıyla en sıcak duygularımı iletmek isterim. Hoşçakalın. 18 Kasım 1986

Armağan BARIŞGÜL
Çağdaş Gazetesi Muhabiri

DİCLE Hukuk'tan Merhaba!

Günden güne büyüyen ve dernekleşmenin bir ürünü olan öğrenci hareketlerini taa başından beri desteklemekte olmamıza karşın sizlere bunu çeşitli nedenlerden dolayı duyuramadığımız için çektiğimiz vicdan azabını anlatabilmemiz olası değil. Sanıyoruz, Diyarbakır ilinde halen Sıkıyönetimin yürürlükte olduğu düşünülürse bize de bir parça hak verilir.

Az öncede belirttiğimiz üzre öğrenci arkadaşlarımızın, Anayasal haklarını yaşama geçirmek için öğrenci derneği kurarak başlattıkları ve azimle sürdürdükleri mücadeleyi tamamen destekliyoruz.

12 Eylül öncesi olayların sorumlusu olarak görülen ve öyle gösterilmek istenen biz öğrenciler nice zorluklara karşın birçok yerde demokratik örgütümüz olan öğrenci derneklerimizi kurduk ve somut sonuçlar elde etmeye başladık. Kuşkusuz, kararlı tutumumuzla aşama aşama bütün haklarımızı yaşama geçirmek için savaşımızı sürdüreceğiz, asla ve asla yılmayacağız.

Bunlar defalarca yazıldı, çizildi, söylendi. Bugün atık, demokratik bilince sahip her mantık,öğrenci derneklerinin zorunluluğuna inanmaktadır.

Diyarbakır Dicle Üniv. Hukuk Fakültesinde yıllardır çözüm bekleyen yığınlarca sorunumuz var. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

Okul binasının yetersiz ve çürük raporu almış bir bina olması, bunun yanısıra çevreden hemen hemen günboyu eksilmeden gelen derslerimizi engelleyici gürültüler, okulumuzda öğrenimi felce uğratan ve bizleri kahvelere zorlayan öğretim görevlisi boşluğu, bir aylık dersin dört günde verilmesi, üçüncü sınıfta okurken ikinci sınıfın derslerinden atılan öğrencilerin yeniden okula döndüğünde yalnızca ikinci sınıftan atıldığı dersleri ni alabilmesi ve bir üst sınıftan ders alamaması...

Bunların yanısıra bir de yurtlarda kalan arkadaşlarımızın karşı karşıya kaldıkları çok önemli sorunlar var. Bunları, yemeklerin çok kalitesiz olması, bu öğrenim yılı başından beri erkek öğrenci yurdunda doğru dürüst suların akmaması, elektriklerin kesilmesi ve yurtların demirbaş özelliği olan katı disiplin gibi sorunlar olarak özetleyebiliriz.

Diyarbakır'ın 1500 kişilik erkek öğrenci yurdunda kaloriferler yanmadığından bu yurdun müdürüne bu sorunu götüren arkadaşlarımız Sıkıyönetimle tehdit edilmişlerdir. Halkın güvenliğini, asayişi sağlamak amacıyla var olan Sıkıyönetimi en doğal hakkımız olan ısınmayı istediğimizde bize karşı bir tehdit aracı olarak kullanabilen mantık ne biçim mantıktır, ortada.

Ayrıntısız ve abartmasız anlattığımız bu ve benzeri sorunlarımız yine bizlerin bu sorunları sahiplenmesi ile çözüm bulacaktır. Bunun yolu da dernekten geçer. Bu ilkeden hareketle Fakültemizde uzun süreden beri bir öğrenci derneği çalışmaları yapılmaktadır.

Çalışmalardan haberi olan Rektörümüz Sayın İbrahim Aykaç Fakültemizde bir konuşma yaptı. Özetle, bizim derneğe gereksinmemiz olmadığını, her türlü sorunumuzla ilgilenileneceğini ve sorunlarımızın çözümlenilmesine çalışacaklarını söylemişlerdir.

Sayın Rektörümüzün görüşlerine katılmadığımız gün gibi ortada. Nedenleri ise açık. Biz, kendi sorunlarımıza kendimizin sahip çıkması gerektiğine, sorunlarımıza kalıcı çözümlerin bizlerin örgütlü gücü sayesinde getirileceğine inanıyoruz. Dernek kurmamızdan korkulmamalı. Anayasamız bize bu hakkı tanımıştır.

Kısaca, öğrenci dernekleri gereksiz ya da sakıncalı olsaydı Anayasamız böyle bir şeyi olumlu yönde düzenlemezdi. 2908 Sayılı Dernekler Kanunundan da aynı sonuçları çıkarmak olası.

Fakültemizde, çeşitli sorunlarımızı çözümlemeye çalışmak, sosyal kültürel dayanışmayı sağlamak amacıyla bir öğrenci derneği kurma çalışmalarımız büyük bir katılımla sürecektir. Fazla uzun olmayan bir zaman diliminde yasal başvuru yapılacaktır. Sizlere göre daha farklı bir konumda bulunmamızdan ötürü sizlerden her türlü destek bekliyoruz.

Saygılarımızla...

Dicle Üniv. Hukuk Fakültesi öğrencileri adına:

Ö. Kaya, Ö. Sunar

Mülkiyeliler Birliği Kuruluşunun 40. Yılı Etkin Katılımla Kutlandı.

Mülkiyeliler Birliği'nin kuruluşunun 40. yıldönümü Ankara Çağdaş Sahne'de düzenlenen bir programla kutlandı.

Törenin açılış konuşmasını yapan Mülkiyeliler Birliği Başkanı Alper Aktan kendi öğrenciliği döneminde Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğrencilerin sürekli sosyal etkinlikler içinde bulunduğunu, edindikleri bir film makinasıyla sinema sanatının baş yapıtlarını öğrenci arkadaşlarına okulda izletebildiklerini söyledi. Türkiye'de sanat, düşün, politika ve yönetim alanlarına önemli kimlikler kazandırmış olan Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde bugün öğrenci derneği yöneticilerinin arkadaşlarına sinema bileti sattıkları için bir ay süreyle okuldan uzaklaştırıldıklarına değinen Aktan, bu durumun düşündürücü olduğuna işaret etti.

Törende eski mülkiyeliler, Mülkiyeliler Birliği kurucuları ve Prof. Dr. Bahri Savcı'nın deyimiyle "seçimle gelmiş son dekan" Prof. Dr. Cevat Geray birer konuşma yaptılar. Can Yücel ve Gülten Akın'ın okuduğu şiirler çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu izleyiciler tarafından coşkuyla alkışlanırken Bilgesu Erenus'un gitarı eşliğinde söylediği türkülere hep birlikte katılındı.

Ankara'daki değişik okullardan gelen öğrencilerin en fazla ilgi gösterdikleri bölüm SBF-ÖD Halk oyunları Ekibi'nin sergilediği değişik yörelerin oyunlarıydı. Antep ve Elazığ yörelerinden örnekler veren topluluk uzun süre alkışlandı. Programın hazırlanmasından davetlilerin salona yerleştirilmesine kadar törenin tüm aşamalarında etkin olan SBF-ÖD üyeleri öğrenci arkadaşlarının kültürel bakımdan doyurucu, dayanışmanın yükseldiği bir gün geçirmeleri için tören boyunca koşturdular.

Program 50 yılı doldurmuş mülkiyelilere plaket verilmesi ve Sadık Gürbüz'ün türküleriyle sonlandı. 50 yılı doldurmuş mülkiyeliler arasında SBF çalışanı bir emekçi de vardı.

Programdan sonra Jülide Gülizar'ın çağrısıyla SBF-ÖD Halk Oyunları Ekibi ile birlikte sahneye çıkan öğrenciler uzun süre halay çekip, türkü söylediler.

bir mektup

Ben İkt. Fak. Maliye bölümü 4. Sınıf öğrencisiyim. En azından 4 yıldır bu fakülte de öğrenim görmekteyim. Bu fakültenin 4 yıl içerisinde hiçbir şekilde olumlu bir değişikliği yaptığına rastlamış değilim. Şöyleki yapılan değişiklikler yeterli ve olumlu olmamakla beraber, zamansız yapılan değişikliklerdir. Örnek vererek pekiştireyim sözlerimi. Yemekhanenin büyütülmesi olayı tüm yaz boyunca değil de okullar açıldıktan sonra yapılmakta, sınıf içerisindeki onarım işleri gene okullar açıldıktan sonra ve hafta sonu değil de bu onarımlar ders günlerinde yapılmaktadır.

Bu verdiğim örnek şu anda bu yazıyı yazmamı gerektiren asıl amacımın yanında zayıf bir değişiklik küçük bir faaliyet(sayılırsa)tir.

Şöyle ki, şu an okulumuz 1 aydır açıktır ve hiçbir şekilde ders işlenmemektedir. Nedeni derslerde yapılan değişmeler ve farklılıklardır. Bu yapılan değişiklik bize yardım kolaylık değil de sorun getirmektedir. Şu anda hiçbir öğrenci arkadaş derslerin nasıl işleneceğini (dönemlik-senelik) derslere ne zaman yazılıp vizelere gireceğimizi ve vizelerin nasıl yapılacağını, yani vize haftasımı yoksa ayrı ayrı vizelere girme sistemimi uygulanacak bilmiyoruz

Vize haftası diyorum, çünkü bize şu ana kadar ulaşan bilgiler 10 Kasım'da vize haftasının yapılacağını söylüyor. Fakat bazı hocalar ayrı ayrı vize günlerini tespit ediyor.

Bunun yanında bizlere ek olarak şöyle bir yardım da, kolaylıkta bulunmuyorlar. İngilizce dersi önemli bir derstir. Bunu kabul ediyoruz. Fakat hocaları İngilizce dersi içinde şahsi işleri ile ilgilenirse ve sene sonunda da bize tüm yıl sanki İngilizce öğrenmiş gibi sorular sorulursa tabiki biz bu önemli dersten kalırız. Kalmakla yetmiyor YÖK yasasına göre sadece ingilizce dersinden kalan öğrenci 1 sene kaybediyor.Bizimbranş dersimiz bile böyle saçma sapan derslere haiz değildir.

Bu sorunlar diğer sorunlara nazaran basit görünebilir. Fakat biz 4 yıldır bu sorunun düzelebileceğini hayal ederek bekliyoruz. Fakat düzeleceği yerde daha kompleks bir yapıya dönüşmüştür.

Bunun böyle yürümeyeceğini açıkça söyleyebilirim. Düzeltilmesi için okul idaresine çeşitli sözlü ihtarlar yapılmışsa da bunun diğeri hatalar gibi önemsenmediği bu sorunlar için hiçbi olumlu faaliyet gösterilmediğini hepimiz görmekteyiz. Bu da gösteriyor ki YÖK'le beraber sorunların ele alınmadığı ve önemsenmediği açığa çıkmakadır.

Metin Akbay

KARADENİZ ÜNİVERSİTESİ KIŞLA OLAMAZ!

Tüm yurtta görülen öğrenciler üzerindeki baskılar Karadeniz Üniversitesi üzerinde de devam etmektedir. Bu baskılarla gençlik, sorunlarından uzaklaştırılarak geleceğinden güvensiz bir duruma götürülmektedir. Üniversitemizde sayın rektörümüz Kemal Gürüz ilginç öğrenci hareketleri fobisiyle tek başına, elindeki tüm olanakları kullanarak baskıları yürütmektedir.

Yurt çapında tüm üniversitelerde başlayan YÖK'ün 44. maddesinin değişiklik istemine ilişkin imza kampanyası K.Ü.'de de öğrencilerin büyük ilgileriyle başladı. Öğrencilerin son derece meşru ve doğal haklarını dile getiren bu kampanyaya karşı rektörümüzün tutumunu kamuoyunun değerlendirmesine sunmayı gerekli bulduk.

Rektörümüz 31.10.1986 günü mimarlık bölümü son sınıf öğrencilerinin ders arasında dışarı çıkmamalarını isteyerek şu konuşmayı yapmıştır.

"Dünyanın en güzel kampüslerinin birinde öğrenim görüyorsunuz. Hangi öğrenci benimle görüşmek istedi de sorunuyla ilgilenmedim." diye başlayan konuşmasına şöyle devam etmiştir.

"Yalnız sizin için kitaplığı akşam 9.30'a kadar açık tutuyorum. Bölümlerde, isteyen akşamları ders çalışabiliyor. Ders geçme öğrencilerin hassas olduğu bir konu bunu anlıyorum" dedi.

Bu ana kadar rektörümüzün ani ziyaretinin nedeni anlaşılamamıştı. Rektörümüz konuşmasına devamla şöyle sürdürdü.

"1986'da öğrenci olayları hep böyle masum isteklerle başladı. Size bir örnek vermek istiyorum. 1974'de ODTÜ'de olaylar sıcak su isteği ile başladı ve nerelere vardı hepimiz yaşadık... Demokrasi falan filan bilinen laflar... Sizi korumak zorundayım. Hatta gerekirse *sizi size rağmen* korumak zorundayım. Bunları yapanları biliyoruz. Atılıpta aftan dönenler! Onları tespit ettik. Onlar için gereken tedbirleri alacağız. Onların öğrenci derneğine *(Rektör derneğine)* üye olmalarınada izin vermeyeceğim" diyerek ayrıldı.

Yine aynı günün akşamı özetle kampüs yurtlarında şu konuşmayı yapmıştır.

"Ben 1968 yıllarında ODTÜ'de bölüm başkanıyken, öğrenci sorunları çok basitten başladı. Bir gün öğrencilerden biri elinde bir muhtura ile geldi. Yazılı olan şuydu; *'yurtlarda ütü yok!* Hemen ütüler alındı. Ancak daha sonra geniş kapsamlı 300-400 kişinin-*ki bunlar kararlı kişiydiler*-önderliğinde bir muhtura verildi, okul kapandı. Bu olay örencilerin iki yılına mal oldu. Öğrenci sorunlarının nereye varacağı belli olmaz. Bu bakımdan, gerek geçenlerde intihar eden öğrenci adına olsun, gerekse 44. madde adına olsun protesto dilekçelerinin üniversitemizde çeşitli öğrenciler tarafından ortalıkta dolaştırıldığı öğrenildi. Toplu dilekçe olaylarına sakın girmeyin, *girenlerin cezasını ben vereceğim* eski 7 öğrenci derneği kurucusunda cezalandıracağım ve onları öğrenci derneğine (Rektör Derneğine) *almayacağım*. Sizleri bu *oyunlardan(!)* her zaman koruyacağım ve korumayada kararlıyım"

Yukarıda sayın rektörümüzün de beyan ettiği gibi üniversitemizde nasıl bir kışla yönetiminin sürdüğü açıktır. Rektörümüzün bu konuşmalarından hemen sonra fiili uygulamalara geçilmiştir. Dört arkadaşımız hakkındaki disiplin soruşturması açılmıştır. Yine rektörümüzün belirttiği gibi, şu anda mahkemesi sürmekte olan öğrenci derneği kurucu üyeleri ve hakkında disiplin soruşturması açılan dört arkadaşımız, *rektör derneği* üyeliği için hiçbir başvuruda bulunmamışken, rektörümüz bu kişilerin *derneğe üye olmamaları gerektiği* resmi bir yazı ile bildirmiştir.

Yasal olmayan tüm bu engellemelere karşın, üniversitemizde de YÖK'ün 44. maddesinin değişimi istemi ile ilgili imza kampanyası arkadaşların büyük ilgi ve destekleri ile sonuçlanmıştır.

Bu durumda gösteriyor ki öğrenci arkadaşlarımız yasal olan bu haklarını yukarıda da belirttiğimiz gibi tüm engelemelere karşın büyük bir duyarlılıkla hayata geçirmiştir.

K.Ü.'den bir grup öğrenci

Karikatür: ERCAN BAYSAL

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ OLARAK DİYORUZ Kİ:

Öğrenci yurtlarında var olan sorunlar yıldan yıla ağırlaşmaktadır. Yurt öğrencileri yıllardır sürdürülen "kışla disiplini" sonucu, gecen yıl Hacettepe Yurdu'ndaki protestoyu, Bornova Yurdu'ndan Altan Durmuş arkadaşın ölümünü, İncirli Yurdu'nun 1000 kadar polis tarafından neden gösterilmeksizin basılmasını Çemberlitaş ve Edirnekapı Yurdu'ndaki gelişmeleri yaşadı.

Bu yıl İstanbul Hukuk Fakültesi 4.sınıf öğrencisi İsaTanrıverdiarkadaşın okuldan atılması ve yurtta intihar etmesi zincire yeni bir halka ekledi.

YÖK öğrenci kıyımını getirdi, bunalım getirdi, yurtlarda balık istifi yığılmayı getirdi, yalnızlaştırılan sorunlara duyarsız bireyci insanlar yetiştirmek istedi, paralı öğrenimi getirdi. Tüm bu getirdiklerinin sonucu üniversitelerde başarısızlıklarla, ölümlerle, intiharlarla gençler yokedildi.

Öğrenci gençliğin ve öğrenci derneklerinin TBMM Başkanlığı'na Yurt-Kur'a binlerce dilekçeyle başvuruları yanıtsız kaldı. Öğrenciler doktor, ambulans, çalışma odası, yemek istemlerinde haklı bulundular ama, sorunlara çözüm getirilmedi. Yurt yönetimleri, Yurt-Kur öğrencilerin sorunlarına ve isemlerine kulak tıkadı. Gençliği "suçlu potansiyeli" olarak gören düşüncenin Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda da yansımasını bulması, sorunların bu boyutlara varmasındaki ana etmeni oluşturdu.

Yurt öğrencilerinin kişi hak ve özgürlüklerinin korunduğu bir ortamda yaşamaya layık oldukları inancıyla Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunu göreve çağırıyoruz.

Yurt sorunlarına yönelik olarak en kısa sürede:

1- Yurda giriş saatleri kız ve erkek öğrenci ayrımı gözetmeksizin saat 24'e kadar uzatılmalıdır.

2- Yurtlardaki kantinler üniversite ya da Yurt-Kurt tarafından işletilmeli. Akşam yemekleri üniversite ya da Yurt-Kurt tarafından 4 çeşit tabldot olarak verilmelidir.

3- Yemek yardım fişleri bir öğün yemek ederini karşılayabilecek düzeyde arttırılmalıdır.

4- Yemekhane ve kantinlerin denetim yetkisi öğrencilere verilmelidir.

Ayrıca yönetmelik gereğince bu yıl yapılacak olan yurt temsilciliği seçimleri için önerilerimizi de aşağıya sunuyoruz.

1- Öğrenci dernekleri yurt öğrencilerinin de doğal temsilcileridir.

2- Demokratik yurt yönetiminin vazgeçilemez koşullarının birisi yurt temsilciliği kurumudur. Yönetmelik de "yurt" yönetim kurulunca gerek duyuldukça yapılacağı belirtilen temsilcilik seçimleri ve kurumu bu içerikten kurtarılmalıdır. Temsilcilik kurumu, yurt öğrencilerinin yurt yönetimine katılımında öğrencilerle ilgili her kararda belirleyici söz ve oy sahibi olursa gerçek işlevini yerine getirebilir.

3- Yurt öğrencileri demokratik koşullarda özgür iradeleri ile temsilcilerini seçebilmelidir.

4- Yurt yönetiminin seçimlerde veto hakkı olmamalıdır. (Temsilci adayları ve seçimi)

Öğrenci derneklerine ve üniversite öğrencilerine yurtlarla ilgili sorunları ve araştırmalarını birlikteliğimizin somut araçlarından olan ÖğrenciPosta'sına iletmelerini istiyoruz.

E.Ü. Tıp Fak. Ö.D.
E.Ü. Mühendislik Fak. Ö.D.
E.Ü. Ziraat Fak. Ö.D.
9 E.Ü. Buca Eğitim Fak.
9 E.Ü. İktisadi İdari Bilimler Fak. Ö.D.
ODTÜ Ö.D.
Çukurova Üni. Tıp Fak. Ö.D.
İstanbul Ö.D.

bir mektup

Sevgili Arkadaşım,
Söze, demokrasi ile yönetilen bir ülkede öğrenci haklarının aranmasında göstermiş olduğunuz çabadan dolayı sizi kutlamak isterim.

Ben 44/a maddesi gereğince okuldan atıldım. Devam etseydim, üçüncü sınıfta olacaktım. Birinci sınıftan birinci dönemden bir ikinci dönemden bir dersten kaldım.

Aralığın beşinde Bursa'da üniversiteler arası kurul toplanacak, oraya gidip sorunuma çözüm bulunması için sizden destek bekliyorum. Başarısızlığımızın sebebi tembellik değildir. Çalışma ortamından tutunda, stresli yaşam içinde nasıl bir başarı bizden beklenebilir. Hiçkimse gelipte sorunlarınız nedir diye sormadı.

Üniversitede okuyanların sayısı azmış. Okuldan atılırsak sonra olumsuz olur. Arkamızdan gelenlere yer açmak için, okuldanmı atılmamız gerekli. Marmara Üniversitesinde hayatını kaybeden arkadaşımız için ilgi gösteren yok. Bu gençlik nereye gidiyor diye soran yok. Yok tek dersten kalmış, yok tembellik etmiş, birden fazla dersten kalmış... Bunların artık önemi yok. Önemli olan şimdi ne yapmak? Okuldan atılanların sayısı azınlıkta olduğu için onlar için birsey yapılamaz deniyo. Doğruluk azınlıkta olsada yanlış kabulmü edilecek? YÖK yöneticileri sürekli bizden kaçıyor, yakın ilgi göstermiyorlar.

Arkadaşım, 5 Aralıkta Bursa'da toplanacak üniversiteler arası kurul toplatısına ilginizi bekliyorum.

En içten sevgilerimle başarılar...

bir genç

ÇAPA'da Yemek Boykotu

Yemekhanenin açılmasına 15 dakika kala, büyük bir heyecanla kantinde bekleyen 100 kadar öğrenci dışarı çıkarak yemekhane kapısında kuyruğa girdi.

O sabah kantinde bir olağanüstülük sezinlememek elde değildi. Kuşkulu gözlerle bekleşen insanlar, ders saatlerinde olmaması gereken bir kalabalık, her masada 'acaba' diye başlayan sorular, kuşkular, 'acaba yemek boykotunu başarabilecek miyiz?' 'Yemekhaneyi doldurabilecek miyiz?' 'Bir günlük hazırlık eylemi kotarmamıza yetecek mi?' Tam bu anda, herkesin sessizce, ağırbaşlılıkla uyduğu bir öneri: 'Hadi arkadaşlar, artık sıraya geçelim.'

Saat onbir buçuk olup da kapı açıldığında, yağan yağmura aldırmadan, dersten yeni çıkıp üçer beşer gruplar halinde sıraya geçen öğencilerin de katılımıyla yemekhane girişi tıklım tıklım dolmuştu. Sıra bana geldi, tepsimi aldım. Öyle heyecanlıydım ki, kalbim yerinden fırlayacak gibiydi. Koca salonda giderek azalan boşluklar, önlerinde yemekleri, bir kaşık bile yemeden bekleyen insanlar. Yerime oturmadan neredeyse tüm salonu dolaştım. İnsan eylem anında olabildiğince çok arkadaşla gözgöze gelmek istiyor, birlikteliğin getirdiği gücü, dayanışmayı gözler öylesine somut olarak aktarıyor ki. Böylesi bir duygulanım içinde birbirimize gülümserken, yüzlerde zor olanı başarmanın, baskıların karşısına yığınsal bir güç olarakdikilmenin coşkusu okunuyordu. Bu coşku, eylemden habersiz yemekhaneye girip yemeğine başlamış 15-20 arkadaşın da özür dileyerek boykotumuza katılmasıyla daha da büyüdü.

Yemekhaneyi doldurmuş 200'ün üzerinde öğrenci, bir işaretle tek bir gövde gibi sandalyesinden kalktı, bir alt kattaki kantine indi. Eylem bitmemişti. Kantinde, kız arkadaşlarımızın, analarımızın özenle hazırladığı pastalar, çörekler, göz açıp kapayana dek onlarca insana dağıtılıverdi. 7 Ocak Çarşamba günü güvenlik güçleri olayı duyup da kantine geldiklerinde, karşılarında sıcak çaylarını yudumlayan, çöreklerini yiyen yüzlerce öğrenci buldular. O sırada bir masada Cumhuriyet gazetesi muhabirine eylemin amacı anlatılıyordu: 'İstanbul Tıp Fakültesi öğrencileri, Öğrenci Dernekleri üzerindeki anti-demokratik baskılara, haksız gözaltına almalara, işkencelere karşı sesini yükseltmek için bu eylemi yaptı. Gözaltındaki öğrencilerin biran önce serbest bırakılmalarını istiyoruz...

Arda Yurtsever

İşkenceci Polis'e 3 yıl!..

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
ADLİ TIP KURUMU
İZMİR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Muayene Tarihi :14.5.1986
Muayene Saatı :
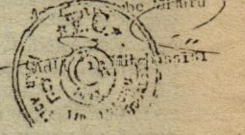
Rapor No. : 1986/2025

C. Savcılığına
RAPOR

Devlet Güvenlik Mahkemesi salonunda elbiselerinden tamamen soydurulmak suretiyle çıplak bir halde saat 10.45 te AHMET NACİ oğlu 1961 doğumlu HALUK TEKELİ'nin yapılan muayenesinde:

Sol kol dış yüzde 1,5 cm. çapında fıstıki yeşil renkte ekimoz görüldü. Hususiyeti itibariyle 10-15 gün içerisinde husulu fennen mümkün bulunan bu ekimozun mutad iştigaline engel teşkil etmeden, şifa bulacağını, ne şekilde meydana geldiği hususun daha ziyade Adli tahkikatla aydınlatılması gerektiğini, bu bulgu dışında vucudunda herhangi bir darp, cebir eserine rastlanmadığını bildirir rapor İzmir Emniyet Siyasi Şube Müdürlüğünün 13.5.1986 gün ve 2397 sayılı müzekkeresine ekli Savcılığınız havale yazısı üzerine verildi.

Dr. KENAN GÜLER

Demokratik Öğrenci Hareketi'nin ivmesinin yükselmesiyle birlikte, öğrenci derneği yöneticilerine, üyelerine, demokrat basın kuruluşlarının çalışanlarına yönelik baskılar giderek artmaya başladı. Öğrenciler gerekçesiz gözaltına alınmaya, sorgulanmaya ve sorgu sırasında işkence görmeye başladılar.

Bu arada Mayıs '86'da İzmir'de gözaltına alınan öğrenci derneği üyesi Haluk Tekeli işkence gördüğüne dair rapor alarak, işkencesi polisler hakkında dava açtı.

Yasadışı bir örgüte üye olduğu gerekçesiyle Siyasi Şube'de gözaltındayken işkence gördüğü gerekçesiyle Haluk Tekeli, bir komiser diğer komiser yardımcısı iki kişi hakkında 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dava açtı. Duruşma savcısı, siyasi şubede komiser Erol Partal ile komiser yardımcısı Muhammet Aykut'un Haluk Tekeli'ye işkence yaptıklarının tanık ifadeleri ve doktor raporuyla kanıtlandığını açıkladı. Savcı, her iki sanığın da eylemlerine uyan TCK'nın 245. maddesine göre, 3 yıla kadar hapsini istedi.

T. C.
KARADENİZ ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

SAYI :
KONU : Yan İşl. 500/789

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA
TRABZON

Üniversitemizin çeşitli Fakültelerine mensup, aşağıda belirtilen öğrencilerin, öğrenci derneğine üye olmaları, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 59. maddesi gereğince uygun görülmemiştir.

Bilgilerinizi ve gereğinin buna göre yap.. larımla.

Prof.Dr.Kemal GÜRÜZ
Rektör

Derneğe Üye Olmaları Uygun Görülmeyen Öğrenciler :

1- İsmail Yıldız	Tıp Fak. No: 8311
2- Ümmügülsüm Sayın	Eğitim Fak.Fizik Böl. No: 2657
3- Ayşe Safa	Eğitim Fak.Kimya Böl. No: 2695
4- Gazel Tali	Müh.Mim.Fak. No: 1811
5- Mehmet Uzun	Müh.Mim.Fak.İnşaat Böl.No:1572
6- Serdar Aksaray	Müh.Mim.Fak. No: 1785
7- İlhan Taş	Orman Fak. No: 2141
8- Danyal Halatçı	Orman Fak.Orm.End.Müh. No:
9- Ufuk Keleş	Orman Fak.Orm.End.Müh. No:
10- Serdar Özkalay	Orman Fak.Orm.Müh.Böl. No:

"...uygun görülmemiştir."

Karadeniz Üniversitesi'nde bir süre önce rektör tarafından kurdurulan "Öğrenci Derneği"ne değişik fakültelerde okuyan ve rektörün kurdurduğu dernekten önce dernek kurma başvurusunda bulunan, ancak idarî engeller aşamayan 10 öğrencinin üyelikleri engellendi.

Bilindiği gibi, Karadeniz Üniversitesi öğrencileri dernek kurma çalışmaları yaparken rektör tarafından "seçilmiş" öğrencilerden oluşan başka bir grup tüm yurttaki öğrenci derneklerinin karşısına çıkarılan engellerin hiçbiri ile karşılaşmadan "Karadeniz Üniversitesi Öğrenci Derneği"ni kuruvermişlerdir. Bunun üzerine kurulan derneğe üye olmak için başvuruda bulunan 10 öğrenciye yanıt rektör Prof. Dr. Kemal Gürüz tarafından verildi. Öğrenci işleri daire başkanlığına gönderdiği bir yazıyla kararını açıklayan Gürüz,a dını açıkladığı 10 öğrencinin yüksek öğretim kanununun 59. maddesi gereğince derneğe üyeliklerinin uygun görülmediğini bildiriyordu.

Kemal Gürüz'ün kararını açıklayan metini aynen yayınlıyoruz.

kitap... kitap... kitap... kitap...

Baykan Sezer sorunlarımız üzerine düşünen ve bu sorunlarımız karşısında, bilimsel çerçevede kalarak, çözüm öneren çalışkan bir sosyoloğumuzdur.

Bu yazımızdaonun son çalışmasını tanıtmaya çalışacağız. Yazar, daha önceki çalışmalarında olduğu gibi, söz söyleceği sorun üzerine ileri sürülen farklı görüşleri ele alıyor, değerlendiriyor. Bundan sonra bu çerçevede kendi görüşünü bir yere oturtuyor.

Söz konusu çalışmada konular, Bilim Olarak Sosyoloji, Batı'da Soyoloji ve Sosyoloji Önünde Doğu başlıklarıyla Üç bölüme ayrılmış ve "Sosyolojinin kendisi" enine boyuna tartışılmış. Kitap sosyolojinin temel bilgilerini vermek amacıyla kaleme alınmayıp sosyolojinin anlaşılması için kendisi -yukarıda söylendiği gibi- tartışılmıştır. Bu yüzden kitap bir tartışma kitabıdır diyebiliriz.

"Bilim Olarak Sosyoloji" başlığı altında sosyolojinin konusu üzerine durulmuş ve sosyolojinin batıda doğmasının sebepleri açıklanmıştır. Diğer sosyal bilimlere rağmen sosyolojinin doğmasına nedenleri üzerinde durulmuş, sözkonusu bilimlerin sorunların aydınlatılmasında yetersiz kaldıkları ortaya konmuş. Bu bağlamda sosyolojinin sorunlara diğer bilimlerden farklı yaklaşımı üzerinde durulmuş ve "yöntem" sorunu gün ışığına çıkarılmış.

İkinci bölümde, belli başlı sosyologlardan yola çıkarak sosyolojinin gelişimi anlatılmıştır. Günümüzde Batı Sosyolojisi, Batı Sosyolojisinde görülen başlıca akımlar, konu ve kavramlar tartışılmış. Günümüz Batı düşüncesinin gündemini oluşturan başlıca konular üzerinde durulmuş ve bu konular karşısında sosyolojinin tavrı izah edilmiş.

Üçüncü bölümde Sosyoloji Önünde Doğu, sosyoloji ve bilinç ilişkisi üzerinde durulmuş, toplumların bilinçlerine varma olayında sosyolojinin yeri ve işlevi anlatılmış. Sosyolojinin doğuda doğmasının sebepleri anlatılanbu bölümde, Türkiye'de sosyoloji ve bunun önemi izah edilmiş. Türk sosyolojisinde görülen belli başlı konular üzerinde durulmuş. Fransa'da Türkler ve sosyoloji ile temasları yine bu bölümde anlatılmış.

Sosyal bilimlerimiz de hiç tartışılmayan kimi bölümler yeni tartışmaları başlatacak nitelikte. Umarız kitap beklediği yankıyı, kısa zamanda, görür. Kitap sosyal bilimler camiasınca tekrar tekrar okunup tartışılmalıdır.

İ.Ü. Ed. Fak. **Hakkı Büyükbaş**

** Doç. Dr. Baykan Sezer, Sosyolojinin Ana Başlıkları, 1985 İstanbul*

Barış Eğitimi Konulu Uluslararası Öğrenci Yuvarlak Masa Toplantısı

6. Uluslararası Öğrenci Yuvarlak Masa Toplantısı 6-9 Haziran tarihleri arasında, Uluslararası Tıp Öğrenci Federasyonu (IFMSA) tarafından İsveç'in Tjörnap kentinde gerçekleştirildi. Toplantının başlıca konularını Barış ve Silahsızlanma oluşturdu.

Barış eğitimi üzerine yuvarlak masa tartışmalarında, aşağıdaki 4 çalışma grubu esas alındı:

1* Barış eğitiminin rolü
2* Eğitim ve araştırmada törebilim ve davranışlar
3* Varolan eğitim sisteminden kalan kalıtların neden olduğu engeller.
4* Barış için gelişmede sektörlerarası bağlantı.

Tartışma çok geniş konu tayflarına ayrılarak farklı düzeylerdeki genellemelere gidildi. Ayrıca felsefi ve teorik analizleri içeren belirli sosyo-politik gerçeklere ulaşıldı.

4 çalışma gurubu faaliyetlerini sonuçlandırdıktan sonra, IUS ile Birleşmiş Milletler Uluslararası Gençlik ve Öğrenci Hareketi (ISMUN), IFMSA ve Dünya Hristiyan Öğrenci Federasyonu (UVSCF) arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla 3 ana gurup daha oluşturuldu.

1* Üniversitelerde barış çalışması üzerine ortak kitapcık
2* Gelecekte "araştırmacıların nükleer yaşı" için karar almak üzere yapılacak bir konferans
3* Gelecek 1'er yıllık periyodlar içinde, barış için diğer sektörlerarası faaliyetler

3 grup tarafından önerilen konular, toplantıda oybirliği ile onaylandı.

Suriye Ulusal Öğrenci Birliği Başkanı IUS'u Ziyaret Etti.

Suriye Ulusal Öğrenci Birliği (NUSS) Başkanı, Haytham Dowaithi, 17 Haziran'da IUS'un yönetim merkezini ziyaret etti. Dowaithi ziyaretinde, Amerika Birleşik Devletleri'nin terör faaliyetlerinin neden olduğu, spesifik (Özgül) koşullar altındaki uluslararası arenada geçerli duruma dikkatleri çekti. ABD tarafından Libya'ya karşı sürdürülen Terörizm konusuna da değinen Öğrenci Birliği Başkanı, Suriye'de Eğitimde demokratikleşme adına başarılı adımlar atıldığını söyledi.

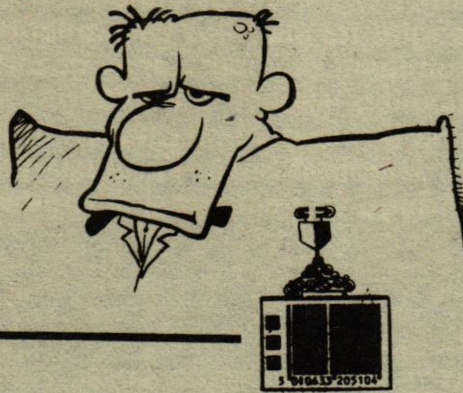
Görüşmenin daha ileri safhasında, *IUS'un* 40 yıl önce kuruluşu ve tarihsel gelişimi üzerine bir konuşma yapıldı. Haytham Dowaithi, Soweto Öğrenci ayaklanmasının 10. yıldönümüyle bağlantılı olarak düzenlenen dayanışma toplantılarını dile getirdi. Toplantının sonunda Suriye Öğrenci Birliği Başkanı, IUS yetkililerine davet için teşekkür ederek, ülkesine dönmek üzere IUS yönetim merkezinden ayrıldı.

Apartheid karşıtı Birleşmiş Milletler Özel Komitesi, Afrika Birlik Komitesi ile işbirliği yaparak 16-20 Haziran tarihleri arasında, Güney Afrika'daki ırkçı rejime karşı, Paris'deki UNESCO merkezinde Dünya Konferansı düzenledi. Konferansın açılış konuşması, Afrika Birlik Komitesi Genel Sekreteri ve UNESCO Genel Direktörü huzurunda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından yapıldı.

Konferansın Paris'de gerçekleşmesine karşın, Fransa sadece gözlemci olarak katılımda bulundu. ABD, Büyük Britanya ve Federal Almanya toplantıyı boykot etti. Belçika, Kanada, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda ve Portekiz gibi bazı Batı ülkeleri, toplantıya sadece birer gözlemci olarak katıldılar.

Konferansın açılış günü, 16 Haziran'da "Güney Afrika'da mücadele veren halkla işbirliği ve dayanışma" mesajı, oybirliğiyle benimsenerek, Apartheid'a son verilmesi için gerekli herşeyin yapılacağına dair söz verildi.

Artık Demokrasi İstiyoruz!

"Pinochet 1986'yla devrilsin. Artık demokrasi istiyoruz!" Bu sözler 26-28 Haziran tarihleri arasındae, İtalya'nın Florence kentinde yapılan Uluslararası Gençlik ve Öğrenci Konferansı'nın başlığını oluşturuluyordu.

Konferans, İtalyan Gençlik Komitesi (CIGRI), İtalyan demokratik politik gençlik organizasyonları Florence Komünüyle ve Tuscan yöresiyle birlikte, çeşitli ulusal gençlik ve öğrenci birlikleri tarafından düzenlendi.

Konferansta konuşanlar arasında, çeşitli İtalyan politikacı kişilerin yanısıra, Volodia Teiteboim gibi Şilili şahıslar, Şili Komünist Partisi Polit Büro üyesi, Clodomiro Almeyda, Şili Sosyalist Partisi Genel Sekreteri, Şili İnsan Hakları Komisyonu Başkanı ve Hristiyan Demokratik Parti Başkanı bulunuyordu (bulundu).

Şili Öğrenci Federasyonu Ulusal Konsey yöneticisi Jos Parraguez'in imzasını taşıyan kağıt, bütün gençlik örgütlerinin delegeleri tarafından okunarak imzalandı. Daha sonra Parraguez bir konuşma yaparak, 130.000 öğrenciyi temsil eden 29 Federasyonu kapsayan organizasyona, "şu andaki en önemli görevin, diktatörlüğe karşı olanların ivedi bir biçimde biraraya gelerek mücadele vermek" olduğunu söyledi. Parraguez, Şili'deki üniversite öğrencilerinin mücadelesinin, aynı zamanda, Demokratik üniversite mücadelesinin önemli bir parçası olduğunu da sözlerine ekledi.

BASIN ve GENÇLİK ÜZERİNDEKİ

BASKILARA SON!

Ülkemizin gündemindeki en önemli sorun demokrasi sorunudur. Demokrasinin varlık göstergelerinden biri de basın-yayın özgürlüğüdür. Ancak, şu anda yürürlükte olan gerek yasal, gerekse keyfi uygulamalar basın-yayın özgürlüğünden söz etmeyi olanaksız kılmaktadır.

Son günlerdeki gelişmeler, bunu açıkça ortaya koymaktadır. Öğrenci gençliğin demokratik yayın organı ''Öğrenci Postası'' üzerindeki baskılar giderek artmaktadır. Kasım'86 içinde bu derginin yayın kurulu üyeleri A.Aykut Kingir ve Fatma Yüksel gözaltına alındılar. 18 Aralık 1986 günü derginin yazı işleri müdürü Emin Bebek, 6 Ocak 1987 günü ise derginin sahibi A.Serhat Şimşek ve 14 Ocak 1987 günü dergi yayın kurulu üyesi Atilla Bahçıvan gözaltına alındılar. Gözaltındaki öğrencilerden serbest bırakılanlar, gözaltındayken işkence gördüklerini belirttiler.

Aralık'86 da baskılar ''Yarın Dergisi''ne de yöneldi. Abone-İlan bürosu sorumlusu Nesrin Hocaoğlu, teknik büro çalışanlarından Suat Tekeli ve haber bürosu sorumlusu Beyhan Sunal gözaltına alındılar. Gözaltına alınan dergi çalışanları işkence gördüklerini açıkladılar.

T.C.K.'nin Basın Yasası'na ilişkin bölümlerinde yeni değişikliklerin düşünüldüğü bu günlerde, demokrat basın kuruluşlarına yönelen bu baskıları basın-yayın özgürlüğü ve demokrasi açısından kaygı verici buluyoruz.

MUSTAFA OKAN	*YARIN DERGİSİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ*
SAMİ ALPTEKİN	*GÜN DERGİSİ SAHİBİ*
CEVAT KESKİN	*GÖRÜŞ DERGİSİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ*
VARLIK ÖZMENEK	*BİLİM VE SANAT DERGİSİ Gen. Yayın. Yön.*
AYHAN KIZILÖZ	*YENİ DÜŞÜN DERGİSİ Sahibi*
MURAT BELGE	*İLETİŞİM YAYINLARI Genel Yayın Yönetmeni*
EMİN BEBEK	*ÖĞRENCİ POSTASI DERGİSİ Yazıişleri Müdürü*
HÜSEYİN EKİCİ	*DÜŞÜN GAZETESİ SAHİBİ*
METİN YAVUZ	*YENİ ÇÖZÜM DERGİSİ SAHİBİ*
DOĞU PERİNÇEK	*2000'e DOĞRU DERGİSİ Başyazarı*
İLHAN KIRIT	*SAÇAK DERGİSİ Yazıişleri Müdürü*
ŞEFİK ÇALIK	*ALINTERİ DERGİSİ* Yazıişleri Müdürü